

KRAŠ d.d., Zagreb

GODIŠNJE IZVJEŠĆE

za godinu koja je završila
31. prosinca 2022. godine

SADRŽAJ

Izvešće posloводства	1 - 37
Izjava o pridržavanju Kodeksa korporativnog upravljanja	38 - 39
Odgovornost Uprave za godišnje izvješće	39
Izvešće neovisnog revizora	
Financijski izvještaji	
Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti	48
Izveštaj o financijskom položaju	49
Izveštaj o promjenama vlasničke glavnice	50
Izveštaj o novčanim tokovima	51
Bilješke uz financijske izvještaje	59 - 112

IZVJEŠĆE POSLOVODSTVA
O STANJU I POSLOVANJU
KRAŠ GRUPE I DRUŠTVA
u 2022. godini

Zagreb, travanj 2023.

SADRŽAJ

Kraš, okus koji spaja generacije	6
Ustrojstvo i upravljačka struktura	8
Pismo dioničarima	9
Rezultati poslovanja	10
Prodaja	12
Zadovoljstvo kupaca	16
Istraživanje i razvoj	18
Proizvodnja	19
Investicijske aktivnosti	20
Sustav upravljanja kvalitetom i sigurnosti hrane	20
Zaštita okoliša	21
Odgovorno ponašanje u lancu opskrbe	27
Ljudska prava, prava radnika i struktura zaposlenih	27
Edukacija i razvoj zaposlenih	30
Zaštita na radu	31
Suradnja sa društvenom zajednicom i utjecaj na društvo	31
Poslovno ponašanje, korporativno upravljanje i borba protiv korupcije	33
Struktura dioničara Kraš d.d., promet dionicama, dividende i vlastite dionice na dan 31.12.2022. godine	34
Financijski instrumenti i upravljanje rizicima	36
Okolišno prihvatljive gospodarske aktivnosti, taksonomija EU	37

MISIJA

Uživajući višegodišnje povjerenje zajednice, tradicijom, kvalitetom i znanjem naših radnika stvaramo nezaboravne slatke trenutke zadovoljstva.

VIZIJA

Nastavljajući naše nasljeđe Kraš vidimo kao snažnu konditorsku kompaniju koja je svojom bogatom ponudom uvijek korak ispred drugih, spremna zadržati konkurentsku prednost u regiji i osvojiti nova tržišta i na taj način ostvarivati zajedničke ciljeve svojih radnika, lojalnih i zadovoljnih potrošača, dioničara, poslovnih partnera, kao i šire zajednice.

KRAŠ, OKUS KOJI SPAJA GENERACIJE

Predanim radom, usmjerenošću na proizvodnju kvalitetnih originalnih proizvoda i razvoj novih projekata, kvalitetom i znanjem Kraš je u 110 godina dugoj povijesti izrastao u jednu od najvećih konditorskih industrija na području jugoistočne Europe. S matičnom proizvodnjom smještenom u Zagrebu, Kraš je jedna od rijetkih prehrambenih industrija koja proizvodi sve tri grupe konditorskih proizvoda i to kakao proizvode, kekse i vafle te bombonske proizvode. Pored triju tvornica u Zagrebu, sastavni dio Kraš grupe čine još dvije tvornice keksa i vafila: Karolina u Osijeku, koja je s početkom 2022. godine pripojena matičnoj kompaniji i Mira d.o.o. Prijedor u Bosni i Hercegovini.

Nakon dvije pandemijske godine, neizvjesnost se nastavila i u 2022. godini, a dodatno je pojačana ratnim zbivanjima u Ukrajini. Izravna posljedica toga svakako je i značajan rast cijena sirovina i energenata kao i pitanje njihove dostupnosti. Važno je bilo brzo se prilagođavati promjenama, a Kraš grupa je spremno odgovarala na ove izazove pravovremenim reakcijama te optimizacijom i prilagodbom poslovanja. U fokusu poslovanja u Krašu je bilo zadržavanje najviše razine kvalitete proizvoda, razvoj novih proizvoda te održavanje planirane razine investicija.

Godišnja proizvodnja Grupe u 2022. godini iznosila je 36.312 tona od kojih je 54% realizirano na tržištu Hrvatske, a ostatak je plasiran na tržišta regije i sva značajna svjetska tržišta s naglaskom na prekomorska tržišta Amerike, Australije, Kanade i Saudijske Arabije. S ciljem jačanja prisutnosti na tržištima regije, uspostavljena je suradnja s novim distributerima, što je osiguralo kvalitetniji plasman asortimana na tim tržištima. Također, bez obzira na prepreke koje je donijela ranije spomenuta kriza s cijenama i dostupnost sirovina i energenata, Kraš grupa, u cilju jačanja pozicije lidera, i dalje sustavno provodi velike investicijske cikluse. Tako je tijekom 2022. godine na lokaciji Zagreb moderniziran upravljački sustav pripreme čokoladnih masa, investirano je u novi sustav grijanih cjevovoda za transport čokoladnih masa, implementiran je novi sustav automatskog upravljanja u proizvodnji keksa i vafila, investirano je u automatizaciju pakiranja pralina te je završena implementacija novog WMS sustava za upravljanje automatiziranim visokoregalnim skladištem. Na lokaciji Osijek investirano je u automatizaciju pakiranja vafila te je izgrađena nova plinska distributivna stanica. Na

lokaciji Prijedor, Bosna i Hercegovina, instalirana je i puštena u rad nova oprema za automatsko pakiranje udubljenih vafila.

U 2022. godini Kraš je proveo redizajn pojedinih kategorija svojih proizvoda. Tako je brand Dorina tijekom 2022. godine kompletno redizajniran. Reakcija tržišta i stručne javnosti bila je izuzetno pozitivna. Rezultat ove aktivnosti je prestižna nagrada Red Dot, jedna od najutjecajnijih nagrada u svijetu dizajna dodijeljena Krašu i Studiju Sonda za ovaj projekt. Kategorija keksa i čajnih peciva obilježena je redizajnom i kampanjom na brandu Moto dok je kategoriju vafila ponajviše obilježio redizajn branda Napolitanke unutar kojih su lansirani novi formati pakiranja 187g i 93g. Pod brandom Moto lansirana su dva nova proizvoda – Moto kakao mlijeko 192g i Moto Triple Cocoa 192g. Za marketinške projekte Kraš je osvojio brojna priznanja i nagrade komunikacijske industrije te je proglašen za oglašivača 2022. godine u kategoriji IdejaX – nacionalnom natjecanju za najkreativnija komunikacijska ostvarenja.

Kroz 2022. godinu nastavilo se s provedbom projekta „Razvoj veganskih konditorskih proizvoda i unaprjeđenje tehnologije jačanjem IRI kapaciteta“, sukladno Ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava potpisanim s Ministarstvom gospodarstva i održivog razvoja i Hrvatskom agencijom za malo gospodarstvo, inovacije i investicije. Riječ je o projektu kojim Kraš nastoji razviti i prilagoditi asortiman različitim potrebama potrošača, a cilj mu je ojačati kapacitete za istraživanje, razvoj i inovacije te unaprijediti tehnološke procese kroz istraživanje i eksperimentalni razvoj novih veganskih konditorskih proizvoda.

Kraševi brandovi godinama drže vodeću poziciju u svojim proizvodnim kategorijama te se nalaze među najjačim markama robe široke potrošnje. Za svoj uspješan rad i kvalitetu Kraš osvaja brojna odličja i međunarodna priznanja, a Bajadera i Griotte nositelji su oznaka Izvorno hrvatsko i Hrvatska kvaliteta, što potvrđuje da su dostojni predstavnici zemlje u svijetu. Dugoročni planovi i strategije Kraša i dalje su usmjereni istom cilju koji uključuje dodatno jačanje tržišne pozicije vodećih brandova, povećanje proizvodnje i prodaje, izvoz na nova tržišta, uz održavanje financijske stabilnosti kompanije, najviše kvalitete proizvoda te zadovoljstva zaposlenika i potrošača.

USTROJSTVO I UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Matično društvo

Kraš prehrambena industrija d.d.

Ovisna društva

Proizvodna društva:

Mira d.o.o. Prijedor, članica Kraš grupe - tvornica
keksa i vafla.

Komercijalna društva:

Krašcommerce d.o.o., Ljubljana,
Kraš Commerce d.o.o., Beograd,
Kraškomerc Kraš dooel, Skopje.

Sukladno Zakonu o trgovačkim društvima i Statutu
Kraš prehrambene industrije d.d. poslove Društva
vodi Uprava sastavljena od tri člana, dok Nadzorni
odbor od sedam članova, imenuje Upravu, nadzire
njezin rad i obavlja druge poslove predviđene
Zakonom i Statutom.

Članove Nadzornog odbora bira Glavna skupština
Društva, osim jednog člana, kojeg kao predstavnika
radnika imenuje Radničko vijeće sukladno Zakonu
o radu.

UPRAVA DRUŠTVA

Slavko Ledić - predsjednik Uprave
Damir Bulić - član Uprave
Davor Bošnjaković - član Uprave

NADZORNI ODBOR

Prof. dr. sc. Zoran Parać - predsjednik
Nadzornog odbora
Ivan Dropulić - zamjenik predsjednika
Nadzornog odbora
Nevena Pivac - član Nadzornog odbora
Ante Šalinović - član Nadzornog odbora
Vedran Tolić - član Nadzornog odbora
Aleksandar Seratlić - član Nadzornog odbora
Ana Mikuš Beban - član Nadzornog odbora

PISMO DIONIČARIMA

Poštovani dioničari,

nadamo se da vas ovo pismo nalazi u dobrom zdravlju.

Nakon pandemijskih okolnosti koje su potpuno preobrazile uvriježene postulate svjetskog tržišta, u vrijeme kada smo svi očekivali povratak u normalu i stabilnost, prošla je godine donijela nove izazove. Naime, globalni su sukobi pored opće nesigurnosti u društvu rezultirali i neočekivanim snažnim porastom cijena energenata i sirovina te su dodatno poremetili lanac opskrbe i povećali troškove života sveukupnog stanovništva. Zahvaljujući iskustvu i znanju naših stručnjaka te agilnom odgovaranju na iznenadne izazove prilagodbom poslovanja i dodatnim aktivnostima, dokazali smo da se znamo nositi sa izazovima te smo zadržali stabilnost i u zadanim okolnostima pozitivno poslovali.

Kraš grupa tako je u 2022. godini ostvarila je konsolidirane ukupne prihode u iznosu od 1176,4 milijuna kuna, što je za 91,2 milijuna kuna, tj. 8,4 % više od ostvarenih prihoda u 2021. godini. U ukupnim prihodima prihodi od prodaje ostvareni su u iznosu od 1141,5 milijuna kuna, dok ostali poslovni prihodi iznose 25,3 milijuna kuna, a financijski prihodi 9,7 milijuna kuna.

Na domaćem tržištu Kraš grupa ostvarila je prihode od prodaje u iznosu od 643,1 milijuna kuna, povećavši ih tako za 10,6 % u odnosu na godinu ranije. U inozemstvu je ostvareno 498,3 milijun kuna prodajnih prihoda, odnosno 6,7 % više nego u prethodnoj godini. Ukupan obujam prodaje iznosi 36 442 tona, što je za 475 tona, odnosno 1,3 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Na domaćem je tržištu zabilježen količinski pad prodaje za 1,6 %, a na izvoznim je tržištima niži za 0,9 % u odnosu na godinu ranije.

Ukupni konsolidirani rashodi Kraš grupe u 2022. godini porasli su za 8,2 % u odnosu na 2021. te su iznosili 1131,6 milijuna kuna. Na rast poslovnih rashoda najviše je utjecao rast cijena energenata i transportnih usluga te glavnih prehrambenih sirovina te i repromaterijala.

Nakon pokrića ukupnih rashoda poslovanja ostvarena je dobit prije oporezivanja u iznosu od 44,8 milijuna kuna, što je za 6,4 milijuna kuna, odnosno 16,5 % više nego u 2021. godini. Neto dobit povećana je u odnosu na 2021. godinu za 6,3 milijuna kuna, odnosno 20,9 % te iznosi 36,4 milijuna kuna. Pritom je ostvaren

EBITDA u visini od 134,6 milijuna kuna, dok EBITDA marža iznosi 11,5 %.

Ovim su pozitivnim poslovnim rezultatima svakako doprinijeli i projekti koji su se proveli i implementirali kroz prošlu godinu, pa će ona biti zapamćena po implementaciji novog poslovnog ERP-sustava, te unapređenju sustava za skladišno upravljanje koje je doprinijelo optimizaciji procesa. Nastavilo se i s investicijama u same proizvodne procese, primarno u unapređenje proizvodnje putem modernizacije i unapređenja postojećih linija po svim tvornicama poglavito u automatizaciju proizvodnje i pakiranja. Time je povećana kvaliteta nekih od naših najpoznatijih brendova poput Domaćice, Frondija i Dorine. Dodatno su se unapređivale i marketinške aktivnosti, pogotovo na brendovima Dorina, Napolitanke i Moto što je rezultiralo i priznanjem struke pa je tako Kraš proglašen oglašivačem 2022. godine.

Nakon uspješno provedenog trogodišnjeg investicijskog ciklusa koji je završen u prethodnoj godini, u 2023. započinjemo s novim koji će ujedno biti i jedan od najvećih investicijskih ciklusa u povijesti Kraša. Na hrvatsko smo tržište već lansirali Frondi, a dodatno ćemo raditi na redizajnu nekih kulturnih Kraševih brendova kako bismo odgovorili na potrebe potrošača i izazove sve konkurentnijeg konditorskog tržišta.

Naš zajednički cilj će biti kroz unaprjeđenje pozicije vodećeg proizvođača konditorskih proizvoda zadržati i unaprijediti bazu odanih postojećih i budućih generacija potrošača na sadašnjim i novim tržištima. Modernizacijom cjelokupne Kraš grupe, razvijajući pritom nove trendove u konditorskoj industriji s fokusom na automatizaciju, digitalizaciju i održivost poslovanja želimo i dalje biti odgovoran i poželjan poslodavac te poslovni partner. Naša zajednička budućnost će i dalje biti obilježena visokom kvalitetom proizvoda, pritom vodeći brigu o očuvanju temeljnih vrijednosti kompanije i ostvarenju zajedničkih ciljeva i interesa zaposlenika, potrošača, dioničara, poslovnih partnera i zajednica u kojima djelujemo.

Sve ranije navedeno smo uspjeli postići zahvaljujuću predanom radu i trudu naših zaposlenika koji su neumorno radili na savladavanju vrlo zahtjevne godine te spremno i sa velikim optimizmom ulazimo u godinu ispred nas.

Koristim ovu priliku da se zahvalim svim zaposlenicima Kraš grupe na postignutim rezultatima, te se želim zahvaliti Nadzornom odboru i vama dioničarima na ukazanom povjerenju i veselim se budućim zajedničkim uspjesima.

Predsjednik Uprave Društva

Allen Halamić

REZULTATI POSLOVANJA

Poslovanje 2022. godine obilježeno je brojnim izazovima kako u hrvatskim okvirima tako i na svjetskoj ekonomskoj sceni. Nakon smanjenja gospodarskih aktivnosti uvjetovanih korona krizom, rasta gospodarstva tijekom 2021. godine, početak 2022. godine obilježen je ruskom agresijom na Ukrajinu što je uzrokovalo lančanu reakciju svjetskih okvira. Posljedica ovih događanja je znatan skok cijena energenata, rast cijena transportnih usluga, sirovina (prvenstveno prehrambenih) i repromaterijala što je uzrokovalo kontinuirani rast cijena finalnih proizvoda i inflaciju.

U takvim okolnostima aktivnosti Grupe u 2022. godini bile su fokusirane na zadržavanje i jačanje stabilne pozicije na domaćem tržištu i na tržištima regije koja su tradicionalno važna izvozna tržišta za Kraš. Na tri lokacije Grupe ukupno je proizvedeno 36.312 tona što je za 272 tone ili 0,7% manje u odnosu na prethodnu godinu. Prodane su ukupno 36.442 tone što je u odnosu na 2021. godinu manje za 1,3% ili 475 tona. Količinska prodaja na domaćem tržištu niža je za 1,6%, dok je na izvoznim tržištima niža za 0,9% u odnosu na 2021. godinu. Tijekom 2022. godine Kraš grupa ostvarila je ukupan prihod u iznosu od 1.176,4 milijuna kuna što je za 8,4% ili 91,2 milijuna kuna više od ostvarenih prihoda u 2021. godini. U ukupnim prihodima, prihodi od prodaje ostvareni su u iznosu od 1.141,5 milijuna kuna i veći su od prethodne godine za 8,9% ili 92,9 milijuna kuna. Ostali poslovni prihodi iznose 25,2 milijuna kuna, a financijski prihodi 9,7 milijuna kuna. Ukupni rashodi poslovanja ostvareni su u visini od 1.131,6 milijuna kuna i veći su od prethodne godine za 8,1% ili 84,8 milijuna kuna. Rast rashoda poslovanja u najvećoj je mjeri uvjetovan rastom cijena strateških sirovina. Tako je prosječna ulazna cijena šećera u 2022. godini veća za 32,8% u odnosu na prosječnu cijenu ostvarenu tijekom 2021. godine, ulazna cijena mlijeka u prahu veća je za 47% u odnosu na cijenu ostvarenu ranije godine. Prosječna cijena brašna veća je za 64,8%, a biljnih masti za 17%. Tijekom 2022. godine ostvaren je i rast troška energije u odnosu na 2021. godinu za 27%, dok su prijevozne usluge porasle za 19,6%. Pod utjecajem značajnog rasta ulaznih cijena Kraš grupa je tijekom protekle godine bila primorana povećati cijene svojih proizvoda. Prvo povećanje cijena nastupilo je u travnju 2022. godine (prosječno između 6% i 8%), dok je krajem godine, kada su ulazne cijene agresivno rasle, prosječno povećanje cijena gotovih proizvoda Kraš grupe iznosilo između 12% i 13,5%.

Kraš grupa je ostvarila dobit prije poreza u iznosu od 44,8 milijuna kuna što je više od prethodne godine za 16,5% ili 6,4 milijuna kuna, dok je ostvarena neto dobit od 36,4 milijuna kuna što je više od prethodne godine za 20,9% ili 6,3 milijuna kuna. EBITDA normalizirana ostvarena u 2022. godini iznosi 134,6 milijuna kuna što je više od prethodne godine 15,5% ili za 18,1 milijun kuna.

EBITDA normalizirana predstavlja zbroj operativne dobiti korigiran za amortizaciju i ostale nenovčane računovodstvene transakcije (vrijednosno usklađenje i nestandardne rezervacije).

OSNOVNI PODACI I POKAZATELJI O POSLOVANJU KRAŠ GRUPE		2021.	2022.	Indeks 2022 / 2021.
POSLOVNI PRIHODI	000 kn	1.076.328	1.166.744	108,4
EBITDA NORMALIZIRANA	000 kn	116.538	134.619	115,5
DOBIT PRIJE POREZA	000 kn	38.442	44.799	116,5
NETO DOBIT	000 kn	30.135	36.434	120,9
UKUPNA IMOVINA	000 kn	1.089.707	1.248.431	114,6
PROIZVODNJA - KRAŠ GRUPA	tone	36.584	36.312	99,3
PRODAJA - UKUPNO KRAŠ GRUPA	tone	36.917	36.442	98,7
- TRŽIŠTE HRVATSKE	tone	19.795	19.474	98,4
- INOZEMNA TRŽIŠTA	tone	17.122	16.968	99,1
BROJ RADNIKA - KRAŠ GRUPA (stanje 31.12.)		2.343	2.189	93,4

EBITDA * odnosi se na normaliziranu EBITDA s uključenim vrijednosnim usklađenjem i troškom rezerviranja

OSNOVNI PODACI I POKAZATELJI O POSLOVANJU KRAŠ D.D.		2021.	2022.	Indeks 2022 / 2021.
POSLOVNI PRIHODI	000 kn	958.570	1.065.882	111,2
EBITDA NORMALIZIRANA	000 kn	82.067	113.360	138,1
DOBIT PRIJE POREZA	000 kn	27.014	32.007	118,5
NETO DOBIT	000 kn	20.026	23.891	119,3
UKUPNA IMOVINA	000 kn	961.055	1.158.524	120,5
PROIZVODNJA *	tone	20.459	29.603	144,7
PRODAJA - UKUPNO KRAŠ D.D.	tone	31.410	32.209	102,5
- TRŽIŠTE HRVATSKE	tone	18.832	19.474	103,4
- INOZEMNA TRŽIŠTA	tone	12.578	12.735	101,2
BROJ RADNIKA - KRAŠ d.d. (stanje 31.12.)		1.901	1.774	93,3

EBITDA * odnosi se na normaliziranu EBITDA s uključenim vrijednosnim usklađenjem i troškom rezerviranja

* Karolina d.o.o. pripojena je matičnom društvu Kraš d.d. od 1.1.2022.

PRODAJA

U 2022. godini na razini Kraš grupe ostvarena je količinska realizacija konditorskog asortimana od 36.442 tone, što obuhvaća redovan asortiman i asortiman robne marke. Realizacija uključuje asortiman tvornica Zagreb (tvornica kakao proizvoda, tvornica bombonskih proizvoda, tvornica keksa i vafla), tvornice Mira Prijedor, tvornice Karolina Osijek, te uslužnu proizvodnju Jaffa i Kakao prah.

Prihodi od prodaje konditorskog asortimana ostvareni su u iznosu od 1.102,4 milijuna kuna, što je 7,7% više u odnosu na 2021. godinu. Količinska realizacija Grupe niža je od ostvarenja u 2021. godine za 1,3% ili 475 tona. Na tržištu Hrvatske količinska realizacija niža je od prethodne godine za 1,6% ili 320 tona, a na izvoznim tržištima za 0,9% ili 153 tone.

Društvo Kraš d.d. je u 2022. godini ostvarilo količinsku realizaciju od 32.209 tona konditorskog asortimana, što je za 2,5% ili 799 tona više u odnosu na prodaju iz 2021. godine.

Hrvatsko tržište

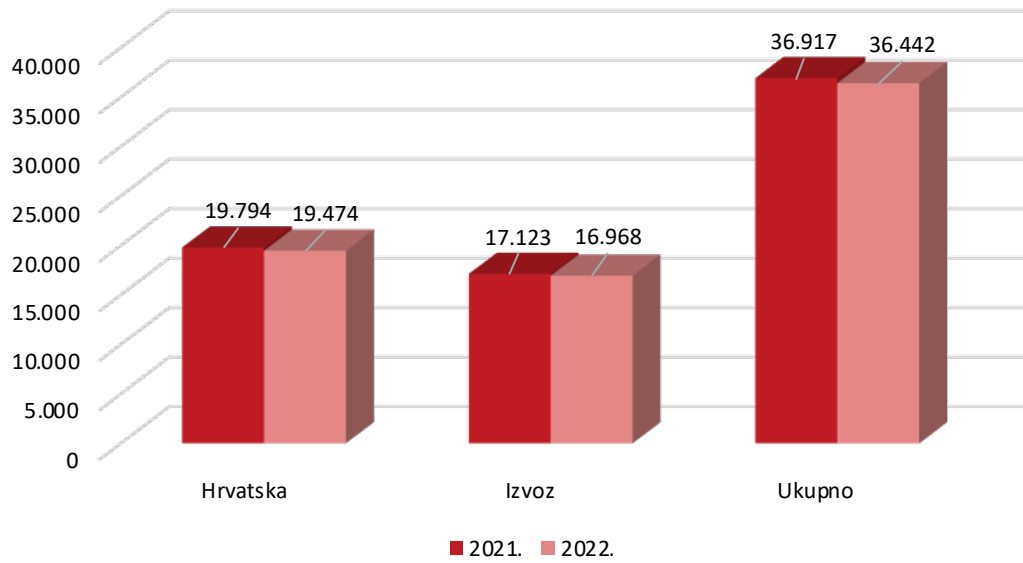
Ostvarena količinska realizacija Kraš grupe na tržištu Hrvatske kroz veleprodajni kanal i vlastitu maloprodajnu mrežu iznosila je 19.474 tone što je manje je od realizacije u 2021. godini za 1,6%. Financijska realizacija iznosila je 605 milijuna kuna, što je 8,4% više od 2021. godine. Ključni utjecaji na prodajne rezultate u 2022. godini bili su pad kupovne moći uvjetovane inflacijom i rastom troškova života s jedne strane te nužnosti prilagodbe proizvođačkih cijena novonastaloj situaciji. U cilju zadržavanja tržišnog udjela provodile su se pojačane promotivne aktivnosti uz značajan rast broja kataloških objava koje su veće u odnosu na 2021. godinu za 6%. Prema podacima neovisne istraživačke agencije Action Focus, ukupan broj objava tijekom 2022. godine u katalozima kupaca iznosio je preko 5.500, što Kraš čini uvjerljivo najvećim oglašivačem u referentnim kategorijama. Na realizaciju su utjecali i novi projekti i plasman noviteta uz snažnu marketinšku podršku od kojih posebno ističemo redizajn Dorina branda, redizajn i noviteti unutar branda Napolitanke, redizajn Moto keksa itd.

Izvozna tržišta

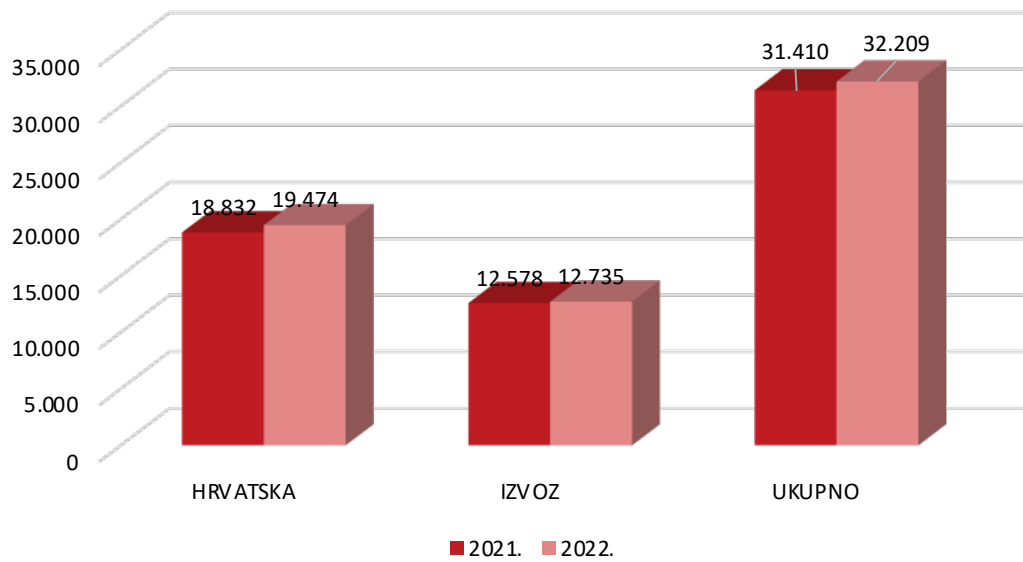
Realizacija Kraš grupe na izvoznim tržištima ostvarena je u visini 16.968 tona što je za 0,9% manje u odnosu na 2021. godinu. Financijska realizacija izvoznih tržišta iznosila je 497,4 milijuna kuna, što je za 6,8% više nego godinu ranije. Izvoz na tržišta regije (BiH, Srbija, Slovenija, Sjeverna Makedonija, Kosovo i Crna Gora) ostvaren je u visini od 11.157 tona je manje za 2,1% u odnosu na 2021. godinu., dok je na ostalim izvoznim tržištima ostvarena realizacija od 5.811 tona što je 1,4% više od 2021. godine. Na svim tržištima regije, osim tržišta Slovenije, distribucija Kraševog asortimana odvijala se preko distributera.

Izvoz matičnog poduzeća Kraš d.d. iznosio je 12.735 tona što je 1% više u odnosu na 2021.godinu, dok je vrijednost izvoza iznosila 384,2 milijuna kuna ili 10% više. Izvoz na tržišta regije ostvaruje rast u odnosu na raniju godinu od 1,9%. Na ostalim izvoznim tržištima ostvarena realizacija veća je za 0,2%. Društvo bilježi rast prodaje na tržištima BiH, Srbije i Crne Gore i na tržištima prekomorskih zemalja.

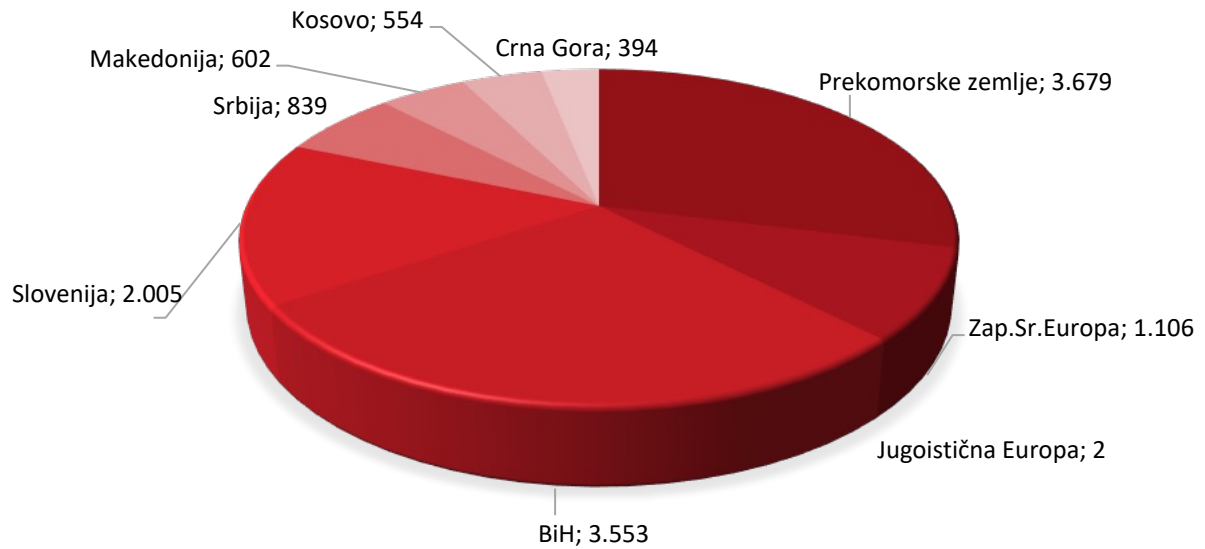
PRODAJA GRUPE U TONAMA

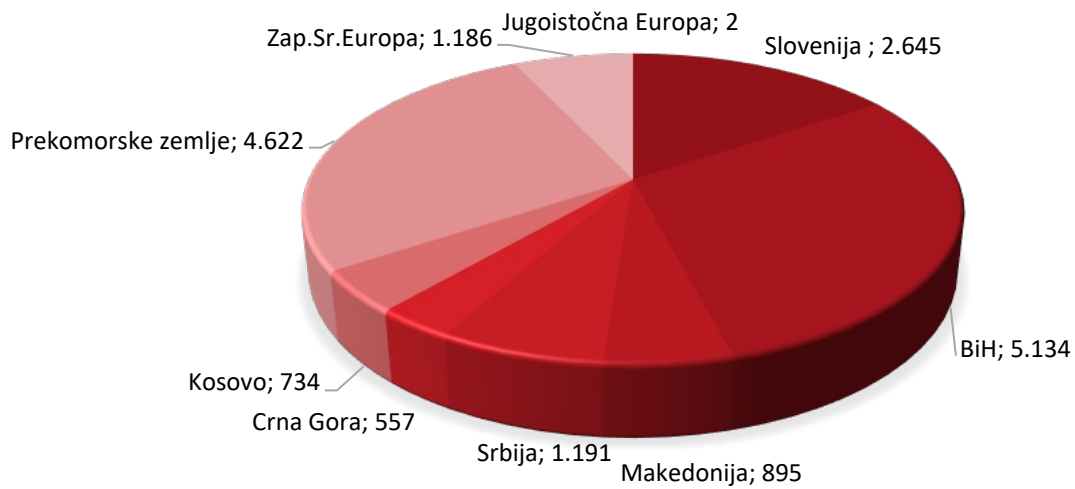
PRODAJA KRAŠ d.d. U TONAMA

PRODAJA KRAŠ D.D. NA IZVOZNIM TRŽIŠTIMA 2022. U TONAMA

PRODAJA KRAŠ GRUPE NA IZVOZNIM TRŽIŠTIMA 2022. U TONAMA

Bosna i Hercegovina

U 2022. godini na razini Kraš grupe ostvarena je količinska prodaja od 5.134 tone ili 135 milijuna kuna. Opseg prodaje je manji za 2,5% u odnosu na ostvarenje 2021. godine dok je prihod veći za 4%. U ukupnoj strukturi prodaje, najveći udio u prodaji imaju proizvodi Mire 31%, kakao proizvodi 28% i Karoline 26%.

Tržište Slovenije

U 2022. godini ostvarena je količinska prodaja od 2.645 tona proizvoda Kraš grupe, što je manje za 1% u odnosu na ostvarenje 2021. godinu. Financijska prodaja iznosila je 98,8 milijuna kuna a to je 2,1% više nego u 2021. godini. U ukupnoj strukturi prodaje, udio u prodaji proizvoda tvornice keksa i vafila je 24%, kakao proizvoda 24%, Mire 22% i Karolininih proizvoda 22%.

Srbija

U 2022. godini ostvarena je količinska prodaja od 1.191 tone proizvoda Kraš grupe, što je rast od 28,4% u odnosu na ostvarenje 2021. godini. Prihod od prodaje iznosio je 40,6 milijuna kuna ili 35,6% više nego godinu ranije. U ukupnoj strukturi prodaje, najveći udio u prodaji imaju kakao proizvodi 47%, proizvodi Mire 30% i bombonski proizvodi 21%.

Makedonija

U 2022. godini ostvarena je količinska prodaja od 895 tona proizvoda Kraš grupe, što je manje za 27% u odnosu na ostvarenje 2021. godini. Prihod od prodaje iznosio je 29,6 milijuna kuna ili 27,9% manje nego godinu ranije. U ukupnoj strukturi prodaje najveći udio čine kakao proizvodi 43% i keksi i vafli iz Mire 33%.

Kosovo

U 2022. godini ostvarena je količinska prodaja od 734 tone proizvoda Kraš grupe, što je manje za 5,7% u odnosu na ostvarenje u 2021. godini. Prihod od prodaje iznosio je 22,4 milijuna kuna ili 4,5% više nego godinu ranije. U ukupnoj strukturi prodaje, najveći udio čine kakao proizvodi 40,2% te asortiman iz Mira d.o.o. 24,5%.

Crna Gora

U 2022. godini ostvarena je količinska prodaja od 557 tona proizvoda Kraš grupe, što je rast od 7,3% u odnosu na ostvarenje u 2021. godini. Prihod od prodaje iznosio je 14,9 milijuna kuna ili 14,1% više nego godinu ranije. U ukupnoj strukturi prodaje, najveći udio čine keksi i vafli 62,8%.

Tržište Prekomorja

U 2022. godini ostvarena je količinska prodaja od 4.622 tone proizvoda Kraš grupe, što je rast od 5% u odnosu na ostvarenje u 2021. godini. Prihod od prodaje iznosio je 117,4 milijuna kuna ili 22,3% više nego godinu ranije.

Tržište Zapadne i Srednje Europe

U 2022. godini ostvarena je količinska prodaja od 1.186 tona proizvoda Kraš grupe, što je manje za 9,5% u odnosu na ostvarenje u 2021. godini. Prihod od prodaje iznosio je 38,7 milijuna kuna ili 2,6% više nego godinu ranije.

ZADOVOLJSTVO KUPACA

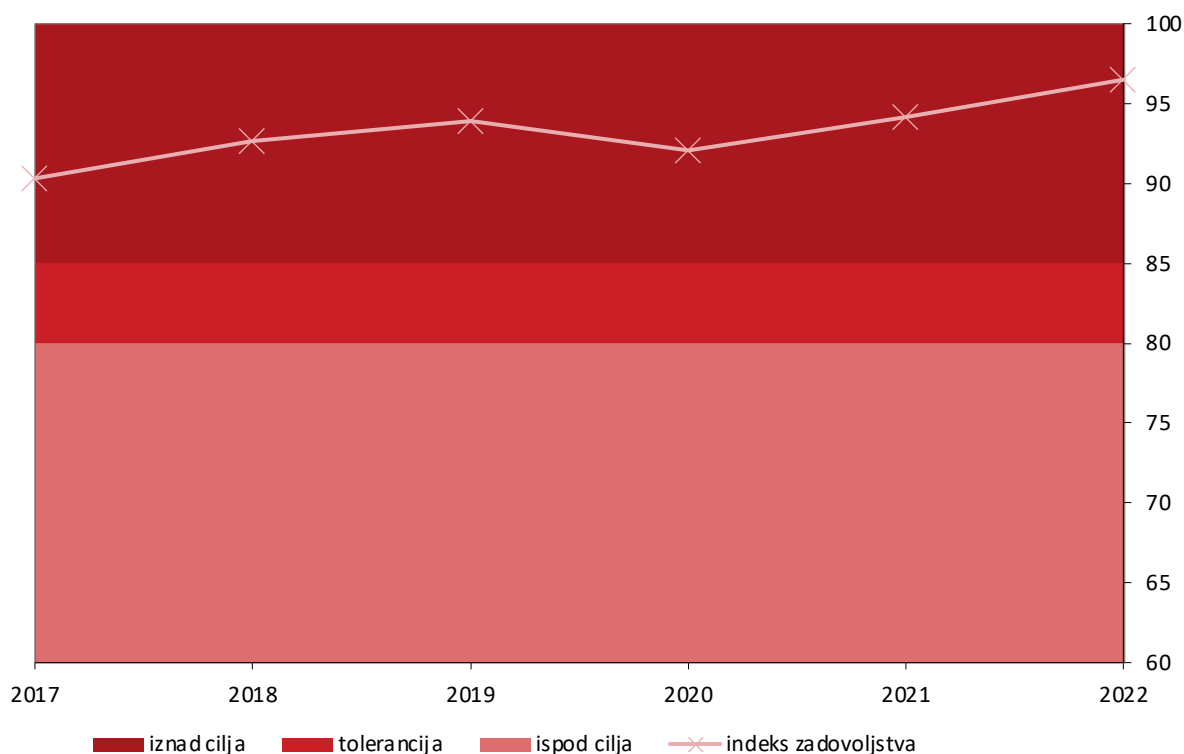
Tržište Hrvatske

U provedenom mjerenju zadovoljstva kupaca na domaćem tržištu za 2022. godinu ostvaren je visok indeks od 96,5, što je poboljšanje u odnosu na 2021. godinu, kada je isti iznosio 94,2. Indeks zadovoljstva kupaca mjeri se kroz 10 pitanja koja se boduju odnosom ocjene važnosti pitanja i iskazanog stupnja zadovoljstva.

Najvišim stupnjem zadovoljstva kupci su ocijenili razinu kvalitete naših proizvoda, brzinu rješavanja zahtjeva i problema kupaca, te profesionalnost osoblja na terenu i u centrali.

Najniže indekse, kao i prošlih nekoliko godina, bilježe razina podrške prodavanja organizacijskom prilagodbom zahtjevima moderne trgovine i razina marketinške podrške prodavanja, što je vezano uz razinu budžeta predviđenu poslovnom politikom.

Indeks zadovoljstva kupaca u RH u razdoblju 2017-2022.

Izvozna tržišta

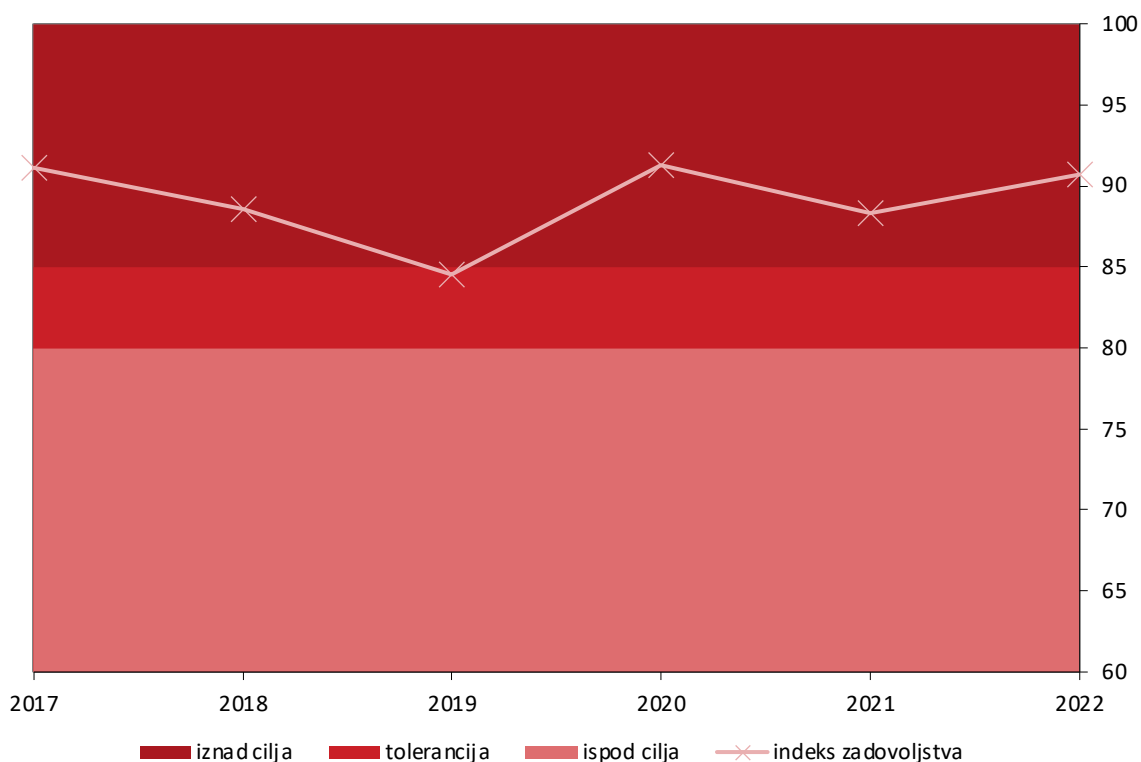
Ostvareni indeks zadovoljstva kupaca u 2022. godini na izvoznim tržištima iznosi 90,7 i viši je od ostvarenog indeksa u 2021. godini, kada je iznosio 88,3.

Visokim stupnjem zadovoljstva kupci su ocijenili kvalitetu proizvoda Kraš, profesionalnost osoblja,

djelotvornost rješavanja zahtjeva i problema kupaca, te usklađenost strukture asortimana sa isporukom.

Najnižu ocjenu i u 2022. godini dobila je marketinška podrška prodavanja na mjestu prodaje, koja je usko vezana uz razinu budžeta predviđenu poslovnim politikom.

Indeks zadovoljstva kupaca izvoza u razdoblju 2017-2022.

ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ

Kraš grupa, u suradnji s renomiranim istraživačkim agencijama, provodi različite vrste istraživanja. Kroz panel trgovine na malo prati se kretanje tržišta i kategorija proizvoda u kojima Kraš participira. Ciljani segmenti praćenja tržišta su: što, gdje i po kojoj cijeni potrošači kupuju, kako se razvijaju brandovi, definira se potencijal za daljnji razvoj te se prate aktivnosti konkurencije. Također se prate objave u trgovačkim lecima, snaga Kraša i njegovih brandova.

Panelom trgovine na malo kontinuirano se prate sljedeće kategorije: čokolade, praline, bomboni, vafli i keksi te čajna peciva.

Kategoriju čokolada karakterizira dinamičnost i inovativnost. Kategorija čokolade na godišnjoj razini pada 2,4% količinski, ali raste 2,1% vrijednosno. Kraš raste brže od kategorije i to 2,1% količinski i 6,2% vrijednosno, te drži stabilnu drugu poziciju proizvođača čokolade sa 24,1% količinskog udjela odnosno 25,4% vrijednosnog udjela. Brand Dorina u 2022. godini bio je dio kompletnog redizajna za koji su Kraš i Studio Sonda osvojili prestižnu nagradu Red Dot, jednu od najutjecajnijih nagrada u svijetu dizajna. Dizajn odlikuje suvremeniji kod karakteristične crvene boje koji je ciljano standardiziran kroz sva pakiranja, te minimalno izmijenjen logotip kako bi podsjećao na suvremeni simbol „smileyja“. Kampanja je za cilj imala komunikaciju novog dizajna i širinu asortimana te je nadogradnja postojeće komunikacijske platforme 'Prelomi', pa je slogan proširen u 'Prelomi i uzmi sve!'. U kampanji je fokus stavljen na sam proizvod odnosno brand Dorina koji je prezentiran na način koji odgovara suvremenom potrošaču.

Kategorija keksa i čajnih peciva raste vrijednosno 11,6%, dok količinski bilježi pad od 2%. Kraš grupa je lider s količinskim udjelom od 28,5%. Kategorija keksa i čajnih peciva ponajviše je obilježena redizajnom i kampanjom na brandu Moto, kampanjom na Prekrašnima kolačićima, te DOP kampanjom na brandu Domaćica. Na brandu Moto su lansirana dva nova proizvoda – Moto kakao mlijeko 192g i Moto Triple Cocoa 192g.

Kategorija vafli na godišnjoj razini raste 11,6% vrijednosno te 1,5% količinski. Kraš grupa s brandovima Napolitanke, Jadro, Batons i Čokoladiranim napolitankama, dominira ovom kategorijom količinskim tržišnim udjelom od 53,9%. Kategorija vafli ponajviše je obilježena redizajnom branda Napolitanke, unutar kojih su lansirani novi formati pakiranja 187g i 93g.

Prvi dio 2022. godine kategorija pralina bilježi rast od 11,9% količinski te 16,8% vrijednosno. Kraš raste brže od kategorije te bilježi vrijednosni rast od 22,9% te količinski rast od 19,9%. Aktivnost uvođenja pakiranja od 87g, s vizualno vrlo atraktivnim ekstenzijama u brandu Bajadera, lideru kategorije, pokazala je pozitivan smjer koji su potrošači jako dobro prihvatili. Pakiranje je cjenovno dostupnije, prikladno za poklon, ali i za „samonagradu“. Posebno se istakla limitirana edicija Bajadera namaza i Bajadera panettone-a koja je oduševila i najzibirljivije potrošače.

U kategoriji bombona Kraš je i dalje lider s količinskim rastom od 3,3% čime doprinosi rastu cijele kategorije. Kraš i dalje dominira u segmentu karamela s brandovima Ki-Ki i Bronhi.

Kraš je također i značajni proizvođač u kategoriji impulsa. Najpoznatiji Krašev impulsni program je Životinjsko carstvo, brand koji potrošače dugoročno povezuje kroz kolekcionarstvo. Tokom godine se radilo na nizu in/out projekata koji su osiguravali dodatne pozicije i vidljivost u prodajnim objektima.

PROIZVODNJA

Kraš je u 2022. godini na lokacijama u Zagrebu, Osijeku i Prijedoru proizveo 36.312 tona što je 0,7% manje od proizvodnje ostvarene u 2021. godini.

Kraš se i u 2022. godini na tržištu konditorskih proizvoda isticao uspješnim projektima u različitim kategorijama proizvoda. Tako smo u kategoriji čokolada redizajniranom atraktivnom pakiranju Čokse dodali dva nova okusa, a u pralinama pored prigodnog pakiranja Bajadere 87g novu Fontanu kokos, te zimske Dorina praline. U kategorijama bombona dominirali su projekti novih gumenih paniranih bombona, a u keksima i vaflima projekt novih napolitanki 93g, 187g i 327g u flowpack pakiranju, ekstenzija Tortice na ljetni okus kokosa, te novi okusi Prekrašnih kolačića.

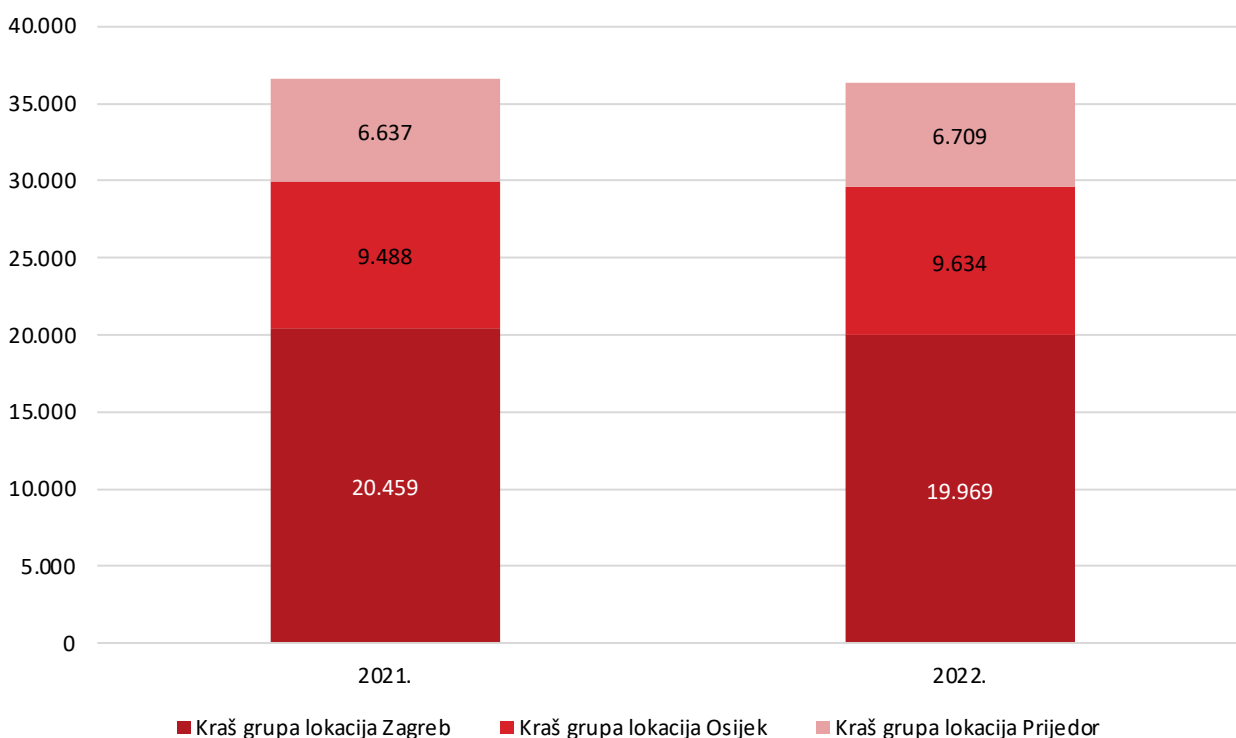
U 2022. godini Kraš je uveo novi ERP program za upravljanje proizvodnjom kojim u realnom vremenu putem radnih naloga pratimo ključne pokazatelje uspješnosti proizvodnje. Tim korakom ostvarene su pretpostavke za daljnje smanjenje troškova i povećanje produktivnosti u proizvodnji.

Također tijekom 2022. godine nastavljeno je ulaganje u proizvodnu opremu i objekte. Godinu

su obilježila ulaganja u liniju za novo pakiranje napolitanki, te automatizacija novog pakiranja udubljenih vafla. Na području energenata smo pored projekata odvajanja proizvodnih prostora radi uštede energije realizirali projekt nove stanice za komprimirani zemni plin, čime se osigurala povoljnija cijena nakon ratom uvjetovanih poremećaja na tržištu plina. Realiziran je velik broj projekata investicijskog održavanja na svim lokacijama, u cilju automatizacije upravljanja na pojedinim proizvodnim linijama.

Nadzorom aktivnosti u proizvodnji na svakoj od proizvodnih lokacija unutar Kraš grupe u 2022. godini ostvareni su postavljeni pojedinačni ciljevi kvalitete definirani ISO standardima. Svi recertifikacijski nadzorni posjeti u 2022. godini završeni su s najvećim ocjenama te su potvrđeni ISO 9001, 14001 i 50001, IFS, Kosher i Halal certifikati.

Proizvodnja Kraš grupe u tonama

INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI

Tijekom 2022. godine Kraš grupa je ulagala u novu proizvodnu opremu, energetska postrojenja te programske sustave, s ciljem poboljšanja poslovanja i povećanja učinkovitosti postojećih proizvodnih i poslovnih procesa.

Na lokaciji Zagreb moderniziran je upravljački sustav pripreme čokoladnih masa te je implementiran novi sustav automatskog upravljanja na liniji za proizvodnju ravnih vafila. Također je automatizirano pakiranje pralina Griotte, te je instalirano nekoliko novih transportnih sustava i duplostjenih grijanih cjevovoda za transport čokoladnih masa. Zbog prethodnih, ali i novih investicija u pripremi za 2023. godinu, povećala se potreba za komprimiranim zrakom na lokaciji Zagreb, pa je nabavljen novi, energetski učinkovitiji kompresor. U Tvornici kakao proizvoda započeta je investicija u novo pakiranje tvrdih i punjenih čokoladnih tabli s dodacima. U svim proizvodnim pogonima je provedena nadogradnja postojećeg sigurnosnog i video sustava. Također je nabavljen i implementiran ERP sustav za planiranje i upravljanje resursima, te je završena implementacija novog WMS sustava za upravljanje automatiziranim visokoregalnim skladištem.

Na lokaciji Osijek investirano je u automatizaciju pakiranja ravnih vafila u horizontalnom flowpack primarnom pakiranju te sekundarnom SRP pakiranju. Kao odgovor na nastalu energetska krizu izgrađena je nova plinska distributivna stanica za rad s gradskim plinom ili komprimiranim prirodnim plinom.

U Miri Prijedor instalirana je i puštena u rad nova oprema za automatsko pakiranje udubljenih vafila Frondi koja sadrži „pick and place“ robotski sustav koji autonomno pakira jedinične proizvode u plastičnu kadu i horizontalni flowpack kao oblik primarnog pakiranja, a zatim robotska kartonirka obavlja sekundarno pakiranje u kartonsku kutiju. Ugovorena je i oprema za hlađenje te automatsko posipanje Lilly vanilin proizvoda čime će se tijekom 2023. godine u potpunosti automatizirati i taj segment tehnološkog procesa proizvodnje.

SUSTAV UPRAVLJANJA KVALITETOM I SIGURNOSTI HRANE

Smjernice Politike kvalitete i sigurnosti hrane Kraš d.d. definiraju okvire primijenjenog sustava upravljanja kvalitetom i sigurnosti hrane. Djelotvornošću sustava težimo osigurati sve potrebne preduvjete za ostvarenje planiranih ciljeva i pokazatelja kvalitete, a time i glavnih ciljeva poslovanja Društva.

Odrednice Politike kvalitete i sigurnosti hrane se odnose na:

- ispunjavanje i poštivanje primjenjivih zakonskih propisa
- dosljednu primjenu zahtjeva dokumentacije sustava
- ispunjenje zahtjeva i ostvarenje zadovoljstva kupaca i potrošača
- razvoj novih proizvoda i postojećih programa
- korištenje kvalitetnih i zdravstveno ispravnih sirovina koje ne sadrže genetski modificirane sastojke
- proizvodnju pod kontroliranim uvjetima uz primjenu načela sustava HACCP
- osiguranje sljedivosti proizvoda
- primjenu mjera Plana obrane hrane i mjera Plana za smanjenje rizika od prevara povezanih s hranom
- osiguranje potrebnih resursa za ispunjenje zahtjeva
- sustavne edukacije zaposlenih u području sigurnosti hrane i razvoj kulture sigurnosti hrane

Ostvarenje smjernica Politike i ciljeva i pokazatelja kvalitete, dosljednost u primjeni internih postupaka i radnih uputa, ispunjavanje standardnih i posebnih zahtjeva kupaca, kontinuirano se prati i nadzire kroz provedbu internih audita, redovite interne sanitarne inspekcije i monitoring mjera DDD, kontrolu u svim fazama prema utvrđenim planovima kvalitete i kontrole, te kroz samokontrolu u procesu proizvodnje. Sustav upravljanja kvalitetom i sigurnosti hrane Kraš d.d. kontinuirano se poboljšava, a tome svakako pridonosi aktivan rad timova za kvalitetu (Tim HACCP, Tim Food Fraud, Tim za obranu hrane, Tim za upravljanje rizicima), koji prate, održavaju i implementiraju primjenjive zahtjeve, a ujedno i provode potrebne edukacije zaposlenih o bitnim temama za kvalitetu i sigurnost proizvoda.

Djelotvornost sustava redovito potvrđujemo godišnjim certifikacijama sustava upravljanja kvalitetom i sigurnosti hrane od strane akreditiranih certifikacijskih kuća, prema međunarodno priznatim normama IFS Food i ISO 9001, kao i standardima Kosher i Halal koji su primijenjeni na jedan dio

proizvodnog asortimana. U tvornici Mira Prijedor je u 2022. godini nastavljeno održavanje standarda Rainforest Alliance Sustainable Agricultural Standarda i RSPO Supply Chain Standarda-Palm Oil prema zahtjevu kupca, u kojima nabavom certificiranih sirovina iz kakaovca, odnosno palminog ulja sa kontroliranih plantaža, ujedno izražavamo svoju orijentaciju i doprinos za održivi razvoj.

U 2022. godini uspješno su provedeni svi recertifikacijski audit i nisu utvrđena nikakva bitna odstupanja od utvrđenih zahtjeva, što nam je objektivna potvrda da je sustav upravljanja kvalitetom i sigurnosti hrane dobro primijenjen i nadziran. Time osiguravamo potrebne preduvjete za ostvarenje pozitivnog trenda poslovanja, nizak nivo reklamacija kupaca i potrošača i visoke indekse ostvarenog zadovoljstva kupaca, kako na domaćem, tako i na inozemnom tržištu.

ZAŠTITA OKOLIŠA

Kao važan čimbenik za poslovanje, energija ima značajan učinak na ekonomska, okolišna i društvena pitanja. Prevelika potrošnja energije može izazvati štete za okoliš i velike gubitke za širu društvenu zajednicu zbog trošenja prirodnih izvora i doprinosa problemima globalnog zagrijavanja i klimatskih promjena. Poboljšanjem energetske performansi dajemo pozitivan doprinos smanjenju trošenja izvora

energije i ublažavanju njihovih štetnih posljedica uporabe i potrošnje.

Usmjereni smo prema odgovornom ponašanju prema okolišu i energetske upravljanju. Kontinuirano izgrađujemo, unapređujemo i poboljšavamo sustave upravljanja okolišem i energetske učinkovitošću sukladno normama ISO 14001 i ISO 50001.

O okolišnim indikatorima vođena je evidencija, izrađeni su svi relevantni izvještaji koji su dostavljeni nadležnim tijelima javne uprave i koji su time postali javni i dostupni na uvid svima zainteresiranima.

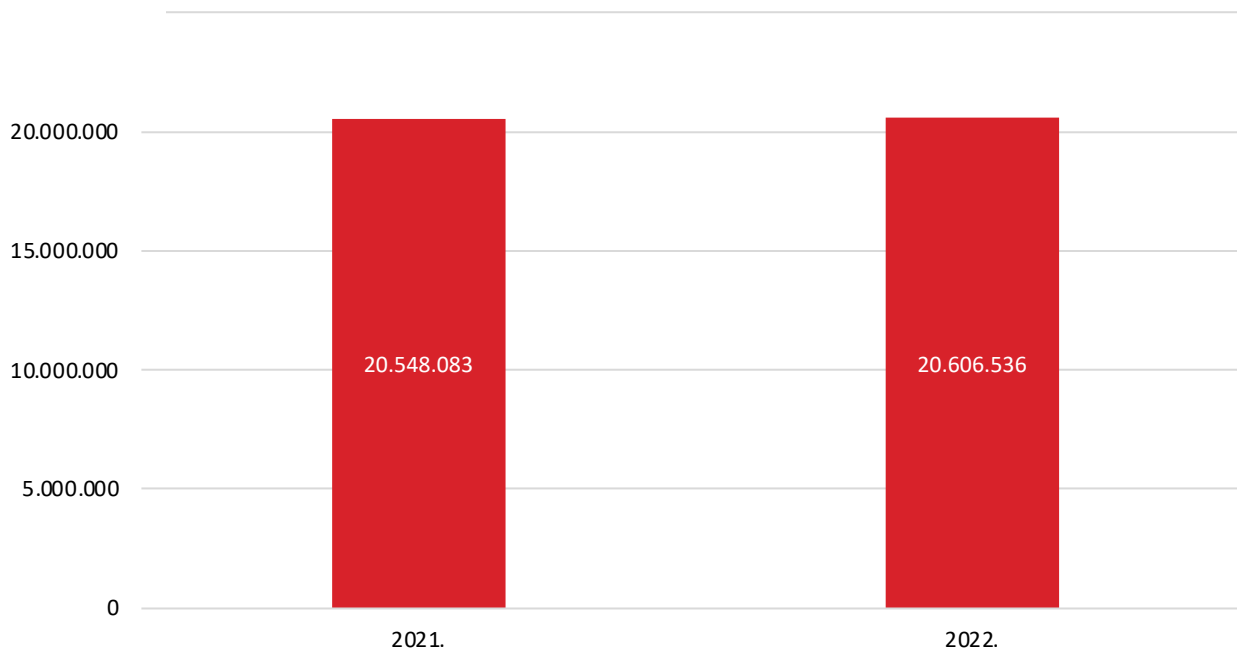
Energenti

Potrošnja energije unutar Društva odnosi se na potrošnju električne energije i zemnog plina, a iskazuje se omjerom utroška energenata po toni gotovog proizvoda, prema pokazatelju efikasnosti korištenja energije EnPI.

Električna energija

Potrošnja električne energije u 2022. godini iznosila je 20.606.536 kWh što uključuje potrošnju električne energije na lokaciji Zagreb i lokaciji Osijek. Ostvareni EnPI na lokaciji Zagreb iznosio je 865 što je 2,5% više u odnosu na 2021. godinu, dok je ostvareni EnPI na lokaciji Osijek 324 što je 5,7% više u odnosu na 2021. godinu. Na razini obje lokacije ostvareni EnPI u 2022. godini iznosio je 691 ili 2,1% više nego u prethodnoj godini.

Energija u kWh (lokacije Zagreb i Osijek)

Zemni plin

Potrošnja zemnog plina u 2022. godini iznosila je 3.799.161 m³ što uključuje potrošnju na lokaciji Zagreb i lokaciji Osijek. Ostvareni EnPI na lokaciji Zagreb iznosio je 136 što je 17% manje nego u 2021. godini, dok je ostvareni EnPI na lokaciji Osijek 109 i na razini je ostvarenja iz 2021. godine. Na razini obje lokacije ostvareni EnPI u 2022. godini iznosio je 127 i manji je za 13,3% u odnosu na prethodnu godinu. Zbog specifične situacije sa cijenom plina u 2022. godini na lokaciji Zagreb potrošeno je i 397 tisuća litara loživog ulja.

Zemni plin u m³ (lokacije Zagreb i Osijek)

Voda

Opskrba vodom osigurana je iz sustava gradskog vodovoda na lokacijama Zagreb i Osijek, te iz vlastitih bunara koji se nalaze na lokaciji Zagreb.

Gradska voda

Potrošnja gradske vode u 2022. godini na lokacijama Zagreb i Osijek iznosila je 76.786 m³ odnosno 2,6 EnPi što je 2,4% manje od ostvarenja u 2021. godini.

Gradska voda m³

Bunarska voda

Potrošnja bunarske vode u 2022. godini bila je 64.298 m³ odnosno 3,2 EnPI što je 33% više nego u prethodnoj godini. Razlog ovog povećanja

potrošnje vode je povećani opseg rada linija koje se hlade bunarskom vodom (Tvornica bombonskih proizvoda), kao i pojačano korištenje kompresora za proizvodnju komprimiranog zraka hlađenog vodom.

Bunarska voda u m³

Otpadne vode i otpad

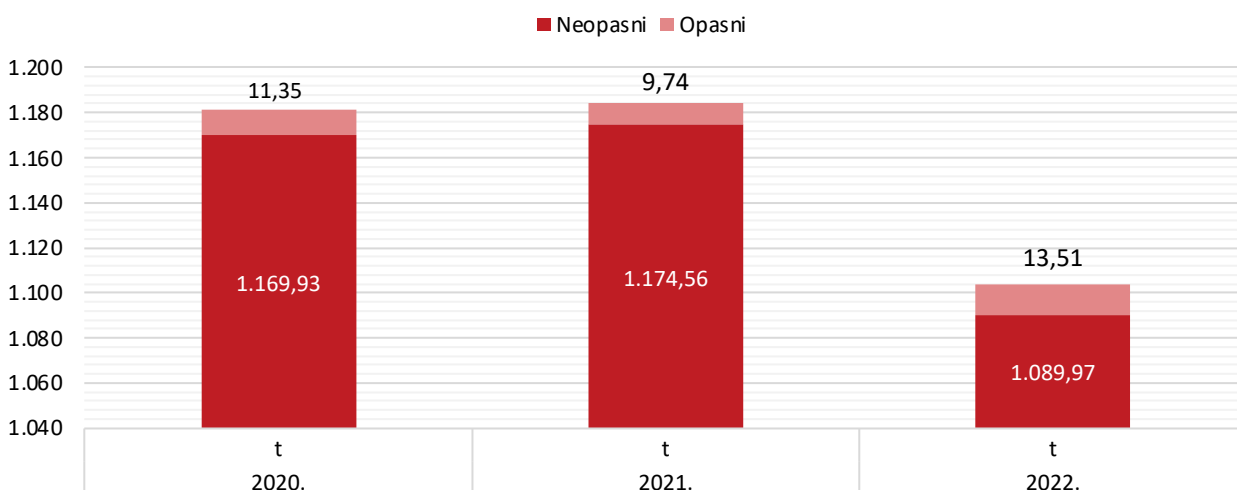
Sanitarne, tehnološke i atmosferske otpadne vode ispuštaju se u sustav javne odvodnje. Tehnološke otpadne vode prethodno se pročišćavaju preko separatora masti i ulja. Sakupljeni talog redovito se uklanja, a otpadne vode redovito se kontroliraju.

Kako bi smanjili ukupnu količinu proizvedenog otpada, otpad se razvrstava na mjestu nastanka prema pojedinim vrstama, privremeno skladišti i predaje ovlaštenoj osobi za sakupljanje, prijevoz, obradu, uporabu ili zbrinjavanje.

Opasni/neopasni otpad

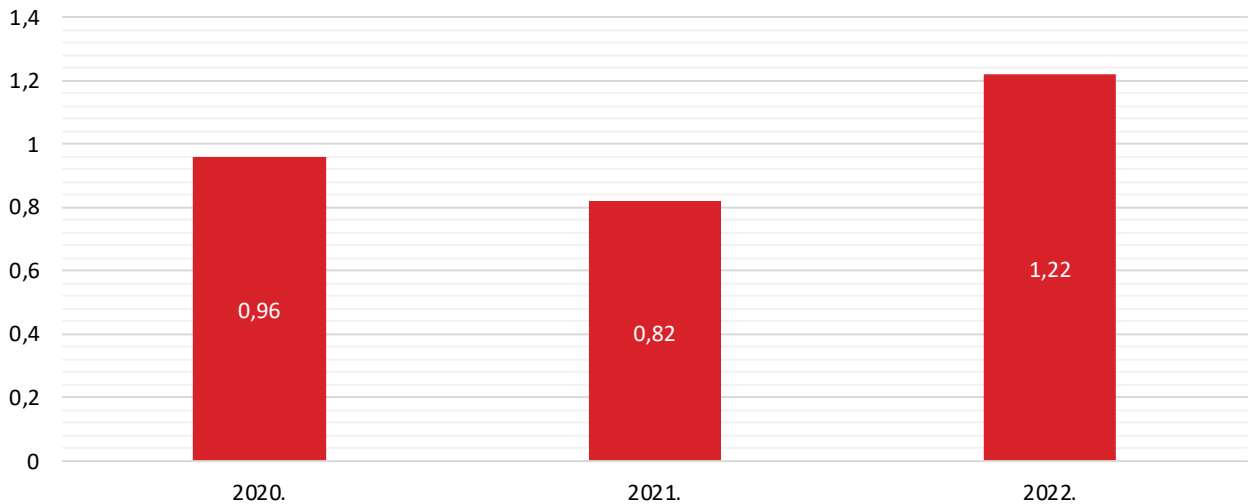
Pregled težina otpada prema vrsti za razdoblje 2020.-2022. godine na lokaciji Zagreb:

Otpad u tonama

VRSTA OTPADA	2020.		2021.		2022.	
	t	%	t	%	t	%
Neopasni	1.169,93	99,04	1.174,56	99,18	1.089,97	98,78
Opasni	11,35	0,96	9,74	0,82	13,51	1,22

% opasnog otpada u ukupnom otpadu

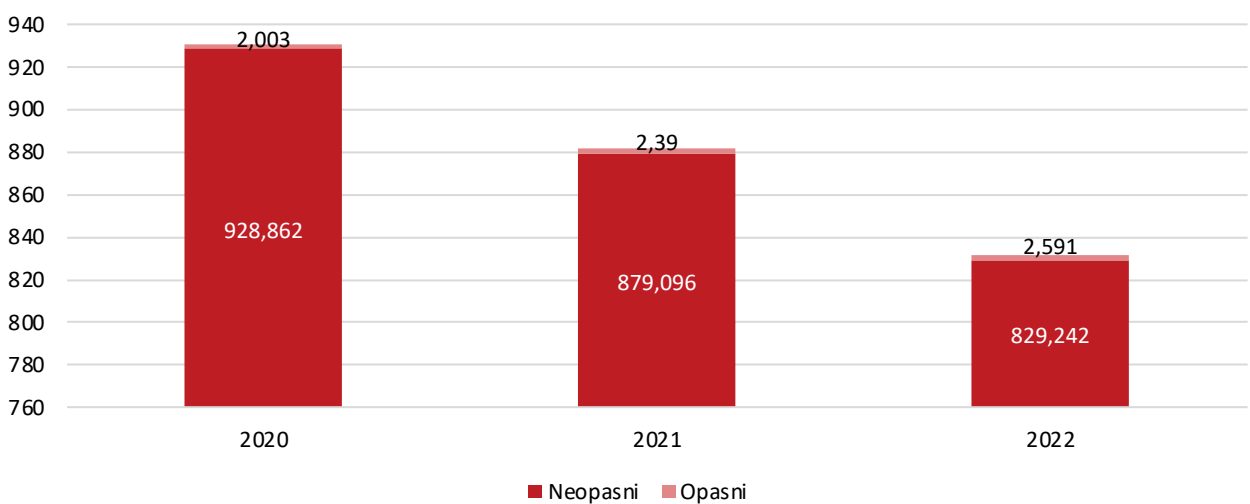

Najveći udio u neopasnom otpadu imaju ambalažni papir i karton, ambalažna PE i PP folija, otpadni metal i materijali neprikladni za potrošnju ili preradu.

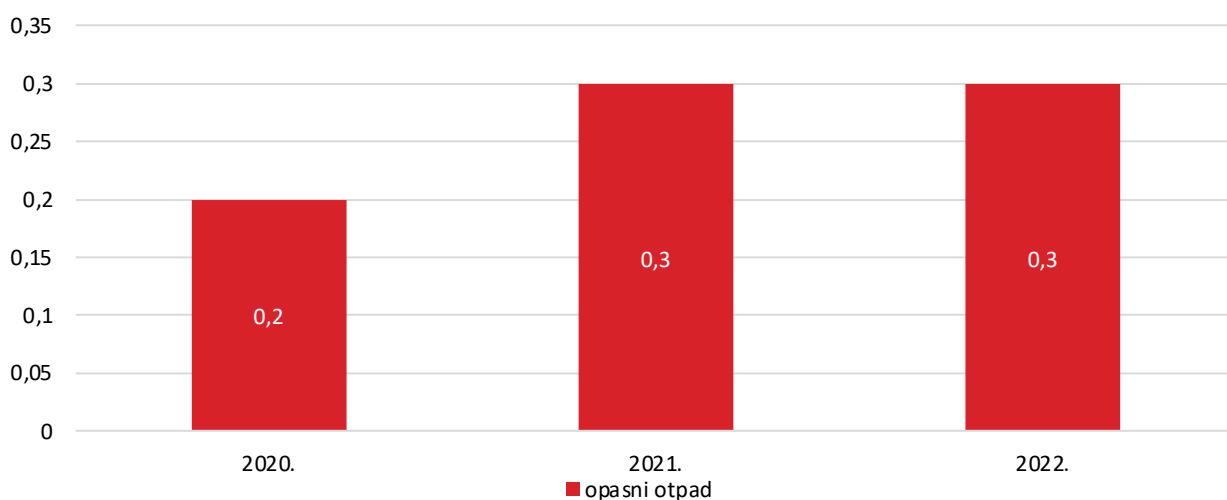
VRSTE NEOPASNOG OTPADA	2020.		2021.		2022.	
	t	%	t	%	t	%
Komunalni otpad	229,41	19,61	239,98	20,43	234,22	21,49
Tehnološki otpad	940,52	80,39	934,584	79,57	855,75	78,51

Pregled težina otpada prema vrsti za razdoblje 2020.-2022. godine na lokaciji Osijek:

Otpad u tonama

% opasnog otpada u ukupnom otpadu

VRSTA OTPADA	2020.		2021.		2022.	
	t	%	t	%	t	%
Neopasni	928,862	99,8	879,096	99,7	829,242	99,7
Opasni	2,003	0,2	2,39	0,3	2,591	0,3

Najveći udio u neopasnom otpadu imaju materijali neprikladni za potrošnju i preradu, ambalažni papir i karton, ambalažna PE i PP folija, otpadni mulj i otpadni metal.

VRSTE NEOPASNOG OTPADA	2020.		2021.		2022.	
	t	%	t	%	t	%
Komunalni otpad	222,750	23,98	227,25	25,85	218,25	26,32
Tehnološki otpad	706,112	76,02	651,846	74,15	610,992	73,68

Emisije u zrak

Izravne emisije u zrak posljedica su izgaranja zemnog plina koji se koristi za potrebe proizvodnje sekundarnih energenata i proizvodnju gotovih proizvoda.

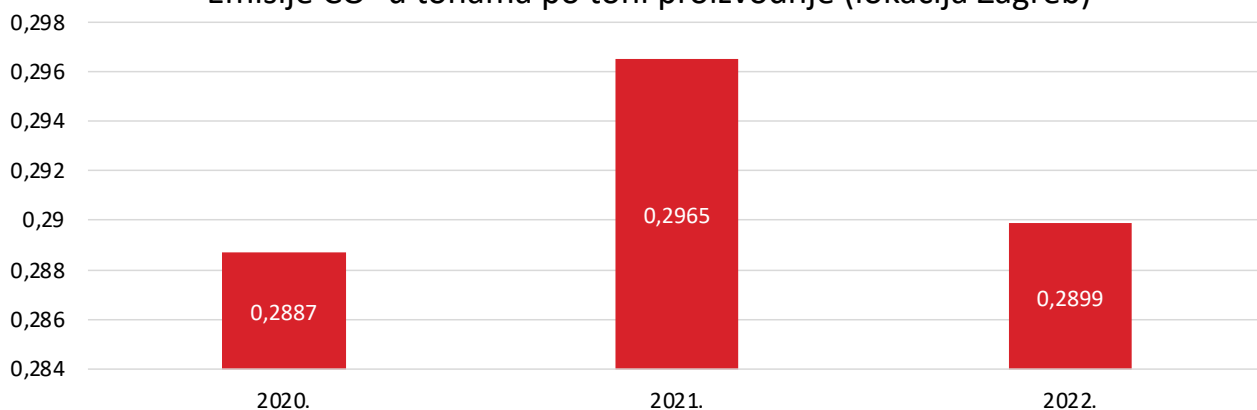
Za održavanje potrebnih klimatskih uvjeta u tehnološkim i ostalim radnim prostorijama koriste se rashladni i klimatizacijski uređaji koji za svoj rad koriste tvari koje utječu na ozonski sloj. Održavanje ovih uređaja i sustava povjereno je ovlaštenim

ugovornim partnerima čija je dužnost, između ostalog, ekološki zbrinuti zamijenjene radne tvari. U promatranom razdoblju nije bilo slučajeva nekontroliranog istjecanja tvari koje oštećuju ozon.

Emisije u zrak su u granicama dozvoljenih vrijednosti sukladno zakonskim propisima.

Pregled emisije CO² po toni proizvodnje na lokaciji Zagreb:

Emisije CO² u tonama po toni proizvodnje (lokacija Zagreb)

CO ² TONE / TONA GOTOVOG PROIZVODA	2020.	2021.	2022.
tone	0,2887	0,2965	0,2899

Emisije CO² u tonama po toni proizvodnje (lokacija Osijek)

CO ² TONE / TONA GOTOVOG PROIZVODA	2020.	2021.	2022.
tone	0,176	0,188	0,199

ODGOVORNO PONAŠANJE U LANCU OPSKRBE

Odgovorno ponašanje u lancu opskrbe u skladu je s Misijom i u duhu više od sto godina tradicije proizvodnje. Grupa zapošljava visokokvalificirane stručnjake u svim segmentima nabave, proizvodnje, distribucije i prodaje, i njihova stručnost osigurava da je lanac opskrbe u skladu sa standardima odgovornog ponašanja.

Sa stanovišta održivosti i društveno odgovornog poslovanja u lancu opskrbe najosjetljivije sirovine su kakao i biljne masti. S obzirom na porijeklo navedenih sirovina (zemlje jugoistočne Azije i Afrike) posebno se vodi računa o odabiru proizvođača. Kraš prilikom nabave sirovina bira proizvođače koji jamče standardno visoku kvalitetu i koji su certificirali svoj lanac dobavljača, te razvili vlastite programe koji se odnose na poštivanje ljudskih prava i odgovorno društveno poslovanje. Biljne masti na bazi palme nabavljaju se od dobavljača koji imaju RSPO certifikat (Roundtable on Sustainable Palm Oil).

Ambalaža od upotrijebljenih sirovina odgovorno se odlaže za recikliranje, s tim da se 1/3 sirovina nabavlja u cisternama bez korištenja bilo kakve ambalaže. Kod razvoja proizvoda primarno se vodi računa o kvaliteti i sigurnosti hrane, pa se za pakiranje gotovih proizvoda koriste materijali iz primarnih izvora i materijali koji štite proizvod od nepovoljnih vanjskih utjecaja i migracije štetnih tvari. Uz uvažavanje ovog primarnog principa – zaštita zdravlja i sigurnost potrošača, za primarno pakiranje gotovih proizvoda, gdje god je moguće koriste se ekološki povoljniji materijali sukladno tehničko-tehnološkim mogućnostima. Nadalje, stalnim inovacijama i praćenjem tehnološkog napretka na području ambalaže, kontinuirano se smanjuje ukupna količina ambalažnog materijala potrebnog za pakiranje jedinice proizvoda. Kod transportnih pakiranja koristi se ambalaža pretežno napravljena od reciklirane sirovine. Vodeći se ovim principima Grupa razvija nove proizvode, inovira postojeće, te je u stalnom procesu poboljšanja prema najnovijim standardima i dostignućima tehnologije, kvalitete, sigurnosti i održivosti.

Važan segment odgovornog poslovanja je sigurnost potrošača. Već kod izbora dobavljača sirovina i ambalaže i njihovog uključivanja u lanac opskrbe Kraša, ocjenjuje se da li dobavljač posjeduje međunarodne certifikate vezane uz sigurnost hrane i zaštitu okoliša: ISO 22000, IFS, BRC, FSSC 22000, ISO 14001, ISO 50001. Sve sirovine koje se koriste za proizvodnju proizvoda su 100% NON GMO. To je osigurano putem specifikacija koje sadrže zahtjev dobavljačima da

niti jedan ulazni proizvod ne smije biti genetski modificiran, niti imati porijeklo od genetski modificirane sirovine.

Utjecaj poduzeća ovakve veličine na lokalnu zajednicu kroz odgovorno ponašanje u lancu opskrbe može biti višestruko koristan za lokalno gospodarstvo, pa svjesni ove činjenice posebno se razvijaju odnosi s poslovnim partnerima na lokalnoj razini. Većina dobavljača koji čine lanac opskrbe su domicilni. Oko 54% potrebnih sirovina i oko 90% ambalažnog materijala nabavlja se na hrvatskom tržištu, pri čemu su dobavljači ambalaže često mala i srednja poduzeća iz manjih sredina, čime se potiče razvoj tih sredina i zaposlenost.

LJUDSKA PRAVA, PRAVA RADNIKA I STRUKTURA ZAPOSLENIH

Poštivanje ljudskih prava predstavlja jedno od osnovnih načela poslovanja, koje je ugrađeno u sve interne akte Društva.

U Krašu se poštuje integritet i osobnost pojedinca, uvažava se i promiče raznolikost kao izvor talenta, kreativnosti i iskustva. Ne tolerira se diskriminacija po bilo kojoj osnovi.

Zaštita dostojanstva radnika, zajamčena Zakonom o radu, ugrađena je u Kolektivni ugovor za radnike Kraš d.d. kojim je utvrđen postupak ostvarivanja prava radnika na isto. U skladu s tim, imenovan je radnik u Društvu čija je obveza primati i rješavati pritužbe u svezi zaštite dostojanstva radnika. U 2022. godini nije bilo pritužbi vezanih za ovo područje.

Zaštita osobnih podataka radnika regulirana je Kolektivnim ugovorom i nizom internih akata koji uređuju poslovne procese u kojima se obrađuju osobni podaci radnika, a sve sukladno važećim propisima o zaštiti i obradi osobnih podataka. Osiguranje i održavanje poticajnog i ugodnog radnog okruženja u kojem posao predstavlja zadovoljstvo, uvjet je postizanja izvrsnosti u poslovanju. Iz navedenog razloga, prava radnika i uvjeti rada na vrhu su ljestvice prioriteta Društva.

Kraš poštuje i osigurava sva prava iz radnog odnosa propisana zakonima i Ustavom Republike Hrvatske, koja je ugradio u Kolektivni ugovor i ostale interne akte Društva.

U Krašu dugi niz godina aktivno djeluje Sindikalna podružnica Sindikata zaposlenih u poljoprivredi, prehrambenoj i duhanskoj industriji i vodoprivredi Hrvatske (PPDIV).

Kolektivnim ugovorom osigurana su dodatna prava radnika, kao što su jednokratni dodatak na plaću za korištenje godišnjeg odmora (regres), božićnica i božićni poklon za dijete, jubilarne nagrade, te novčane potpore zbog bolovanja dužeg od 90 dana, u slučaju smrti člana uže obitelji ili kao pomoć obitelji umrlog radnika.

Na prijedlog ili uz suglasnost Sindikata Uprava Društva može odobriti i druge novčane potpore radnicima, poput pokrića troškova liječenja, potpore djetetu umrlog radnika i sl.

Radnici svoje pravo sudjelovanja u odlučivanju ostvaruju i putem Radničkog vijeća. Uloga Radničkog vijeća je štititi i promicati interese radnika savjetovanjem, suodlučivanjem ili pregovorima o pitanjima važnim za položaj

radnika. Uprava Društva redovito izvještava Radničko vijeće o stanju Društva i rezultatima poslovanja, razvojnim planovima i njihovu utjecaju na gospodarski i socijalni položaj radnika, te poštuje obvezu dobivanja prethodne suglasnosti ili prethodnog savjetovanja sa Radničkim vijećem prilikom odlučivanja o pojedinim pravima radnika, sukladno Zakonu o radu.

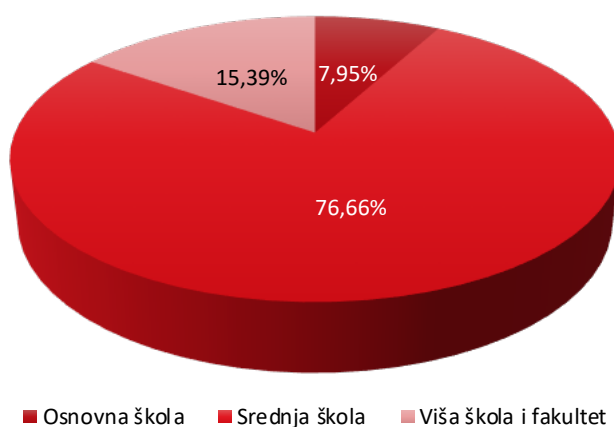
Struktura zaposlenih

U Kraš grupi je krajem 2022. godine bilo zaposleno 2.189 radnika, od čega 1.774 radnika u matičnom Društvu, 390 radnika u Miri Prijedor, dok je u ovisnim komercijalnim društvima bilo zaposleno 25 radnika.

Tijekom 2022. godine Društvo je zaposlilo 216 novih radnika, a 283 radnika je prestalo s radom. Status iz radnog odnosa na određeno vrijeme u neodređeno promijenilo je 104 radnika.

Kvalifikacijska struktura - Društvo

Ustanova	Broj zaposlenih
Osnovna škola	141
Srednja škola	1.360
Viša škola i fakultet	273
Ukupno	1.774

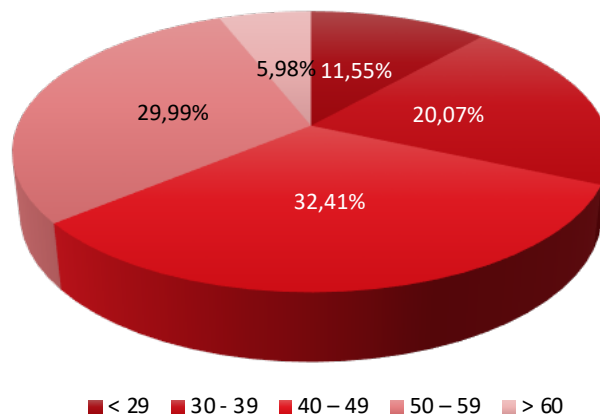
Struktura radnika prema radnom statusu

	Broj zaposlenih	Na neodređeno vrijeme	Na određeno vrijeme
01.01.2022.	1.877	1.673	204
31.12.2022.	1.774	1.598	176

U 2022. godini 90% naših radnika bilo je zaposleno na neodređeno vrijeme, a samo 10% na određeno vrijeme.

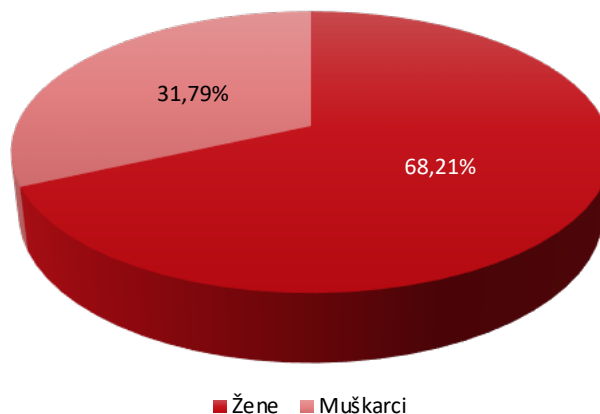
Dobna struktura - Društvo

Dob zaposlenih	Broj zaposlenih
< 29	205
30 - 39	356
40 - 49	575
50 - 59	532
> 60	106
Ukupno	1.774

Prosječna dob zaposlenih na dan 31.12.2021. godine bila je 44 godine.

Rodna pripadnost	Broj zaposlenih	%
Žene	1.210	67
Muškarci	564	33
Ukupno	1.774	100

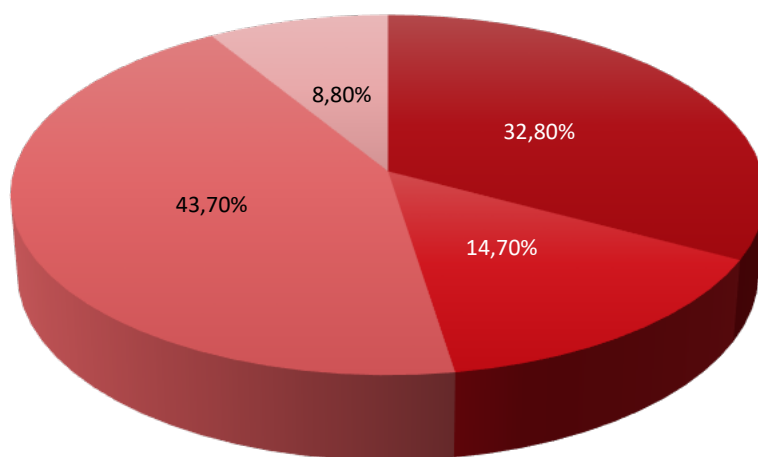

EDUKACIJA I RAZVOJ ZAPOSLENIH

Obzirom na činjenicu da su znanje, vještine i sposobnosti zaposlenih, kao i njihov razvoj i usavršavanje, ključ uspjeha na globalnom tržištu, ulažu se značajna sredstva u obrazovanje i razvoj zaposlenih kroz različite programe.

Svjesni potrebe poticanja cjeloživotnog obrazovanja nastojimo omogućiti zaposlenima usvajanje znanja, vještina i navika koje su im potrebne u radu s novim tehnologijama, te poticati kreativnost i razvoj suradnje i razumijevanja.

Ovisno o potrebama radnog mjesta, osobito o potrebi stjecanja znanja i vještina za učinkovitu provjeru, održavanje i primjenu svih sustava kvalitete, te razvojnim potrebama pojedinca, tijekom 2022. godine radnici su bili uključivani u različite obrazovne aktivnosti. U ukupnom iznosu utrošenih sredstava za edukaciju zaposlenih u Društvu, stručna usavršavanja sudjeluju s 14,7%, osposobljavanja za potrebe radnog mjesta s 43,7%, izobrazba za ISO normu 8,8% a doškoloavanja s 32,8%.

■ doškoloavanja ■ stručno usavršavanje ■ za potrebe radnog mjesta ■ izobrazba za ISO normu

Interne i vanjske edukacije

U 2022. godini zadržala se praksa ustanovljena tijekom pandemije COVID-19, te su radnici većinom participirali u online edukacijama, koje su se odnosile na unapređenje socijalno-poslovnih vještina ili su pratile novosti u zakonodavstvu i načinima poslovanja ili su se pak odnosile na obvezna osposobljavanja za potrebe radnog mjesta. Online edukacije pokazale su se kao izvrstan motivacijski faktor i način da se u doba pandemije nastavi sa dodatnim stručnim obrazovanjem i usavršavanjem zaposlenih.

Uvođenje u posao i pripravništvo

Uvođenje u posao, odnosno pripravništvo sa stručnim mentorstvom, usmjerenjem i podrškom, izuzetno je važan početak profesionalnog razvoja svakog novozaposlenog, posebno mladih ljudi koji se prvi puta zapošljavaju.

Društvo provodi strukturirani pripravnički program u trajanju od 6 do 12 mjeseci, u kojem se pripravnike u specijalističkom dijelu, uz vodstvo i podršku mentora, usmjerava na stalno propitivanje, provjeravanje, istraživanje i unapređivanje znanja i vještina stečenih tijekom školovanja. Takav program omogućava pripravnicima kraće vrijeme potrebno od ulaska u kompaniju do početka samostalnog odrađivanja radnih zadataka.

Uvođenje u posao je proces kojem je glavni cilj da novozaposlenim radnicima omogući stjecanje kompetencija potrebnih za savladavanje zahtjeva organizacije kao i samog radnog mjesta. To je ujedno i proces socijalizacije, upoznavanja s Misijom i Vizijom, strateškim odrednicama i ključnim vrijednostima, kao i samom djelatnošću, organizacijskom strukturom i kulturom Društva. Osim općeg informiranja o Društvu, program uvođenja podrazumijeva i strukturirane stručne sadržaje kojima se novozaposlenim radnicima nastoji omogućiti lakše i efikasnije snalaženje u radnoj okolini.

ZAŠTITA NA RADU

Zaštita na radu je interdisciplinarno područje različitih znanstvenoistraživačkih aktivnosti, odnosno skup tehničkih, zdravstvenih, pravnih, psiholoških, pedagoških i drugih aktivnosti pomoću kojih se otkrivaju i otklanjaju opasnosti i štetnosti koje mogu ugroziti život i zdravlje osoba na radu. Kultura zaštite zdravlja i sigurnosti na radu podrazumijeva pravo na sigurno i zdravo radno mjesto na svim razinama, a prioritet se uvijek daje načelima prevencije ozljeda na radu, nezgoda i profesionalnih bolesti, drugih bolesti u svezi s radom te zaštita radnog okoliša. Prema Zakonu o zaštiti na radu i drugim propisima iz područja sigurnosti i zaštite zdravlja radnika na radu, poslodavac je obavezan provoditi mjere zaštite na radu kako bi se rizik od ozljeda na radu sveo na minimum. Sukladno navedenom, Društvo je u svoje temeljne odrednice poslovanja ugradilo provedbu svih propisa iz područja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, kao i odredbi konvencija Međunarodne organizacije rada koje se tiču predmeta našeg poslovanja.

Prema ESAW metodologiji ozljede na radu su podijeljene na ozljede nastale na uobičajenom mjestu rada ili mjestu rada unutar uobičajene lokalne jedinice poslodavca, na putu kuća/posao i obratno te na službenom putu odnosno putovanju po nalogu poslodavca. U evidenciji ozljeda na radu u 2022. godini, evidentirano je ukupno 58 ozljeda, od čega su se 43 ozljede dogodile na mjestu rada, a 15 ozljeda se dogodilo u dolasku ili odlasku s posla. Zbog ozljeda na radu bilo je ukupno 2.182 dana bolovanja.

Na poslovima s posebnim uvjetima rada ukupno je zaposleno 450 radnika. Za iste se provode prethodni i periodički liječnički pregledi za poslove koje obavljaju.

Prevencija ozljeda usmjerena je na identifikaciju potencijalnih opasnosti i nesigurnih uvjeta rada te zdravstvenih i sigurnosnih rizika, eliminaciju istih, primjenu mjera nadzora, postavljanje propisanih znakova upozorenja i uputa za siguran način rada, ispitivanje radne opreme te uporabu propisanih osobnih zaštitnih sredstava. Svojim radnicima Društvo osigurava provedbu osposobljavanja za rad na siguran način i to prilikom zapošljavanja, u slučaju premještanja zaposlenih radnika na drugo mjesto, prilikom uvođenja nove tehnologije ili nove tehnološke opreme i kada se promijene rizici na radnom mjestu. Isto tako redovito se educiraju za rad na siguran način radnici u proizvodnim procesima s većim rizicima za nastanak ozljeda, te oni radnici koji su se vratili na posao nakon ozljede na radu.

Za sve svoje radnike Društvo je ugovorilo i policu dodatnog zdravstvenog osiguranja, koja radnicima

tijekom ugovorenog perioda pruža mogućnost obavljanja sistematskih pregleda i dodatnih specijalističkih pregleda prema potrebi.

Tijekom godine Društvo održava redovite sastanke Odbora zaštite na radu na kojima se podnosi izvješće i analizira primjena pravila zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, analiziraju se nastale ozljede na radu, te se u skladu s tim predlažu preventivne mjere u svrhu smanjenja rizika od ozljeda, nezgoda i profesionalnih bolesti. Dakle, zaštita na radu predstavlja bitan čimbenik kvalitete, jer kvalitetu prvenstveno stvaraju zdravi i dovoljno osposobljeni radnici u svojim radnim odnosima i procesima.

SURADNJA SA DRUŠTVENOM ZAJEDNICOM I UTJECAJ NA DRUŠTVO

Stručne prakse i posjete

Kraš godinama uspješno surađuje s više srednjoškolskih i visokoškolskih ustanova iz cijele Hrvatske. U 2022. godini nastavila se suradnja s Tehničkom školom Ruđera Boškovića u provedbi projekta „Uspostava regionalnih centara kompetentnosti u strukovnom obrazovanju u (pod) sektorima: strojarstvo, elektrotehnika i računalstvo, poljoprivreda i zdravstvo“ kojim smo se aktivno uključili u razvoj strukovnog obrazovanja u RH. Tijekom 2022. godine, kada su mjere sprečavanja zaraze COVID-19 dozvoljavale, na stručnoj praksi bilo je 259 učenika iz strukovnih srednjih škola. Također, u stručni je posjet došlo i 86 studenata s Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u sklopu kolegija Procesi konzerviranja hrane te Prehrambeno-procesno inženjerstvo.

Početak školske godine 2022./2023., odnosno jenjavanjem pandemije, Kraš je ponovno otvorio svoja vrata i najmlađima u sklopu programa Posjet tvornici čokolade, a koji je namijenjen učenicima osnovnih škola od 3. do 6. razreda. Tako je od listopada do prosinca, odnosno u samo dva mjeseca, tvornicu posjetilo čak 299 djece zajedno s dvadesetak učitelja i učiteljica.

Ekopark Krašograd

Održiv razvoj i ekologija sastavni su dijelovi svih planova poslovanja i razvoja tvrtki u najširem smislu. Šireći ideju o proizvodnji i radu na društveno odgovoran, ekološki prihvatljiv i održiv način, Kraš je izgradio obiteljsko izletište u Bratini, smješteno u blizini Zagreba. Svi objekti na posjedu i pripadajući

sadržaji pričaju lijepu etno priču, od drvenih kućica čiji su apartmanski kapaciteti planirani za smještaj stotinjak osoba, do restorana s originalnom ponudom specijaliteta.

U 2022. godini se Ekopark Krašograd vratio aktivnostima kao u doba prije pandemije. Tako su, popuštanjem epidemiološke situacije organizirani izleti za djecu osnovnoškolskog uzrasta, tzv. škola u prirodi, a za njih je osmišljen i poseban program koji djecu dodatno educira o ruralnom načinu života kao i o postulatima odnosa prema hrani – od polja do stola. U Ekoparku Krašograd su postavljeni i dodatni sportsko-rekreacijski i zabavni sadržaji koji promiču aktivan način provođenja vremena u prirodi.

Sponzorstva

Kraš u skladu s društveno odgovornim poslovanjem podržava održavanje kulturnih, obrazovnih i sportskih događanja. Osim različitih programa namijenjenih djeci, pažljivo se biraju i podupiru kulturna i sportska događanja pri čemu se prednost daje značajnim projektima za hrvatsko društvo i projektima koji promoviraju prave vrijednosti.

Kao dugogodišnji partner festivala Kraš je podržao 73. Dubrovačke ljetne igre, te tako još jednom potvrdio svoju predanost promociji i zaštiti kulture i baštine naše zemlje. Partnerstvom s Gradskim satiričkim kazalištem Kerempuh u sezoni 2022./2023. Kraš nastoji dati svoj doprinos u promicanju kulture.

Primjer naše spremnosti da otvaramo važne društvene teme i budemo dio pozitivnih promjena u zajednici je i kampanja za brand Domaćica, kojom smo dali doprinos u podizanju svijesti društva o zahtjevnim ulogama domaćica, te važnosti pravedne raspodjele poslova u kućanstvu. U sklopu navedene kampanje ostvarili smo i konkretne aktivnosti te smo u suradnji s Forumom za slobodu odgoja sudjelovali u projektu „Kutija promjena – učenice i učenici promiču rodnu ravnopravnost“ kojim se odgojno-obrazovnim djelatnicima daje podrška i osnažuje ih se da sa svojim učenicima kritički promišljaju o ovim temama, a program prati i prigodna publikacija s metodama provedbe različitih vježbi u nastavi.

Od sportskih manifestacija, Kraš je podržao projekt KIDS CRO Race, u sklopu kojeg su djeca u 12 gradova diljem Hrvatske imala priliku na zabavan način upoznati se s prednostima biciklizma, odnosno aktivnog načina života.

Humanitarne donacije i potpore projektima

Humanitarne akcije i donacije oduvijek su dio Kraševog društveno odgovornog poslovanja, bilo da je riječ o pomoći pojedincima, udrugama i ustanovama. Preko Humanitarne zaklade za djecu

Hrvatske Kraš godinama uplaćuje mjesečne novčane priloge za djecu socijalno ugroženih obitelji.

Kraš redovito godišnje pomaže zakladi Ivan Bulić u davanju potpore najboljim studentima, mladim istraživačima, te projektima i radovima osoba koje svojim aktivnostima i rezultatima daju poseban i trajan doprinos struci za promicanje biotehnologije, prehrambene tehnologije i nutricionizma, području pekarstva, slastičarstva i konditorstva.

Aktivno u kompaniji djeluje i Udruga branitelja Domovinskog rata koja organizira i provodi raznovrsne programe i aktivnosti namijenjene svojim članovima.

Nakon izbijanja Ukrajinske krize Kraš se priključio humanitarnoj akciji Hrvatskog Caritasa u prikupljanju sredstava za najpotrebitije u ratom zahvaćenim područjima. Posebno osjetljivi na najmlađe i najnezaštićenije članove društva, kroz čitavu 2022. godinu donirani su proizvodi, s naglaskom na blagdansko vrijeme krajem godine kad već tradicionalno potrebitima dijelimo slatke pakete pomoći.

Donacije su isplaćene i za obnovu Zagrebačke katedrale.

Također kroz sponzorstvo pomažemo radu Udruge Osmijeh koja djeci s teškoćama u razvoju organizira terapijska jahanja.

Kraševi su se zaposlenici i u 2022. godini više puta u velikom broju odazvali dobrovoljnom darivanju krvi organiziranom u prostorima kompanije.

Također, Kraš kontinuirano daje donacije udrugama i ustanovama koje brinu o najosjetljivijim skupinama građana, poput domova za umirovljenike ili nezbrinutu djecu.

Društveno odgovorno poslovanje

Kraš postoji preko 110 godina pa je i izražena njegova povezanost sa zajednicom u kojoj djeluje. Svjesni kako naše proaktivno ponašanje koje izlazi iz zadanih okvira standardnog poslovanja stvara dodatnu vrijednost za društvo, trudimo se dati doprinos u skladu s našim mogućnostima u područjima koja su dio naše korporacijske kulture. Tako u središte poslovanja i djelovanja stavljamo naše zaposlenike, kontinuirano im povećavajući prava iznad onih propisanim zakonom, a brojne pogodnosti jamčimo putem Kolektivnog ugovora. Načelo je našeg upravljanja ljudskim resursima zadovoljstvo zaposlenika čiji rad i trud tvrtka prepoznaje.

U kontekstu odgovornog poslovanja u segmentu okoliša, Kraš u proizvodnji i transportu naglasak stavlja na odabir ambalažnih materijala koji generiraju manje otpada i koje je moguće reciklirati.

U poslovanju primjenjujemo i suvremene tehnologije usmjerene k odgovornijem korištenju energije, s ciljem smanjenja njene potrošnje kratkoročno i dugoročno. Prošla je 2022. godina bila obilježena izazovima dostupnosti energenata, pa smo pomno pratili kretanja na globalnim tržištima. Racionalno korištenje energije kao strateška odrednica poslovanja višestruko je važno – za okoliš i zajednicu.

POSLOVNO PONAŠANJE, KORPORATIVNO UPRAVLJANJE I BORBA PROTIV KORUPCIJE

Odgovorno i etičko ponašanje osnovna je antikoruptivna mjera, stoga se kontinuiranim provođenjem aktivnosti poput usvajanja kodeksa i programa, edukacije radnika i unaprjeđenjem poslovnih procesa osigurava ostvarenje cilja koji se ogleda u poštivanju prisilnih propisa i dobrih poslovnih običaja.

Kodeks poslovnog ponašanja u Krašu

Kodeks poslovnog ponašanja je vodič za svakodnevno poslovno djelovanje radnika Kraša te sadrži osnovne smjernice kojih su se svi dužni pridržavati u svakodnevnom radu. Svrha je Kodeksa stvaranje i održavanje prepoznatljivog stila ponašanja utemeljenog na vrijednostima na kojima je zasnovana kompanija i koji je građen kroz stoljetnu tradiciju.

Pridržavanje pravila Kodeksa utječe na ukupnu radnu atmosferu te stvara prepoznatljivi identitet kompanije u odnosu na konkurenciju, utječe na odnos potrošača prema kompaniji, kao i na povjerenje dioničara, investitora, poslovnih partnera i cjelokupne javnosti.

Poslovno ponašanje opisano Kodeksom definira područja poslovnog ponašanja u Društvu, kao i poslovnog ponašanja u zajednici.

Program usklađenosti poslovanja s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja

Program usklađenosti poslovanja s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja predstavlja interni dokument Društva kojim se osigurava postizanje nekoliko različitih, ali međusobno komplementarnih ciljeva.

Prije svega, Programom se nastoji osigurati minimiziranje rizika Društva od povrede propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, a istovremeno se izgrađuje i unaprjeđuje korporativna kultura Društva.

Također, učinkovita provedba Programa predstavlja dodatnu edukaciju čime radnici usvajaju nova znanja i vještine.

U skladu s navedenim Tim za praćenje propisa i savjetovanje radnika Društva iz područja tržišnog natjecanja prati propise iz istog, te osigurava stručnu podršku radnicima u ovom području.

Kodeks korporativnog upravljanja

Kao poslovni subjekt čije su dionice uvrštene na Zagrebačku burzu, Kraš se razvija i djeluje u skladu s dobrom praksom korporativnog upravljanja te nastoji svojom poslovnom strategijom, poslovnom politikom, ključnim internim aktima i poslovnom praksom doprinijeti transparentnom i učinkovitom poslovanju i kvalitetnijim vezama s poslovnom sredinom u kojoj djeluje.

Kraš je donio vlastiti Kodeks korporativnog upravljanja Kraš d.d. Zagreb. Cilj Kodeksa je unaprijediti već uspostavljene visoke standarde korporativnog upravljanja i transparentnosti poslovanja Društva radi olakšanja pristupa kapitalu uz niže troškove, s obzirom na to da su jasno definirane procedure korporativnog upravljanja, koje se temelje na prepoznatljivim međunarodnim standardima, jedan od osnovnih kriterija za donošenje odluke o investiranju.

Kodeks korporativnog upravljanja Kraš d.d. Zagreb usklađen je s Kodeksom korporativnog upravljanja HANFA-e i Zagrebačke burze, te je objavljen na internet stranici Društva.

Ciljevi i načela korporativnog upravljanja Društva izvode se iz sljedećih principa:

- poslovanje u skladu s važećim propisima zemalja u kojima obavlja svoju djelatnost,
- zadovoljavanje najviših standarda kroz organizaciju poslovanja i primjena suvremenih poslovnih načela u svim aktivnostima i odnosima Društva u svim područjima rada,
- primjena priznatih međunarodnih smjernica i ugradnja u svoju poslovnu praksu i procedure.

Temeljna načela Kodeksa su:

- transparentnost poslovanja
- jasno razrađene procedure za rad Nadzornog odbora, Uprave i drugih organa koji donose važne odluke
- izbjegavanje sukoba interesa
- djelotvoran sustav upravljanja i odgovornosti.

Društvo na internetskim stranicama Kraša i Zagrebačke burze u zakonom propisanom roku svake godine za prethodnu poslovnu godinu objavljuje Godišnji upitnik sastavljen sukladno Kodeksu korporativnog upravljanja koji je preporuka Zagrebačke burze i HANFA-e.

STRUKTURA DIONIČARA KRAŠA D.D., PROMET DIONICAMA, DIVIDENDE I VLASTITE DIONICE NA DAN 31.12.2022. GODINE

Temeljni kapital Kraš d.d. Zagreb na dan 31.12.2022. godine

Temeljni kapital Kraš d.d. Zagreb iznosi 599.448.400,00 kuna i podijeljen je na 1.498.621 redovnu dionicu KRAS-R-A pojedinačnog nominalnog iznosa od 400,00 kuna. Svaka dionica daje pravo na jedan glas na glavnoj skupštini Kraš d.d. Zagreb.

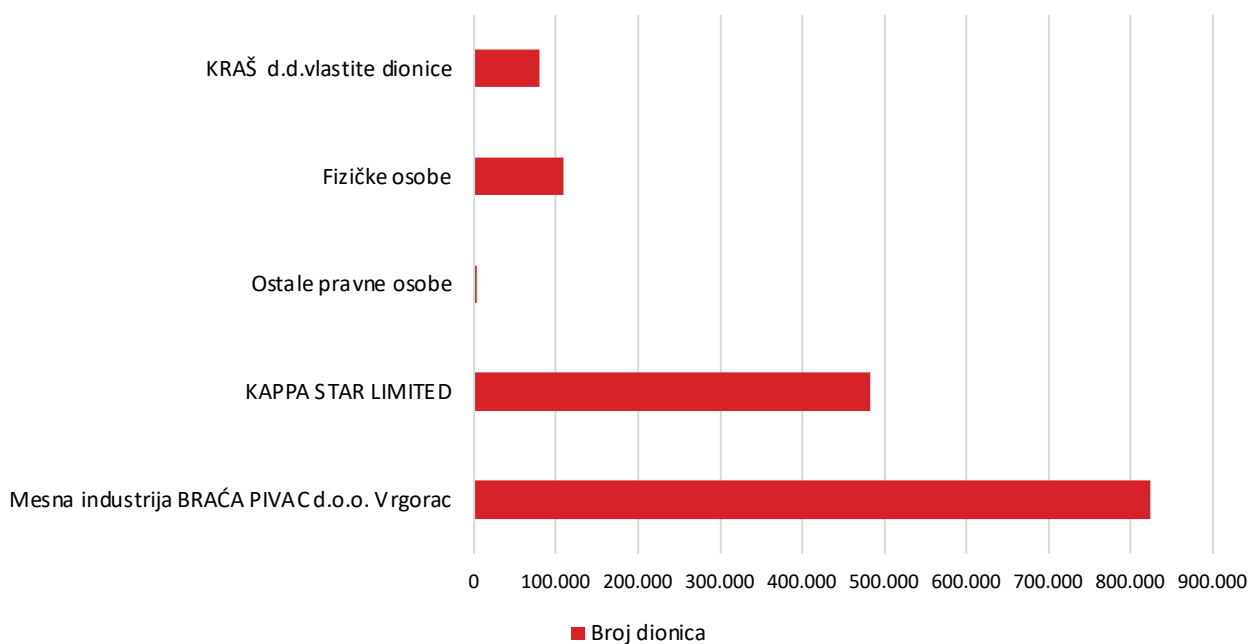
Sve redovne dionice koje je Kraš d.d. izdao imaju isti međunarodni identifikacijski broj vrijednosnog papira KRAS (ISIN broj) i međunarodnu identifikacijsku oznaku pravnog subjekta (zseLEI oznaku). ISIN oznaka vrijednosnice Kraš je HRKRASRA0008, a pravni subjekt Kraš nosi zseLEI oznaku 74780000N00HZTWVU688.

Struktura dioničara Kraš d.d. Zagreb na dan 31.12.2022. godine

Na dan 31.12.2022. godine Kraš d.d. ima izdanih 1.498.621 redovnih dionica na ime (oznake KRAS), koje su u vlasništvu 1.787 dioničara te u trezoru Kraš d.d. Zagreb.

Redni broj	Dioničar	Broj dioničara	Broj dionica	%-tni udio u temeljnom kapitalu
1	Mesna industrija BRAČA PIVAC d.o.o. Vrgorac	1	824.155	54,99%
2	KAPPA STAR LIMITED	1	483.117	32,24%
3	Ostale pravne osobe	14	3.199	0,21%
4	Fizičke osobe	1.770	109.201	7,29%
5	KRAŠ d.d. vlastite dionice	1	78.949	5,27%
	SVEUKUPNO	1.787	1.498.621	100,00%

Vlasnička struktura Kraš d.d. na dan 31.12.2022.

Prvih 10 dioničara na dan 31.12.2022.

PRVIH 10 DIONIČARA NA DAN 31.12.2020. GODINE	Broj dionica kom	Udjel u temeljnom kapitalu %
MESNA INDUSTRIJA BRAĆA PIVAC d.o.o. Vrgorac (784010)	824.155	54,99%
RAIFFEISENBANK AUSTRIA d.d. Zagreb / KAPPA STAR LIMITED (9714316) Skrbnička banka Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb	483.117	32,24%
HRVATSKI ZAVOD ZA TRANSFUZIJSKU MEDICINU	2.000	0,13%
ZORIĆ MARIJA	1.707	0,11%
BORIS JUKIĆ	1.661	0,11%
ANA MIKUŠ BEBAN	1.339	0,09%
DANIJELA LISICA	1.039	0,07%
BARICA ŠVALJEK	900	0,06%
ZVJEZDANA BLAŽIĆ	900	0,06%
RAIFFEISENBANK AUSTRIA d.d. Zagreb / ZBIRNI SKRBNIČKI RAČUN ZA RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG (9511938) Skrbnička banka Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb	745	0,05%
UKUPNO	1.317.563	87,92%

Dividende

U skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima, a nakon utvrđivanja i prihvaćanja godišnjih financijskih izvještaja Kraš d.d. Zagreb za pojedinu poslovnu godinu, Uprava i Nadzorni odbor predlažu glavnoj skupštini isplatu dobiti dioničarima na ime dividende, ovisno o rezultatima poslovanja, financijskom položaju i drugim čimbenicima.

Dobit Kraš d.d. ostvarena u poslovnoj 2021. godini je iznosila 20.026 tis. kuna. Iz dobiti ostvarene u poslovnoj 2021. godini isplatila se dividenda u iznosu od 10,00 kuna po dionici svim dioničarima koji su bili upisani u depozitoriju Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d. Zagreb na dan 19. srpnja 2022. godine.

Preostala dobit raspoređena je u zadržanu dobit Društva.

Trgovanje na Zagrebačkoj burzi na Redovitom tržištu

U 2022. godini dionicama Kraša trgovalo se na uređenom tržištu kojim upravlja Zagrebačka burza u segmentu Redovito tržište i neposredno između prodavatelja i kupaca.

U zadnjoj transakciji na kraju 2022. godine na Zagrebačkoj burzi, tržišna cijena iznosila je 620,00 kuna.

Tržišna kapitalizacija na dan 31.12.2022. godine iznosila je 929,15 milijuna kuna.

Poravnanje i namira kroz sustav Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d. Zagreb

Sve dionice Kraša izdane su u nematerijaliziranom obliku, a poslove vođenja središnjeg depozitorija nematerijaliziranih dionica Kraša vodi Središnje klirinško depozitarno društvo d.d. Zagreb.

Središnje klirinško depozitarno društvo d.d. Zagreb obavlja poslove upravljanja sustavom poravnanja i namire transakcija sklopljenih na uređenom tržištu, te obavlja poslove prijenosa vlasništva u svezi drugih zaključenih pravnih poslova s dionicama Kraša.

Vlastite dionice

Tijekom 2022. godine otpušteno je 336 vlastitih dionica, što daje 0,0224% udjela u temeljnom kapitalu, sa računa povjerenika SKDD d.d./ Povjereništvo radi pripajanja Karoline d.o.o. Osijek Krašu d.d. Zagreb.

Na dan 31.12.2022. godine na trezorskom računu u Središnjem klirinškom depozitarnom društvu d.d. upisano je 78.949 vlastitih dionica, što daje 5,27% udjela u temeljnom kapitalu.

Tržišna vrijednost vlastitih dionica na dan 31.12.2022. godine iznosi 48.948.380,00 kuna.

Nabavna vrijednost vlastitih dionica na dan 31.12.2022. godine iznosi 39.991.243,49 kuna.

FINANCIJSKI INSTRUMENTI I UPRAVLJANJE RIZICIMA

Društvo i Grupa su kroz svoje poslovanje izloženi sljedećim financijskim rizicima: kreditni rizik, fer vrijednost novčanog toka ili kamatni rizik, valutni rizik, tržišni rizik i rizik likvidnosti.

Upravljanje rizikom kapitala

Društvo i Grupa upravljaju svojim kapitalom na način da se osigura kontinuitet poslovanja, uz maksimiziranje povrata dioničarima kroz optimizaciju salda dugovanja i kapitala. Struktura kapitala Kraša d.d. i ovisnih društava sastoji se od dugovanja, koje uključuje kredite i zajmove, novca i novčanih ekvivalenata, te vlasničke glavnice koja uključuje upisani kapital i zadržanu dobit i ostale pričuve.

Upravljanje financijskim rizikom

Društvo i Grupa su izloženi međunarodnom tržištu, odnosno podložni utjecaju promjena cijena glavnih sirovina na svjetskom tržištu koje ovise o kretanju tečaja stranih valuta, te su značajno izloženi utjecaju tečajnih razlika. Financijski rizici uključuju tržišni rizik (uključujući valutni rizik i rizik cijena), kreditni rizik, rizik likvidnosti i rizik novčanog toka kamata.

Tržišni rizik

Poslovne aktivnosti izlažu Društvo i Grupu prvenstveno financijskim rizicima zbog promjene tečaja stranih valuta, kamatnih stopa te promjene cijena sirovina na svjetskom tržištu. Društvo i Grupa ne ulaze u derivativne financijske instrumente kako bi upravljali izloženošću kamatnom i tečajnom riziku.

Valutni rizik

Društvo i Grupa su izloženi tečajnom riziku prilikom kupnje sirovina i uzimanja zajmova denominiranih u drugim valutama, te kod prodaje na inozemnom tržištu. Valute koje podliježu rizicima su prvenstveno EUR i USD. Društvo i Grupa u ovom trenutku nemaju posebnih instrumenata zaštite, već je isto osigurano kroz djelomičnu valutnu usklađenost imovine i obveza Društva i Grupe. Od 01.01.2023. uvođenjem EUR kao službene valute u Republici Hrvatskoj, Društvo nema valutni rizik prema valuti EUR.

Kamatni rizik

Zaduženja na koja se obračunavaju kamate ugovorena su uz fiksnu kamatu stopu. Društvo i Grupa u ovom trenutku nemaju instrumenata zaštite kamatnih rizika za ugovaranje novih kreditnih linija.

Kreditni rizik

Kreditni rizik, odnosi se na rizik neispunjenja ugovornih obveza drugih ugovornih strana koji će proizvesti financijski gubitak. Društvo i Grupa su usvojili politiku prema kojoj posluju samo sa kreditno sposobnim ugovornim stranama, ugovarajući prema potrebi višak osiguranja za ublažavanje rizika financijskog gubitka zbog neispunjenja ugovornih obveza. Izloženost Društva i Grupe te kreditni položaj drugih ugovornih strana se kontinuirano prate, a ukupni iznos zaključenih transakcija je raspodijeljen između odobrenih ugovornih strana.

Potraživanja od kupaca odnose se na veliki broj kupaca, raspoređenih na različita zemljopisna područja. Kontinuirano vrednovanje potraživanja provodi se na temelju financijskog položaja kupaca i, kada je prikladno, pribavljeno je osiguranje potraživanja garancijom.

Društvo i Grupa nemaju značajniju izloženost kreditnom riziku prema nijednoj ugovornoj strani ili grupi ugovornih strana sličnih karakteristika. Kreditni rizik likvidnih sredstava je ograničen zato jer druge ugovorne strane predstavljaju banke sa visokim kreditnim rejtingima koji su određeni od međunarodnih agencija za određivanje kreditnih rizika.

Rizik likvidnosti

Društvo i Grupa upravljaju rizikom likvidnosti održavajući prikladne pričuve, bankovna sredstva i pričuve pozajmljenih sredstava, neprekidnim

praćenjem predviđenih i stvarnih novčanih tokova, te uspoređujući rokove dospijeca financijske imovine i obveza.

Fer vrijednost financijskih instrumenata

Knjigovodstveni iznosi novca i novčanih ekvivalenata, te prekoračenja po bankovnim računima približni su njihovim fer vrijednostima radi kratkoročnosti tih financijskih instrumenata. Slično tomu, knjigovodstveni iznos povijesnog troška potraživanja i obveza na koje se primjenjuju uobičajeni komercijalni uvjeti kreditiranja također su približni njihovim fer vrijednostima.

Fer vrijednosti financijske imovine kojima se trguje na aktivnim likvidnim tržištima se određuje prema cijenama koje kotiraju na tržištu.

Društvo i Grupa su u svom financijskom poslovanju postavili ciljeve kvalitete, te ih putem pokazatelja mjere i ocjenjuju.

Ciljevi kvalitete:

- Osiguranje financijske stabilnosti i tekuće likvidnosti Društva i Grupe
- Planiranje budućih tokova novca
- Osiguranje financijskih resursa iz vanjskih izvora po najpovoljnijim uvjetima
- Pravilno utvrđivanje i predočavanje financijskih rezultata Društva i Grupe
- Praćenje izvršenja planova prodaje i proizvodnje, ostvarenja planova prihoda, rashoda i financijskog rezultata

OKOLIŠNO PRIHVATLJIVE GOSPODARSKE AKTIVNOSTI, TAKSONOMIJA EU

Nefinancijsko izvješće izrađeno je sukladno obvezi propisanoj Zakonom o računovodstvu (NN, 78/15) i Direktivi 2014/95/EU, a pri izradi izvješća oslanjali smo se prvenstveno na Smjernice Europske komisije za izvješćivanje o nefinancijskim informacijama, primjenjujući načelo materijalnosti informacija.

Nastavno na obveze temeljem Uredbe (EU) 2020/852 o taksonomiji, a u skladu sa Delegiranom uredbom (EU) 2021/2139 o EU-ovoj taksonomiji klimatskih održivih djelatnosti i Delegiranom uredbom (EU) 2021/2178 o objavama, proveli smo procjenu ekonomskih djelatnosti Društva i Grupe koristeći IT alat za taksonomiju EU-a za održive djelatnosti („kompas za taksonomiju“), kako bi se utvrdilo mogu li se djelatnosti Društva i Grupe

uvrstiti u ekonomske djelatnosti koje pridonose klimatskim ciljevima, opisane u delegiranim aktima EU. Sukladno prirodi predmeta poslovanja Društva i Grupe, utvrđeno je da se djelatnosti kojima se Društvo bavi ne mogu uvrstiti u ekonomske djelatnosti koje pridonose klimatskim ciljevima.

Slijedom navedenog, prema članku 10. Uredbe (EU) 2021/2178, Društvo i Grupa izjavljuje da nemaju udio izloženosti prema taksonomski prihvatljivim ekonomskim djelatnostima u svojim ukupnim prihodima te kapitalnim i operativnim rashodima. Ukupni prihodi i troškovi koji otpadaju na taksonomski neprihvatljive djelatnosti prezentirani su u poglavlju „Rezultati poslovanja“, a investicije u poglavlju „Istraživanje i razvoj“ te u konsolidiranim financijskim izvještajima.

IZJAVA

O PRIDRŽAVANJU KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA U POSLOVNOJ 2022. GODINI

KRAŠ prehrambena industrija d.d. (u daljnjem tekstu: „Društvo“ ili „KRAŠ d.d.“), u skladu sa člankom 250.b stavak 4. i 5. i člankom 272.p Zakona o trgovačkim društvima izjavljuje da:

1. Društvo primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja Kraš d.d. Zagreb (dalje: Kodeks) donijet na sjednici Uprave Društva od 07.10.2020. godine i na sjednici Nadzornog odbora Društva od 28.10.2020. godine, a koji je javno objavljen na internetskoj stranici Društva.

2. Društvo javno na internetskim stranicama Društva i Zagrebačke burze te u Središnjem registru propisanih informacija objavljuje Upitnik o usklađenosti u kojem su objašnjena odstupanja između Kodeksa kojeg KRAŠ d.d. primjenjuje i Kodeksa korporativnog upravljanja koji je preporuka Zagrebačke burze i HANFA-e.

3. U poslovnoj 2022. godini Društvo je u potpunosti primjenjivalo preporuke utvrđene Kodeksom iz točke 1. ove Izjave, te je svoje poslovanje i rezultate poslovanja, financijski položaj, vlasničku strukturu i upravljanje učinilo potpuno transparentnim i dostupnim javnosti objavom na internetskim stranicama Društva, Zagrebačke burze i Službenog registara propisanih informacija te putem sustava HinaOTS te kada je to bilo obvezujuće objavom na internetskoj stranici sudskog registra Trgovačkog suda u Zagrebu, objavljujući u skladu s načelima Kodeksa:

- cjenovno osjetljive informacije;
- povlaštene informacije;
- financijske izvještaje (godišnje, polugodišnje i tromjesečne);
- promjene u vlasničkoj strukturi Društva;
- podatke o dionicama Društva;
- poziv s dnevnim redom na Glavnu skupštinu Društva, sa predloženim odlukama i uputom dioničarima o realizaciji njihova prava sudjelovanja i odlučivanja na Glavnoj skupštini;
- odluke Glavne skupštine Društva;
- podatke o vlastitim dionicama (broj u apsolutnom i relativnom iznosu).

4. Društvo je provodilo načelo jednakog postupanja prema svim dioničarima.

5. Dioničari su svoja glavna upravljačka prava ostvarili putem Glavne skupštine Društva, odlučujući o poslovima Društva koji su u njihovoj nadležnosti.

6. Nadzorni odbor provodio je nadzor nad vođenjem poslova Društva u poslovnoj 2022. godini u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima, Statutom i drugim aktima Društva te se u potpunosti pridržavao odredbi propisanih Kodeksom.

7. Nadzorni odbor ima Revizijski odbor, imenovan iz redova članova Nadzornog odbora, koji je za poslovnu 2022. godinu ocijenio djelotvornost upravljanja rizicima i sustav unutarnje kontrole kao cjeline. Opis poslova Revizijskog odbora dostupan je na internetskoj stranici Društva.

8. Uprava Društva vodila je poslove Društva u poslovnoj 2022. godini u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima, Statutom i drugim aktima Društva te se u potpunosti pridržavala odredbi propisanih Kodeksom.

9. U cilju provođenja politike raznolikosti tj. sprečavanja pojave „grupnog mišljenja u razmatranju i stajalištima“, u poslovnoj 2022. godini sastav Revizijskog odbora, Nadzornog odbora i Uprave Društva, te sastav izvršnog menadžmenta bio je raznolik u smislu dobi, spola, obrazovanja i struke. Javnost je pravodobno izvještavana o svim promjenama u sastavu Uprave Društva. Promjena nije bilo u sastavu Revizijskog odbora i Nadzornog odbora Društva.

10. Društvo na propisani način i u propisanim rokovima javnosti objavljuje propisane i povlaštene informacije sukladno odredbama ZTK-a, Uredbe (EU) br.596/2014, Pravilima ZSE i internom Pravilniku o povlaštenim informacijama te svaku značajnu promjenu u svezi objavljenih informacija, odmah nakon što je do te promjene došlo.

11. Sukladno članku 19. Uredbe (EU) br. 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o zlouporabi tržišta (Uredba o zlouporabi tržišta) te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ (dalje: Uredba o zlouporabi tržišta), osobe koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti ili osobe koje su usko povezane s osobom

koja pri izdavatelju KRAŠ d.d. obavlja rukovoditeljske dužnosti nisu tijekom 2022. godine obavještavale KRAŠ d.d. i Hrvatsku agenciju za nadzor financijskih usluga iz razloga što u 2022. godini nisu provodili nikakve transakcije dionicama KRAŠ d.d..

12. Sukladno odredbama članka 250.a st.4. i čl.272.p st.1. ZTD-a, ova Izjava je poseban odjeljak i sastavni dio Godišnjeg izvješća o stanju i poslovanju Društva za poslovnu 2022. godinu.

Uprava je dužna osigurati da godišnji financijski izvještaji budu pripremljeni u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja, koje je usvojila Europska Unija (MSFI EU), tako da daju istinitu i objektivnu sliku financijskog stanja i rezultata poslovanja društva KRAŠ d.d., Zagreb („Društvo“) i njenih ovisnih društava („Grupa“) za svako prezentirano razdoblje.

Nakon provedenih istraživanja, Uprava razumno očekuje da Grupa i Društvo imaju odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Iz navedenog razloga, Uprava i dalje prihvaća načelo neograničenosti poslovanja pri izradi financijskih izvještaja.

Pri izradi financijskih izvještaja Uprava je odgovorna:

- da se odaberu i potom dosljedno primjenjuju odgovarajuće računovodstvene politike;
- da prosudbe i procjene budu razumne i oprezne;
- da se primjenjuju važeći računovodstveni standardi,
- da se financijski izvještaji pripreme po načelu trajnosti poslovanja. Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati financijski položaj Društva i financijski položaj Grupe, kao i njihovu usklađenost s hrvatskim Zakonom o računovodstvu. Uprava je također odgovorna za čuvanje imovine Grupe i Društva, pa stoga i za poduzimanje razumnih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nepravilnosti. Uprava Društva je odgovorna za potpunost i točnost izvješća poslovanja sukladno članku 21. i 24. Zakona o računovodstvu.

Potpisali članovi Uprave:

Za KRAŠ d.d.:

Predsjednik Uprave

Allen Halamić

KRAŠ d.d.

Ravnice 48

Zagreb

Republika Hrvatska

28. travnja 2023. godine

Član Uprave

Damir Bulić

KRAŠ
REHRAMBENA INDUSTRIJA, d.o.o.
ZAGREB, RAVNICE 48

Zamjenik člana Uprave

Nevena Pivac

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Dioničarima KRAŠ d.d., Zagreb

Izvešće o reviziji financijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju nekonsolidiranih financijskih izvještaja društva KRAŠ d.d. („Društvo“) i konsolidiranih financijskih izvještaja društva KRAŠ d.d. i njegovih ovisnih društava („Grupa“), koji obuhvaćaju nekonsolidirani i konsolidirani izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2022. godine, nekonsolidirani i konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, nekonsolidirani i konsolidirani izvještaj o promjenama vlasničke glavnice i nekonsolidirani i konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu te bilješke uz nekonsolidirane i konsolidirane financijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi nekonsolidirani i konsolidirani financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj Društva i Grupe na dan 31. prosinca 2022. godine i njihovu financijsku uspješnost te njihove novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je usvojila Europska unija („MSFI“).

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima („MRevS“) i Uredbom EU br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. godine o posebnim zahtjevima u vezi sa zakonskom revizijom subjekata od javnog interesa. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću neovisnog revizora u odjeljku Odgovornosti revizora za *reviziju nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja*. Neovisni smo od Društva i Grupe u skladu s Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe, uključujući Međunarodne standarde neovisnosti („IESBA Kodeks“) Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA) i ispunili smo naše etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključno revizijsko pitanje

Ključno revizijsko pitanje je ono pitanje koje je bilo, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjem smo se bavili u kontekstu naše revizije nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tom pitanju.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvešće o reviziji financijskih izvještaja (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje (nastavaka)

Prihodi od ugovora s kupcima	Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tijekom naše revizije
<i>Za računovodstvene politike vidjeti Sažetak značajnijih računovodstvenih politika, bilješka 3 – priznavanje prihoda. Za dodatne informacije vezane uz identificirano ključno revizijsko pitanje, vidjeti bilješku 5 uz financijske izvještaje.</i>	
<p>Grupa i Društvo iskazuje prihode od prodaje u zemlji i inozemstvu u iznosu od 1.130.458 tisuća kuna, odnosno 1.020.853 tisuća kuna (2021.: Grupa: 1.040.844 tisuća kuna; Društvo: 911.481 tisuća kuna).</p> <p>Sukladno Međunarodnom standardu financijskog izvještavanja 15: <i>Prihodi po ugovorima s kupcima</i> Grupa i Društvo priznaju prihode od prodaje u zemlji i inozemstvu na način koji odražava prijenos robe na kupca u iznosu naknade za koju se očekuje da ju ima pravo ostvariti u zamjenu za dogovorenu robu.</p> <p>Prihodi od prodaje u zemlji i inozemstvu se priznaju prema obvezama izvršenja koja se ispunjavaju u određenom trenutku te prema obvezama izvršenja koja se ispunjavaju tijekom vremena, a sve u skladu s Međunarodnim standardom financijskog izvještavanja 15: <i>Prihodi po ugovorima s kupcima</i>.</p> <p>Ovo područje smatramo ključnim revizijskim pitanjem zbog mogućih značajnih učinaka na financijske izvještaje u slučaju da prihodi nisu pravilno obračunati i pravovremeno priznati.</p>	<p>Kako bismo odgovorili na rizike povezane s priznavanjem prihoda od prodaje, identificiranim kao ključno revizijsko pitanje, oblikovali smo revizijske postupke koji su nam omogućili pribavljanje dostatnih i primjerenih revizijskih dokaza za naš zaključak o tom pitanju.</p> <p>Proveli smo sljedeće revizijske postupke, vezano uz područje prihoda od prodaje:</p> <ul style="list-style-type: none">• Preispitivanja i provjere primijenjene računovodstvene politike za priznavanje prihoda;• Stjecanja razumijevanja kontrolnog okruženja i internih kontrola koje je Uprava uspostavila u postupku priznavanja prihoda;• Procjene adekvatnosti dizajna i učinkovitosti provedbe internih kontrola relevantnih za postupak priznavanja prihoda;• Testiranje učinkovitosti djelovanja relevantnih internih kontrola nad procesom prodaje. Temeljem rezultata testiranja, provedeno je određivanje opsega i vrste testiranja radi provjere pravilnosti obračunavanja i priznavanja prihoda od prodaje u zemlji i inozemstvu;• Dokaznog testiranja kojim smo provjerili točnost i pravovremenost priznavanja prihoda, a koji se sastoje od:<ul style="list-style-type: none">- Pregleda ugovora s ključnim kupcima;- Analitičkih procedura na ključnim prodajnim kanalima;- Potvrde stanja potraživanja kod ključnih kupaca;- Testova detalja nad transakcijama nastalih prije i nakon datuma izvještavanja;- Testova detalja na uzroku transakcija kako bismo potvrdili adekvatnost priznavanja prihoda od prodaje kroz financijsko razdoblje- Testova detalja na priznatim dugovnim saldima (rabati i sl.).• Provjere primjerenosti relevantnih objava u nekonsolidiranim i konsolidiranim financijskim izvještajima.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvešće o reviziji financijskih izvještaja (nastavak)

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnje izvješće, ali ne uključuju nekonsolidirane i konsolidirane financijske izvještaje i naše izvješće neovisnog revizora o njima. Prikupili smo ostale informacije prije datuma izvješća neovisnog revizora, osim Nefinancijskog izvješća pripremljenog u skladu s člancima 21.a i 24.a Zakona o računovodstvu, za koje se očekuje da će nam biti dostupno nakon tog datuma.

Naše mišljenje o nekonsolidiranim i konsolidiranim financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije.

U vezi s našom revizijom nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne nekonsolidiranim i konsolidiranim financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. U pogledu Izvješća posloводства Društva i Grupe i Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, koji su uključeni u Godišnje izvješće, obavili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju provjeru uključuje li Izvješće posloводства potrebne objave navedene u člancima 21. i 24. Zakona o računovodstvu te sadrži li Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja informacije navedene u člancima 22. i 24. Zakona o računovodstvu.

Temeljem provedenih postupaka tijekom naše revizije, u mjeri u kojoj smo bili u mogućnosti to procijeniti, izvještavamo sljedeće:

1. Informacije uključene u ostale informacije u skladu su, u svim značajnim odrednicama, s priloženim nekonsolidiranim i konsolidiranim financijskim izvještajima.
2. Izvješće posloводства pripremljeno je, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člancima 21. i 24. Zakona o računovodstvu.
3. Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja pripremljena je, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člankom 22. i člankom 24. Zakona o računovodstvu.

Na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Društva i Grupe i njihovog okruženja stečenog u okviru revizije nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja, nismo ustanovili značajne pogrešne prikaze u ostalim informacijama.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za nekonsolidirane i konsolidirane financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prikaz nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja u skladu s MSFI-jevima, i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijave ili pogreške.

U sastavljanju nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva i Grupe da nastave s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Društvo i Grupi ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo i Grupa.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvešće o reviziji financijskih izvještaja (nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li nekonsolidirani i konsolidirani financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili skupno, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva i Grupe.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva i Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u nekonsolidiranim i konsolidiranim financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo i Grupa prekinu s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li nekonsolidirani i konsolidirani financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.
- Pribavljamo dostatne i primjerene revizijske dokaze u vezi s financijskim informacijama subjekata ili poslovnih aktivnosti unutar Grupe kako bi izrazili mišljenje o tim konsolidiranim financijskim izvještajima. Mi smo odgovorni za usmjeravanje, nadziranje i izvođenje revizije Grupe. Mi smo isključivo odgovorni za naše revizijsko mišljenje.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvešće o reviziji financijskih izvještaja (nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja (nastavak)

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog priopćavanja.

Izveštavanje sukladno ostalim zakonskim ili regulatornim zahtjevima

Izvešće temeljem zahtjeva Delegirane uredbe (EU) 2018/815 o dopuni Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda za specifikaciju jedinstvenog elektroničkog formata za izveštavanje („ESEF“)

Izvešće o izražavanju razumnog uvjerenja revizora o usklađenosti nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja (“financijski izvještaji”), sastavljenih temeljem odredbe članka 462. stavka 5. Zakona o tržištu kapitala primjenom zahtjeva Delegirane uredbe (EU) 2018/815 kojom se za izdavatelje određuje jedinstveni elektronički format za izveštavanje (“Uredba o ESEF-u”). Proveli smo angažman s izražavanjem razumnog uvjerenja o tome jesu li financijski izvještaji KRAŠ d.d. za financijsku godinu završenu 31. prosinca 2022. pripremljeni za potrebe javne objave temeljem članka 462. stavka 5. Zakona o tržištu kapitala, koji su sadržani u elektroničkoj datoteci [NAZIV DATOTEKE], u svim materijalno značajnim aspektima pripremljeni u skladu sa zahtjevima Uredbe o ESEF-u.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje

Uprava je odgovorna za pripremu i sadržaj financijskih izvještaja u skladu s Uredbom o ESEF-u. Osim toga, Uprava je odgovorna održavati sustav unutarnjih kontrola koji u razumnoj mjeri osigurava pripremu financijskih izvještaja bez materijalnih neusklađenosti sa zahtjevima izveštavanja iz Uredbe o ESEF-u, bilo zbog prijave ili pogreške.

Uprava Društva također je odgovorna za:

- Javnu objavu financijskih izvještaja sadržanih u godišnjem izvješću u važećem XHTML formatu.
- Odabir i korištenje XBRL oznaka u skladu sa zahtjevima Uredbe o ESEF-u.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadzor pripreme financijskih izvještaja u ESEF formatu kao dijela procesa financijskog izveštavanja.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvješće temeljem zahtjeva Delegirane uredbe (EU) 2018/815 o dopuni Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda za specifikaciju jedinstvenog elektroničkog formata za izvještavanje („ESEF“) (nastavak)

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost provesti angažman s izražavanjem razumnog uvjerenja te izraziti zaključak, temeljen na prikupljenim revizijskim dokazima, o tome jesu li financijski izvještaji bez materijalnih neusklađenosti sa zahtjevima Uredbe o ESEF-u. Proveli smo ovaj angažman s izražavanjem razumnog uvjerenja u skladu s *Međunarodnim standardom za angažmane s izražavanjem uvjerenja 3000 (izmijenjeni) - Angažmani s izražavanjem uvjerenja različitih od revizija ili uvida povijesnih financijskih informacija* (“MSIU 3000”). U skladu s navedenim standardom, dužni smo planirati i obaviti angažman kako bismo stekli razumno uvjerenje za donošenje zaključka.

Upravljanje kvalitetom

Angažman smo obavili u skladu sa zahtjevima u pogledu neovisnosti i etičkim zahtjevima Kodeksa etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde neovisnosti) koji je izdao Odbor za međunarodne standarde etike za računovođe. Kodeks je utemeljen na načelima integriteta, objektivnosti, stručnosti i dužne pažnje, povjerljivosti i profesionalnog ponašanja. Postupamo sukladno *Međunarodnom standardu upravljanja kvalitetom, revidiranja, uvida, ostalih izražavanja uvjerenja i povezanih usluga* („MSUK 1“) i u skladu s njim održavamo sveobuhvatan sustav upravljanja kvalitetom, uključujući dokumentirane politike i postupke za usklađenost s etičkim zahtjevima, profesionalnim standardima te primjenjivim zakonskim i regulatornim zahtjevima.

Obavljeni postupci

U sklopu odabranih postupaka obavili smo sljedeće aktivnosti:

- Pročitali smo zahtjeve Uredbe o ESEF-u.
- Stekli smo razumijevanje internih kontrola Društva i Grupe relevantnih za primjenu zahtjeva Uredbe o ESEFu.
- Identificirali smo i procijenili rizike materijalne neusklađenosti s Uredbom o ESEF-u zbog prijevare ili pogreške.
- Na temelju toga, osmislili i oblikovali postupke za odgovor na procijenjene rizike i za dobivanje razumnog uvjerenja u svrhu izražavanja našeg zaključka.

Cilj naših postupaka bio je procijeniti jesu li:

- Financijski izvještaji, koji su uključeni u nekonsolidirani i konsolidirani izvještaj, izrađeni u važećem XHTML formatu.
- Podaci, sadržani u nekonsolidiranim i konsolidiranim financijskim izvještajima koji se zahtijevaju Uredbom o ESEF-u, označeni i sva označavanja ispunjavaju sljedeće zahtjeve:
 - Korišten je XBRL jezik za označavanje.
 - Korišteni su elementi osnovne taksonomije navedene u Uredbi o ESEF-u s najbližim računovodstvenim značajem, osim ako nije stvoren dodatni element taksonomije u skladu s Prilogom IV. Uredbe o ESEF-u.
 - Oznake su u skladu sa zajedničkim pravilima za označavanje prema Uredbi o ESEF-u.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izveštavanje sukladno ostalim zakonskim ili regulatornim zahtjevima (nastavak)

Izvešće temeljem zahtjeva Delegirane uredbe (EU) 2018/815 o dopuni Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda za specifikaciju jedinstvenog elektroničkog formata za izveštavanje („ESEF“) (nastavak)

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni da pruže osnovu za naš zaključak.

Zaključak

Prema našem uvjerenju, temeljem provedenih postupaka i pribavljenih dokaza, financijski izvještaji Društva i Grupe prezentirani u ESEF formatu, sadržani u gore navedenoj elektroničkoj datoteci i temeljem odredbe članka 462. stavka 5. Zakona o tržištu kapitala pripremljeni za potrebe javne objave, u svim materijalno značajnim odrednicama su u skladu sa zahtjevima iz članka 3., 4. i 6. Uredbe o ESEF-u za godinu završenu 31. prosinca 2022. godine.

Povrh ovog zaključka, kao i mišljenja sadržanog u ovom Izvešću neovisnog revizora za priložene financijske izvještaje i godišnje izvješće za godinu završenu 31. prosinca 2022. godine, ne izražavamo nikakvo mišljenje o informacijama sadržanima u tim prikazima ili o drugim informacijama sadržanima u prethodno navedenoj datoteci.

Ostale obveze izveštavanja propisane Uredbom EU br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća i Zakonom o reviziji

Glavna skupština Društva nas je imenovala revizorom Društva i Grupe 14. srpnja 2022. godine za potrebe revizije priloženih nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja. Naš neprekinuti angažman traje ukupno 3 godine te se odnosi na razdoblje 1. siječnja 2020. do 31. prosinca 2022. godine.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izveštavanje sukladno ostalim zakonskim ili regulatornim zahtjevima

Ostale obveze izveštavanja propisane Uredbom EU br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća i Zakonom o reviziji (nastavak)

Potvrđujemo sljedeće:

- naše revizorsko mišljenje o priloženim nekonsolidiranim i konsolidiranim financijskim izvještajima dosljedno je s dodatnim izvješćem izdanim revizijskom odboru Društva 27. travnja 2023. godine, u skladu s člankom 11. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća;
- prilikom obavljanja revizije nisu pružane nedozvoljene nerevizijske usluge iz članka 5. stavka 1. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća.

Društvu i društvima pod njegovom kontrolom smo, uz usluge zakonske revizije, pružili druge usluge navedene u nastavku:

- Neovisno izvješće s izražavanjem ograničenog uvjerenja o izvješću o primicima za 2022. godinu, na temelju odredbi članka 272.r stavka 3. Zakona o trgovačkim društvima.
- Pregled izvješća o odnosima s povezanim društvima u skladu s člankom 497. Zakona o trgovačkim društvima, za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine.

Partner odgovoran za angažman revizije na temelju koje je sastavljeno ovo izvješće neovisnog revizora je Katarina Kadunc.

Katarina Kadunc

Direktor i ovlašteni revizor

Deloitte d.o.o.

28. travnja 2023. godine

Radnička cesta 80,

10 000 Zagreb,

Republika Hrvatska

Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti
 Za godinu završenu na 31. prosinca 2022. godine

		2022. '000 HRK Grupa	2021. '000 HRK Grupa	2022. '000 HRK Društvo	2021. '000 HRK Društvo
	Bilješke				
Prihodi od ugovora s kupcima	5	1.141.493	1.048.574	1.041.382	935.059
Ostali poslovni prihodi	5.2	25.251	17.386	24.500	15.412
Promjena vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda		35.607	(918)	31.253	8.959
Troškovi prodane robe	6	(17.912)	(11.683)	(77.602)	(203.606)
Materijalni troškovi	7	(601.814)	(510.289)	(511.706)	(346.847)
Troškovi usluga	8	(124.909)	(118.190)	(109.499)	(94.680)
Troškovi osoblja	9	(250.626)	(240.052)	(219.245)	(177.185)
Amortizacija	10	(62.390)	(56.511)	(52.359)	(34.019)
Gubici od umanjenja financijske imovine	10.1	(3.921)	(9.912)	(5.584)	(10.273)
Neto umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine	10.2	(2.760)	(3.598)	(2.621)	(3.593)
Ostali troškovi poslovanja		(859)	(1.072)	(634)	(666)
Ostali rashodi	11	(92.942)	(75.317)	(86.419)	(62.478)
Financijski prihodi	13	9.699	8.922	8.099	8.533
Financijski rashodi	12	(9.119)	(8.899)	(7.559)	(7.603)
Dobit prije poreza		44.799	38.442	32.007	27.014
Trošak poreza na dobit	14	(8.363)	(8.307)	(8.115)	(6.988)
Dobit nakon poreza		36.435	30.135	23.893	20.026
Pripisiva:					
Vlasnicima Društva		36.435	30.132	23.893	20.026
Vlasnicima nekontrolirajućih udjela	30	-	3	-	-
		36.435	30.135	23.893	20.026
Zarada po dionici					
Osnovna	15	25,66	21,23	16,83	14,11
<i>Ostala sveobuhvatna dobit tekuće godine</i>					
Neto rezultat iz revalorizacije financijske imovine	30	(459)	692	(459)	693
<i>Stavke koje se kasnije mogu prenijeti u dobit ili gubitak:</i>					
Tečajne razlike		59	(442)	-	-
Ukupna ostala sveobuhvatna dobit / gubitak		(401)	251	(459)	693
Ukupna sveobuhvatna dobit:		36.034	30.385	23.433	20.719
Vlasnicima matice		36.034	30.382	-	-
Vlasnicima nekontrolirajućih udjela		-	3	-	-

Izveštaj o financijskom položaju
Na dan 31. prosinca 2022. godine

	Bilješka	31.12.2022. '000 HRK Grupa	31.12.2021. '000 HRK Grupa	31.12.2022. '000 HRK Društvo	31.12.2021. '000 HRK Društvo
Imovina					
Dugotrajna imovina					
Nematerijalna imovina	16	8.120	3.607	7.819	3.290
Nekretnine, postrojenja i oprema	17	508.969	517.294	448.170	338.017
Imovina s pravom uporabe	18	13.605	19.694	13.419	15.929
Ulaganja u nekretnine	19	60.818	58.718	64.580	62.499
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	20	9.283	9.881	9.283	9.856
Dani zajmova	21	366	638	366	24.202
Biološka imovina	22	756	813	756	806
Ostala financijska ulaganja	23	473	712	294	294
Ulaganja u ovisna društva	24	-	-	43.845	98.476
Odgođena porezna imovina	25	3.239	4.199	4.273	5.002
Ukupna dugotrajna imovina		603.629	615.555	590.804	558.373
Kratkotrajna imovina					
Zalihe	26	250.024	177.520	213.813	135.930
Potraživanja od kupaca	27	254.182	230.656	222.531	215.785
Ostala potraživanja	28	15.374	14.435	12.130	9.099
Ostala financijska ulaganja	23	88	90	83	85
Dani zajmova	21	27	15	27	15
Novac u banci i blagajni	29	125.108	51.436	119.136	41.788
Ukupno kratkotrajna imovina		644.802	474.152	567.719	402.682
Ukupna imovina		1.248.431	1.089.707	1.158.524	961.055
Vlasnička glavnica i obveze					
Kapital i pričuve					
Temeljni kapital	30	599.448	599.448	599.448	599.448
Kapitalne rezerve	30.1.	(15.435)	(15.435)	(15.435)	(15.435)
Zakonske rezerve	30.2.	32.398	32.398	29.972	29.972
Revalorizacijske pričuve	30.3. 30.4.	13.155	13.614	13.155	13.614
Rezerve za vlastite dionice		40.247	40.247	40.247	40.247
Vlastite dionice		(40.247)	(40.247)	(40.247)	(40.247)
Ostalo		(2.789)	(3.000)	-	-
Translacijska rezerva		(3.108)	(3.167)	-	-
Zadržana dobit		149.804	127.364	103.909	57.584
Udjel vlasnika u kapitalu		773.473	751.223	731.049	685.183
Udjel manjinskih dioničara u kapitalu	30.5.	-	236	-	-
Ukupna vlasnička glavnica		773.473	751.459	731.049	685.183
Dugoročne obveze					
Posudbe	31	177.009	73.765	160.630	56.522
Odgođena porezna obveza	25	9.359	9.641	8.738	3.030
Obveze s osnova najma	32	10.573	15.452	10.105	12.510
Rezerviranja	33	46.669	19.754	44.322	15.479
Obveze za zajmove, depozite i sl.		126	1.250	60	1.250
Ostale dugoročne obveze	34	185	332	185	332
Ukupne dugoročne obveze		243.921	120.194	224.039	89.123
Kratkoročne obveze					
Obveze prema dobavljačima	35	109.771	112.086	92.159	97.982
Obveze s osnova najma	32	3.852	5.538	3.514	3.573
Posudbe	31	73.686	58.508	69.231	53.245
Obveze za zajmove, depozite i sl.		276	308	276	308
Obveza poreza na dobit		6.971	8.452	6.971	7.665
Ostale kratkoročne obveze	36	36.482	33.153	31.284	23.976
Ukupne kratkoročne obveze		231.037	218.055	203.435	186.749
Ukupne obveze		474.958	338.249	427.475	275.872
Ukupno vlasnička glavnica i obveze		1.248.431	1.089.707	1.158.524	961.055

Izveštaj o promjenama vlasničke glavnice
Za godinu završenu 31. prosinca 2022. godine

Grupa	Temeljni kapital '000 HRK	Kapitalne rezerve '000 HRK	Zakonske rezerve '000 HRK	Revalorizacijske pričuve '000 HRK	Rezerve za vlastite dionice '000 HRK	Vlastite dionice '000 HRK	Ostalo '000 HRK	Zadržana dobit '000 HRK	Translacijska rezerva inozemnog poslovanja '000 HRK	Vlasničima matice '000 HRK	Vlasnicima nekontrolirajućih udjela '000 HRK	Ukupno '000 HRK
Stanje na dan 1. siječnja 2021.	599.448	(15.435)	32.173	12.922	40.247	(40.247)	(2.587)	97.466	(2.729)	721.259	2.989	724.239
Dobit poslovne godine (bilješka 15)	-	-	-	-	-	-	-	30.132	-	30.132	3	30.135
Ostala sveobuhvatna dobit tekuće godine umanjena za porez na dobit (bilješke 30.3, 30.4)	-	-	-	692	-	-	-	-	(442)	251	-	251
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	-	692	-	-	-	30.132	(442)	30.382	3	30.385
Prijenos u zakonske rezerve	-	-	225	-	-	-	-	(225)	-	-	-	-
Stjecanje nekontrolirajućih udjela (bilješka 30.5)	-	-	-	-	-	-	(413)	-	-	(413)	(2.747)	(3.160)
Stanje na dan 31. prosinca 2021.	599.448	(15.435)	32.398	13.614	40.247	(40.247)	(3.000)	127.364	(3.167)	751.223	236	751.459
Dobit poslovne godine (bilješka 15)	-	-	-	-	-	-	-	36.435	-	36.435	-	36.435
Ostala sveobuhvatna dobit tekuće godine umanjena za porez na dobit (bilješke 30.3, 30.4)	-	-	-	(459)	-	-	-	-	50	(401)	-	(401)
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	-	(459)	-	-	-	36.435	50	36.034	-	36.034
Stjecanje nekontrolirajućih udjela (bilješka 30.5)	-	-	-	-	-	-	-	202	-	202	(236)	(34)
Stjecanje višernjivosti dionica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ispłaćena dividenda	-	-	-	-	-	-	-	(14.197)	-	(14.197)	-	(14.197)
Ostalo	-	-	-	-	-	-	210	-	-	210	-	210
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	599.448	(15.435)	32.398	13.155	40.247	(40.247)	(2.789)	149.804	(3.108)	773.473	-	773.473

Izveštaj o promjenama vlasničke glavnice (nastavak)
Za godinu završenu 31. prosinca 2022. godine

Društvo	Temeljni kapital '000 HRK	Kapitalne rezerve '000 HRK	Zakonske rezerve '000 HRK	Revalorizacijske pričuve '000 HRK	Rezerve za vlastite dionice '000 HRK	Vlastite dionice '000 HRK	Zadržana dobit '000 HRK	Ukupno '000 HRK
Stanje na dan 1. siječnja 2021.	599.448	(15.435)	29.861	12.922	40.247	(40.247)	37.669	664.464
Dobit poslovne godine (bilješka 15)	-	-	-	-	-	-	20.026	20.026
Ostala sveobuhvatna dobit tekuće godine umanjena za porez na dobit (bilješke 30.3, 30.4)	-	-	-	693	-	-	-	692
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	-	693	-	-	20.026	20.719
Stjecanje vlastitih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-
Prijenos u zakonske rezerve	-	-	111	-	-	-	(111)	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	(110)
Stanje na dan 31. prosinca 2021.	599.448	(15.435)	29.972	13.614	40.247	(40.247)	57.584	685.183
Dobit poslovne godine (bilješka 15)	-	-	-	-	-	-	23.893	23.893
Ostala sveobuhvatna dobit tekuće godine umanjena za porez na dobit (bilješke 30.3, 30.4)	-	-	-	(459)	-	-	(459)	(459)
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	-	(459)	-	-	23.434	23.433
Pripajanje ovisnog društva Karolina d.o.o. (bilješka 37)	-	-	-	-	-	-	36.630	36.630
Ispłaćena dividenda	-	-	-	-	-	-	(14.197)	(14.197)
Ostalo	-	-	-	-	-	-	(155)	(155)
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	599.448	(15.435)	29.972	13.155	40.247	(40.247)	103.909	731.049

Izveštaj o novčanim tokovima

Za godinu završenu 31. prosinca 2022. godine

		31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
	Bilješka	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
		Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Dobit tekuće godine prije poreza		44.799	38.442	32.007	27.014
Usklađenja:					
Amortizacija	10	62.390	56.511	52.359	34.019
Neto gubiti od umanjenja financijske imovine	10.1.	19.980	18.012	21.643	18.372
Vrijednosno usklađenje zaliha	10.2.	2.621	3.598	2.621	3.593
Dobici od fer vrednovanja ulaganja u nekretnine	11, 5.1	986	4.025	1.047	3.330
Prihod od kamata	13	(13)	(12)	(13)	(407)
Rashod kamata	12	1.036	1.112	892	877
Neto knjigovodstvena vrijednost otuđenih nekretnina, postrojenja i opreme	17	3.240	19.562	380	17.949
Neto knjigovodstvena vrijednost otuđene nematerijalne imovine	16	(420)	36	170	-
Neto knjigovodstvena vrijednost otuđene biološke imovine	22	-	160	-	11
Neto knjigovodstvena vrijednost otuđenih ulaganja u nekretnine	19	3.174	-	3.174	-
Promjena rezerviranja	33	26.915	3.097	26.268	2.108
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti prije promjena obrtnog kapitala		164.750	144.542	140.548	106.865
Povećanje zaliha		(75.124)	(40.794)	(59.933)	(47.113)
Smanjenje/(povećanje) potraživanja od kupaca i drugih potraživanja		(44.446)	(4.302)	(35.754)	(6.709)
Povećanje/(smanjenje) obveza prema dobavljačima i ostalih obveza		666	(1.694)	1.808	12.381
Novac ostvaren poslovanjem		45.848	97.752	46.669	65.425
Plaćeni porez na dobit		(9.621)	(5.143)	(9.266)	(4.710)
Plaćene kamate		(1.112)	(1.112)	(893)	(877)
Neto novac iz poslovnih aktivnosti		35.115	91.497	36.509	59.838
Investicijske aktivnosti					
Primici od kamata		12	12	13	407
Dividende i primici od financijske imovine	13	2	-	2	744
Nabava nekretnina, postrojenja i opreme	17	(54.702)	(70.081)	(44.238)	(45.131)
Nabava nematerijalne imovine	16	(5.811)	(2.354)	(5.385)	(2.146)
Nabava ulaganja u nekretnine	19	-	(189)	-	-
Dani zajmovi	21	261	605	261	(3.522)
Stjecanje nekontrolirajućih udjela	30.5.	(236)	(2.747)	-	-
Povećanje ulaganja u ovisna društva		-	-	(22)	(3.090)
Primici od ostalih financijskih ulaganja	23	241	2.170	271	2.352
Novčani izdaci iz investicijskih aktivnosti		(60.235)	(72.584)	(49.097)	(50.386)
Aktivnosti financiranja					
Stjecanje vlastitih dionica, neto		43	-	167	-
Isplaćene dividende		(14.197)	-	(14.197)	-
Otplate zajmova i posudbi	31	(69.964)	(84.486)	(68.555)	(68.521)
Novčani primici od zajmova i posudbi	31	188.387	79.824	176.396	69.666
Otplata obveza po najmu		(5.477)	(4.137)	(3.857)	(3.708)
Neto novčani izdaci iz aktivnosti financiranja		98.792	(8.799)	89.954	(2.563)
Neto smanjenje novca i novčanih ekvivalenata		73.672	10.114	77.368	6.889
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		51.436	41.322	41.768	34.879
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	29	125.108	51.436	119.136	41.768

1. Općenito

Društvo KRAŠ d.d. (u nastavku: „Društvo“) je dioničko društvo osnovano i registrirano u Republici Hrvatskoj. Iznosi u ovim financijskim izvještajima izraženi su u hrvatskim kunama i zaokruženi na najbližu tisuću. Inozemni dijelovi poslovanja uključeni su u skladu s politikama opisanima u bilješki 3.

Osnovne djelatnosti Društva i njegovih ovisnih društava (Grupe) i priroda djelatnosti Grupe opisane su u nastavku.

a. KRAŠ d.d., Zagreb

Društvo KRAŠ d.d. (u nastavku: „Društvo“) je dioničko društvo osnovano i registrirano u Republici Hrvatskoj. Krajnja pravna osoba koja imaju kontrolu nad društvom je MESNA INDUSTRIJA BRAČA PIVAC d.o.o., Vrgorac. Društvo KRAŠ d.d., Zagreb, MB: 080005858, osnovano je prema zakonima i propisima Republike Hrvatske kao dioničko društvo, dana 12. kolovoza 1995. godine. Osnovna djelatnost društva je proizvodnja kaka, bombona, keksa i čokolade.

Sjedište Društva: Zagreb, Ravnice 48.

Uprava Društva

Allen Halamić, Predsjednik Uprave, od 01. travnja 2023. godine;
Slavko Ledić, Predsjednik Uprave, od 16. svibnja 2020. do 31. ožujka 2023. godine;
Davor Bošnjaković, član Uprave od 01. siječnja 2021. do 31. ožujka 2023. godine;
Milena Vušak, član uprave od 01. prosinca 2020. do 23. svibnja 2021. godine;
Damir Bulić, član Uprave, od 24. svibnja 2021. godine;
Nevena Pivac, zamjenik člana uprave od 01. travnja do 15. lipnja 2023. godine.

Nadzorni odbor Društva

- Zoran Parać, Predsjednik Nadzornog odbora od 27. kolovoza 2016. godine;
- Ana Mikuš Beban, član Nadzornog odbora od 15. listopada 2020. godine temeljem odluke Radničkog vijeća;
- Vedran Tolić, član Nadzornog odbora od 27. kolovoza 2016. godine;
- Nevena Pivac, član Nadzornog odbora od 11. rujna 2019. godine;
- Ivan Dropulić, član Nadzornog odbora od 25. srpnja 2020. godine;
- Ante Šalinović, član Nadzornog odbora od 25. srpnja 2020. godine;
- Aleksandar Seratlić, član Nadzornog odbora od 25. srpnja 2020. godine.

b. KRAŠ trgovina d.o.o., Prijedor

Društvo KRAŠ trgovina d.o.o., Široki Brijeg, JIB: 4272026910000, osnovano je prema zakonima i propisima Republike Bosne i Hercegovine kao društvo s ograničenom odgovornošću, 1991. godine.

Sjedište društva: Široki Brijeg, Visoka Glavica 15. Odlukom Skupštine Kraš trgovine d.o.o. o osnivanju društva s ograničenom odgovornošću od 23.6.2021. promijenjeno je sjedište društva iz Širokog Brijega u Prijedor te je dana 13.7.2021. godine rješenjem nadležnog suda u Prijedoru društvo registrirano kao Kraš trgovina d.o.o., Prijedor, Ulica Kralja Aleksandra 3, JIB: 4404752650002.

Uprava društva: Sanela Alajbegović, direktor

Osnovna djelatnost društva je bila plasman proizvoda Kraš Grupe na tržište Bosne i Hercegovine. U 2021. godini promijenjen je model rada i obrade tržišta, te se uvoz i distribucija proizvoda odvija preko vanjskog distributera.

U 2022. godini nad društvom je pokrenut dobrovoljni skraćeni likvidacijski postupak te je zaključenjem postupka, a sukladno Rješenju br. 067-0-Reg-22-000308 od 23.12.2022. godine Okružnog privrednog suda u Prijedoru društvo KRAŠ Trgovina Prijedor prestalo s radom i brisano iz sudskog registra. Društvo nije imalo značajnijih obveza i imovine te posljedično predmetna likvidacija nije imala značajniji utjecaj na financijske izvještaje.

c. Mira d.o.o., Prijedor, Republika Srpska

Društvo Mira a.d., Prijedor, MB: 1430297, osnovano je prema zakonima i propisima Republike Bosne i Hercegovine kao dioničko društvo, 2001. godine.

Odlukom Skupštine Mire a.d. Prijedor od 4.10.2021.g. provedeno je preoblikovanje dioničkog društva u društvo s ograničenom odgovornošću, te je rješenjem nadležnog suda u Prijedoru od 3.11.2021. Mira a.d. Prijedor preoblikovana u Mira d.o.o. Prijedor.

Sjedište društva: Prijedor, Ulica Kralja Aleksandra br. 3

Uprava društva: Marina Stupar, direktor

Osnovna djelatnost društva je proizvodnja keksa i srodnih proizvoda.

1. Općenito (nastavak)

d. Kraškomerc KRAŠ dooel, Skopje, Sjeverna Makedonija

Društvo Kraškomerc KRAŠ dooel, Skopje, MB: 4273028, osnovano je prema zakonima i propisima Republike Sjeverne Makedonije kao društvo s ograničenom odgovornošću, 1991. godine.

Sjedište društva: Skopje, Dame Gruev br. 3

Uprava društva: Mirjana Joksimović, direktor

Osnovna djelatnost društva je bila plasman proizvoda Kraš Grupe na tržište Sjeverne Makedonije. U 2021. godini promijenjen je model rada i obrade tržišta, te se uvoz i distribucija proizvoda odvija preko vanjskog distributera.

e. Krašcommerce d.o.o., Ljubljana, Slovenija

Društvo Krašcommerce d.o.o., Ljubljana, MB: 5539234000, osnovano je prema zakonima i propisima Republike Slovenije kao društvo s ograničenom odgovornošću, 1991. godine.

Sjedište društva: Ljubljana, Cesta na Brdo 85

Uprava društva: Goran Belič, direktor

Osnovna djelatnost društva je plasman proizvoda društva KRAŠ d.d. na tržište Slovenije.

U 2022. godini i na tržištu Slovenije promijenjen je model rada, te se uvoz i distribucija od druge polovine 2022. godine odvijaju preko vanjskog distributera.

f. KAROLINA d.o.o., Osijek, Republika Hrvatska

Društvo KAROLINA d.o.o., Osijek, MB: 030003718, osnovano je prema zakonima i propisima Republike Hrvatske kao društvo s ograničenom odgovornošću, 2003. godine.

Sjedište društva: Vukovarska Cesta 209/a, Osijek

Uprava društva: Miroslav Šimić, direktor

Osnovna djelatnost društva je proizvodnja dvopeka, kekisa, trajnog peciva i kolača.

Krajem 2021. godine pokrenut je postupak pripajanja društva te je s 01.01.2022. godine Karolina pripojena matičnom društvu KRAŠ d.d., Zagreb (bilješka 37. Pripajanje ovisnog društva).

g. Kraš Commerce d.o.o., Beograd, Republika Srbija

Društvo Kraš Commerce d.o.o., Beograd, MB: 17320955, osnovano je prema zakonima i propisima Republike Srbije kao društvo s ograničenom odgovornošću, 2001. godine.

Sjedište društva: Palmira Toljatija 5, Novi Beograd

Uprava društva: Milan Marković, direktor

Osnovna djelatnost društva je bila plasman proizvoda Kraš Grupe na tržište Srbije. U 2021. godini promijenjen je model rada i obrade tržišta, te se uvoz i distribucija proizvoda odvija preko vanjskog distributera.

2. Usvajanje novih standarda**Novi i dopunjeni MSFI koji su na snazi u tekućoj godini**

U tekućoj godini Društvo i Grupa su primijenili niz izmjena i dopuna MSFI koje je izdao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) i usvojila EU a koji su obvezni za izvještajno razdoblje koje počinje 1. siječnja 2022. ili nakon tog datuma.

Standard	Naslov
Izmjene i dopune MSFI 3	Pozivanje na Konceptualni okvir s izmjenama i dopunama MSFI-ja 3
Izmjene i dopune MRS 16	Nekretnine, postrojenja i oprema - prihodi prije namjeravane upotrebe
Izmjene i dopune MRS 37	Štetni ugovori - trošak ispunjenja ugovornih obveza
Izmjene i dopune raznih standarda (MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16 and MRS 41)	Poboljšanja MSFI-jeva - ciklus 2018. -2020.

Njihovo usvajanje nije imalo značajan utjecaj na objave ili na iznose iskazane u ovim financijskim izvještajima.

Novi i revidirani izdani MSFI usvojeni od strane EU, ali još nisu stupili na snagu

Na datum odobrenja ovih financijskih izvještaja, Društvo i Grupa nisu primijenili sljedeće nove i revidirane izdane MSFI koje je usvojila EU, ali još nisu na snazi:

Standard	Naslov	EU datum usvajanja
MSFI 17	Novi standard MSFI 17 "Ugovori o osiguranju" uključujući izmjene i dopune MSFI 17 iz lipnja 2020. i prosinca 2021.	1.1.2023.
Izmjene i dopune MRS 1	Objavljivanje računovodstvenih politika	1.1.2023.
Izmjene i dopune MRS 8	Definicija računovodstvenih procjena	1.1.2023.
Izmjene i dopune IAS 12	Odgođeni porez koji se odnosi na imovinu i obveze proizašle iz jedne transakcije	1.1.2023.

Društvo i Grupa ne očekuju da će usvajanje gore navedenih standarda imati značajan utjecaj na financijske izvještaje Društva i Grupe u budućim razdobljima.

2. Usvajanje novih i postojećih standarda (nastavak)**Novi i revidirani MSFI koji su izdani, ali ih EU nije usvojila**

Trenutno se MSFI koje je usvojila EU ne razlikuju značajno od propisa koje je usvojio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), osim sljedećih novih standarda i izmjena postojećih standarda, koje EU nije usvojila na datum izdavanja ovih financijskih izvještaja:

Standard	Naslov	Status usvajanja u EU
Izmjene i dopune MRS 1	Klasifikacija obveza kratkoročno ili dugoročno (datum stupanja na snagu IASB-a: 1. siječnja 2023.)	Još nije usvojeno
Izmjene i dopune MRS 1	Dugoročne obveze s uvjetima (Datum stupanja na snagu IASB-a: 1. siječnja 2024.)	Još nije usvojeno
Izmjene i dopune MSFI 16	Obveze po najmu u ugovorima o prodaji i povratnom najmu (Datum stupanja na snagu IASB-a: 1. siječnja 2024.)	Još nije usvojeno
MSFI 14	Regulirana vremenska razgraničenja (Datum stupanja na snagu IASB-a: 1. siječnja 2016.)	Europska Komisija odlučila je ne pokrenuti postupak odobravanja ovog privremenog standarda i pričekati konačni standard
Izmjene i dopune MSFI 10 i MRS 28	Prodaja ili unos imovine između vlasnika i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog pothvata i daljnje izmjene i dopune (datum stupanja na snagu odgađa IASB na neodređeno vrijeme, ali dopuštena je ranija primjena)	Proces odobravanja odgođen na neodređeno vrijeme dok se ne završi projekt vezan uz metodu udjela

Društvo i Grupa ne očekuju da će usvajanje gore navedenih Standarda imati značajan utjecaj na financijske izvještaje Društva i Grupe u budućim razdobljima. Računovodstvo zaštite od rizika za portfelj financijske imovine i obveza čija načela EU nije usvojio i dalje je neregulirano. Prema procjenama Društva i Grupe, primjena računovodstva zaštite od rizika na portfelj financijske imovine ili obveza u skladu s MRS-om 39: "Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje" ne bi značajno utjecala na financijske izvještaje, ako se primjenjuju na datum bilance.

3. Temeljne računovodstvene politike

Osnove sastavljanja

Financijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu temeljne računovodstvene pretpostavke nastanka poslovnog događaja po kojem se učinci transakcija priznaju kada su nastali i iskazuju se u financijskim izvještajima za razdoblje na koje se odnose, te uz primjenu temeljne računovodstvene pretpostavke vremenske neograničenosti poslovanja.

Financijski izvještaji sastavljeni su po načelu povijesnog troška, izuzev revalorizacije određene financijske imovine, i zemljišta, koji su iskazani u revaloriziranim iznosima, te ulaganja u nekretnine, koji su iskazani po fer vrijednosti, kako je obrazloženo u računovodstvenim politikama koje slijede.

Priprema godišnjih financijskih izvještaja u skladu s MSFI-jevima zahtijeva od Uprave stvaranje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu politika i iznosa objavljenih za imovinu i obveze, prihode i troškove. Procjene i uz njih vezane pretpostavke temelje se na povijesnom iskustvu i raznim ostalim čimbenicima, za koje se smatra da su razumni u danim okolnostima, rezultat kojih čini polazište za stvaranje procjena o vrijednosti imovine i obveza, koje se ne mogu dobiti iz drugih izvora. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od takvih procjena.

Društvo u ovom godišnjem izvješću nije prezentiralo zahtjeve po pitanju nefinancijskog izvještavanja. Isti će biti objavljeni u predviđenom zakonskom roku.

Vremenska neograničenost poslovanja

U trenutku odobrenja za izdavanje financijskih izvještaja, Uprava razumno očekuje da Grupa i Društvo raspolazu odgovarajućim sredstvima za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Stoga i dalje usvajaju načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju financijskih izvještaja.

Ulaganja u ovisna društva

Ulaganja u ovisna društva iskazuju se po trošku, umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti u financijskim izvještajima Društva. Ulaganja u ovisna društva konsolidiraju se metodom pune konsolidacije u konsolidiranim financijskim izvještajima.

Osnova za konsolidaciju

Konsolidirani financijski izvještaji obuhvaćaju financijske izvještaje Društva i društava pod njegovom kontrolom pripremljena do 31. prosinca svake godine. Kontrola je postignuta:

- ako Društvo ima prevlast u subjektu;
- ako je Društvo izloženo varijabilnosti prinosa ili ima prava po osnovi svog sudjelovanja u subjektu; i
- sposobno je temeljem svoje prevlasti utjecati na svoj prinos.

Društvo ponovno procjenjuje postojanje svoje kontrole kad činjenice i okolnosti upućuju na to da je došlo do promjene jednog ili više od triju gore navedenih elemenata kontrole.

Kad Društvo u nekom subjektu u kojem je vlasnik određenog udjela ima manje od većine glasačkih prava, smatra da je ostvarilo prevlast u subjektu ako su glasačka prava koje Društvo ima dostatna da mu omoguće jednostrano usmjeravati relevantne aktivnosti toga subjekta. Društvo u ocjenjivanju dostatnosti svojih glasačkih prava za prevlast u subjektu razmatra sve bitne činjenice i okolnosti, uključujući:

- udjel svojih glasačkih prava u odnosu na udjel i podjelu glasačkih prava drugih osoba s pravom glasa;
- potencijalna glasačka prava Društva, drugih imatelja prava glasa ili drugih osoba;
- prava koja proizlaze iz drugih ugovornih odnosa; i
- sve dodatne činjenice i okolnosti koje upućuju na to da Društvo ima odnosno nema trenutačnu mogućnost usmjeravati relevantne poslove u vrijeme u koje je potrebno donijeti odluke, što uključuje način glasanja na prethodnim skupštinama dioničara.

Ovisno društvo konsolidira se, odnosno prestaje se konsolidirati od trenutka u kojem Društvo stekne, odnosno izgubi kontrolu nad njim. Rezultati ovisnih društava stečenih ili otuđenih tijekom godine uključuju se u konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti od datuma na koji je Društvo steklo kontrolu do datuma gubitka njegove kontrole nad ovisnim društvom. U financijskim izvještajima ovisnih društava su po potrebi provedena usklađenja radi usuglašavanja njihovih računovodstvenih politika s računovodstvenim politikama Grupe. Konsolidacijom se eliminira sva imovina i sve obveze, kao i sva vlasnička glavnica (tj. sav kapital), svi prihodi, rashodi te priljevi i odljevi novca koji se odnose na transakcije između članova Grupe.

3. Temeljne računovodstvene politike (nastavak)

Osnova za konsolidaciju (nastavak)

Nekontrolirajući udjeli u ovisnim društvima određuju se zasebno od većinskog vlasničkog udjela u njima. Nekontrolirajući udjeli koji se odnose na postojeće vlasničke udjele koji njihovim imateljima daju pravo na razmjernan udjel u neto imovini subjekta u slučaju likvidacije, smiju se prilikom prvog knjiženja vrednovati, ili po fer vrijednosti, ili u visini njihovog razmjernog udjela u obračunanim i iskazanim iznosima utvrdive neto imovine stečenika. Metoda vrednovanja bira se za svako stjecanje pojedinačno. Preostali nekontrolirajući udjeli prvi se put vrednuju po fer vrijednosti. Nakon stjecanja, knjigovodstvena vrijednost nekontrolirajućih udjela iznos je udjela kod prvog priznavanja uvećan za udio nekontrolirajućih udjela u naknadnim promjenama vlasničke glavnice.

Dobit i gubitak te svaka stavka ostale sveobuhvatne dobiti dijele se na dio koji pripada vlasnicima Društva i dio koji pripada vlasnicima nekontrolirajućih udjela. Ukupna sveobuhvatna dobit ovisnih društava pripisuje se vlasnicima Društva i vlasnicima nekontrolirajućih udjela, čak i ako time dolazi do negativnog salda nekontrolirajućih udjela.

Promjene udjela Grupe u ovisnom društvu koje nemaju za posljedicu njen gubitak kontrole nad ovisnim društvom obračunavaju se kao transakcije vlastitim kapitalom tj. vlasničkom glavnicom. Knjigovodstvene vrijednosti udjela Grupe i nekontrolirajućih udjela usklađuju se kako bi se iskazala promjena u njihovim relativnim udjelima u ovisnom društvu. Svaka razlika između iznosa usklađenja nekontrolirajućih udjela i fer vrijednosti naknade plaćene odnosno primljene za stjecanje udjela iskazuje se izravno u sklopu vlasničke glavnice i pripisuje vlasnicima Društva.

Dobit odnosno gubitak povezan s gubitkom kontrole Grupe nad ovisnim društvom iskazuje se u dobiti i gubitku kao razlika između i) ukupne fer vrijednosti primljene naknade i fer vrijednosti eventualnog zadržanog udjela i ii) prethodne knjigovodstvene vrijednosti imovine (uključujući goodwill) i obveza ovisnoga društva te eventualnih nekontrolirajućih udjela. Svi iznosi koji su po osnovi ovisnog društva ranije bili iskazani u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti obračunavaju se kao da je Grupa izravno otuđila imovinu odnosno obveze toga društva, tj. prenose se u dobit i gubitak ili u neku od komponenti vlasničke glavnice sukladno važećim računovodstvenim standardima. Fer vrijednost zadržanog udjela u bivšem ovisnom društvu na datum gubitka kontrole se kod kasnijeg obračunavanja promatra kao fer vrijednost prilikom prvog priznavanja ili, ako je primjenjivo, kao trošak prilikom prvog priznavanja udjela u pridruženo društvo ili zajednički kontrolirani subjekt.

Poslovna spajanja

Preuzimanje, tj. stjecanje ovisnih društava i poslovanja se obračunava metodom stjecanja. Naknada, tj. činidba u sklopu poslovnog spajanja vrednuje se po fer vrijednosti, a to je ukupna fer vrijednost, na datum razmjene, imovine koju Grupa prenosi te obveza Grupe prema bivšim vlasnicima stečenika te udjela ili dionica koje je Društvo izdalo u zamjenu za kontrolu nad stečnikom. Troškovi povezani sa stjecanjem priznaju se u dobit ili gubitak kako nastaju.

Goodwill se mjeri kao pozitivna razlika između zbroja prenesene naknade za stjecanje, iznosa nekontrolirajućeg udjela, ako postoji, i fer vrijednosti prethodnog vlasničkog udjela stjecatelja u subjektu, s jedne strane, te neto iznosa na datum stjecanja utvrdive stečene imovine i utvrdivih preuzetih obveza, s druge strane. Ako ponovnom procjenom bude utvrđeno da je udio Grupe u fer vrijednosti utvrdive neto imovine stečenika viši od zbroja prenesene naknade, iznosa nekontrolirajućeg udjela, ako postoji, i fer vrijednosti prethodnog vlasničkog udjela stjecatelja u subjektu, višak se priznaje odmah u dobiti i gubitku kao dobit od povoljne kupnje.

Kad naknada koju Grupa prenosi u sklopu poslovnog spajanja uključuje sporazum o uvjetovanoj nepredviđenoj naknadi, ta se naknada vrednuje po fer vrijednosti na datum stjecanja i uključuje u naknadu koja se prenosi u sklopu poslovnog spajanja. Promjene fer vrijednosti nepredviđene naknade koje udovoljavaju kriterijima prihvatljivosti kao naknade u razdoblju vrednovanja, tj. mjerenja se usklađuju retrospektivno, zajedno s pripadajućim usklađenjima goodwilla. Usklađenja u razdoblju vrednovanja su ona usklađenja koja su posljedica dodatnih saznanja o činjenicama i okolnostima koja su postojala na datum stjecanja a koja su stečena u razdoblju vrednovanja, tj. mjerenja koje ne smije biti dulje od godine dana računajući od datuma stjecanja.

Kod pripajanja entiteta unutar Grupe, Društvo i Grupa takve kombinacije vrše prema knjigovodstvenoj vrijednosti u financijskim izvještajima pripojenog društva.

3. Temeljne računovodstvene politike (nastavak)

Priznavanje prihoda

Osnovna djelatnost Grupe i Društva jest proizvodnja i prodaja konditorskih proizvoda, odnosno kakaa, bombona, keksa i čokolade. Grupa i Društvo iskazuju prihod kada na kupca prenose kontrolu nad proizvodom ili uslugom u trenutku u vremenu.

Prihodi od prodaje predstavljaju primljene iznose i potraživanja od trećih strana za robu isporučenu kupcima i za isporučene usluge. Prodaja se prepoznaje kada se kontrola robe prenese na kupca, što je uglavnom po dolasku kod kupca.

Prihodi se mjere kao iznos naknade koje Grupa i Društvo očekuju da će dobiti, na temelju navedene cijene koja se primjenjuje na određenom distribucijskom kanalu nakon odbitka povrata, poreza na promet, drugih trgovinskih popusta kupcima. Razina popusta, dodataka, priznaje se kao odbitak od prihoda u vrijeme kada je povezana prodaja prepoznata ili kada se rabat nudi kupcu. Oni se određuju na temelju potpisanih ugovora.

Uz porez na dodanu vrijednost, ugovorene obveze s trgovinom, kao što su cjenovni ili promotivni popusti, popusti na kraju godine, odbijaju se od prihoda, osim činidbe za različite i jasno prepoznatljive usluge trgovinskih partnera, koje bi mogle pružiti i treće strane uz usporedive troškove.

Grupa i Društvo imaju uvjete plaćanja koji su obično kratkoročni, budući da su ugovori sklopljeni po uobičajenim komercijalnim uvjetima u skladu s tržišnom praksom bez materijalne komponente financiranja.

a) Prihodi od prodaje usluga

Pod uvjetom da je iznos prihoda moguće pouzdano izmjeriti i ako je vjerojatno da će Grupa i Društvo primiti naknadu, prihodi od usluga priznaju se u razdoblju u kojem su iste pružene.

Prihodi od usluga ostvaruju se uglavnom od ugostiteljske djelatnosti Grupe i Društva. Ovi prihodi se priznaju u trenutku pružanja usluge kupcima.

b) Prihodi od kamata

Prihodi od kamata priznaju se na vremenskoj osnovi, na temelju neotplaćene glavnice i po primjenjivoj efektivnoj kamatnoj stopi, koja točno diskontira procijenjene buduće novčane primitke kroz očekivani vijek trajanja financijskom instrumenta ili do neto knjigovodstvenog iznosa financijske imovine. Prihod od kamata se priznaje kao financijski prihod u računu dobiti i gubitka.

c) Prihodi od dividendi

Prihodi od dividendi i udjela u dobiti priznaju se kao prihod kada je ustanovljeno pravo na njihov primitak, odnosno u trenutku skupštinske odluke društva u čije dionice ili udjele je izvršeno ulaganje.

d) Prihodi od najмова

Prihodi od poslovnih najмова obračunavaju se na linearnoj osnovi tijekom trajanja najma.

Izveštavanje po segmentima

Poslovni segment je sastavni dio Grupe i Društva koji se bavi poslovnim aktivnostima iz kojih mogu ostvariti prihode ili troškove (uključujući prihode i troškove povezane s transakcijama s drugim sastavnicama istog subjekta) čije poslovne rezultate segmenata redovito prati Uprava (najviše tijelo ovlašteno za donošenje poslovnih odluka Grupe i Društva) te ocjenjuju poslovnu uspješnost segmenata na osnovu upravljačkih financijskih informacija.

Najmovi

Grupa i Društvo kao najmoprimalac

Grupa i Društvo procjenjuju je li riječ o ugovoru o najmu odnosno sadržava li ugovor najam, na početku ugovora. Grupa i Društvo iskazuju imovinu s pravom uporabe i pripadajuću obvezu po najmu u pogledu svih najмова u kojima je ona najmoprimalac, osim kad je riječ o kratkoročnim najmovima (definiranim kao najmovima čije trajanje iznosi 12 mjeseci ili manje). Za takve najmove Grupa i Društvo pravocrtno priznaju plaćanja najma kao poslovni rashod tijekom trajanja najma, osim ako neka druga sustavna osnova kvalitetnije ne odražava vremensku dinamiku trošenja ekonomskih koristi od imovine koje se drži u najmu.

Obveza po najmu prvi se put mjeri u visini sadašnje vrijednosti plaćanja najma koja na datum početka nisu podmirena, umanjena uporabom stope koja proizlazi iz najma. Ako tu stopu nije moguće odrediti, Grupa i Društvo se najčešće služe vlastitom kamatnom stopom zaduživanja.

3. Temeljne računovodstvene politike (nastavak)

Najmovi (nastavak)

Grupa i Društvo kao najmoprimac (nastavak)

Plaćanja najma obuhvaćena mjerenjem obveze po najmu obuhvaćaju:

- fiksna plaćanja najma (uključujući plaćanja najma koja su u biti fiksna), umanjena za primljene poticaje za najam;
- cijenu izvršenja mogućnosti kupnje ako je izvjesno da će najmoprimac iskoristiti tu mogućnost,
- varijabilna plaćanja koja se temelje na indeksu ili stopi.

Obveze po najmu prezentiraju se kao zasebna stavka u izvještaju o financijskom položaju.

Obveza po najmu naknadno se mjeri povećanjem knjigovodstvene vrijednosti kako bi odražavala kamate na obveze po najmu (primjenom metode efektivne kamate) te smanjenjem knjigovodstvene vrijednosti kako bi odražavala izvršena plaćanja najma.

Grupa i Društvo ponovno mjere obvezu po najmu (te provodi odgovarajuće usklade s povezanom imovinom s pravom uporabe) kada se:

- razdoblje najma promijeni ili nastane značajan događaj ili značajna promjena okolnosti zbog čega dođe do promjene u procjeni izvršavanja mogućnosti kupnje, te se u tom slučaju obveza po najmu ponovno mjeri tako da se revidirana plaćanja najma diskontira primjenom revidirane diskontne stope
- plaćanja najma promijene zbog promjena indeksa ili stope odnosno promjene u očekivanom plaćanju zajamčenog ostatka vrijednosti, te se u tom slučaju obveza po najmu ponovno mjeri tako da se revidirana plaćanja najma diskontira primjenom nepromijenjenih diskontnih stopa (osim ako je promjena u plaćanjima najma posljedica promjene promjenjivih kamatnih stopa, te se u tom slučaju primjenjuje revidirana diskontna stopa)
- ugovori o najmu mijenjaju, a izmjena najma ne obračunava se kao zaseban najam, te se u tom slučaju obveza po najmu ponovno mjeri na temelju razdoblja izmijenjenog najma tako da se revidirana plaćanja najma diskontira primjenom revidiranih diskontnih stopa na datum stupanja izmjene na snagu.

Imovina s pravom uporabe obuhvaća početno mjerenje predmetne obveze po najmu, plaćanja najma na dan početka najma ili prije toga, umanjeno za primljene poticaje za zaključenje poslovnog najma i sve početne izravne troškove. Oni se naknadno mjere po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti. Amortizacija započinje na datum početka najma. Imovina s pravom uporabe amortizira se kroz razdoblje najma ili vijek uporabe, ovisno o tome što je kraće.

Imovina s pravom uporabe prezentira se kao zasebna stavka u izvještaju o financijskom položaju.

Za utvrđivanja obveze po najmu Grupa i Društvo koriste kamatnu stopu od 2,05% godišnje (2021: 2,05% godišnje).

Grupa i Društvo sklapaju ugovore o najmu kao najmodavac s obzirom na svoja određena ulaganja u nekretnine. Grupa i Društvo iznajmljuje poslovne prostore.

Najmovi u kojima je Grupa i Društvo najmodavac klasificiraju se kao financijski ili poslovni najmovi. Najam se klasificira kao financijski najam ako se njime na najmoprimca prenose gotovo svi rizici i koristi povezani s vlasništvom nad odnosnom imovinom. Svi drugi najmovi se klasificiraju kao poslovni najmovi.

Prihodi od najamnina temeljem poslovnog najma priznaju se pravocrtno tijekom razdoblja predmetnog najma. Početni izravni troškovi nastali u fazi pregovaranja i ugovaranja uvjeta poslovnog najma pripisuju se knjigovodstvenom iznosu predmeta najma i priznaju pravocrtno tijekom razdoblja najma.

Kada ugovor obuhvaća komponente koje se odnose na najam i komponente koje se ne odnose na najam, Grupa i Društvo primjenjuju MSFI 15 za raspodjelu naknade u skladu s ugovorom za svaku komponentu.

Strane valute

Monetarna imovina i obveze u stranim valutama se na kraju svakog izvještajnog razdoblja ponovno preračunavaju po tečaju važećem na kraju toga razdoblja. Nemonetarne stavke iskazane po fer vrijednosti koje su nominirane u stranim valutama ponovno se preračunavaju po tečaju važećem na datum utvrđivanja njihove fer vrijednosti. Nemonetarne stavke u stranoj valuti koje se vode po povijesnom trošku se ne preračunavaju ponovno.

U financijskim izvještajima Grupe i Društva, imovina i obveze inozemnih dijelova poslovanja Grupe i Društva preračunati su primjenom valutnih tečajeva važećih na kraju izvještajnog razdoblja. Prihodi i rashodi preračunavaju se primjenom prosječnog valutnog tečaja za izvještajno razdoblje, osim kod značajnih fluktuacija valutnih tečajeva, i u tom se slučaju upotrebljavaju valutni tečajevi važeći na datum transakcije. Eventualne tečajne razlike iskazuju se u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti i akumuliraju u pričuvu iz preračuna stranih valuta.

3. Temeljne računovodstvene politike (nastavak)

Strane valute (nastavak)

Usklađenje goodwilla i usklađenja po fer vrijednosti zbog stjecanja inozemnog poslovanja obračunavaju se kao imovina i obveze inozemnog poslovanja i preračunavaju po zaključnom tečaju. Pri tom nastale tečajne razlike iskazuju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Troškovi posudbe

Troškovi posudbe koji se mogu izravno povezati sa stjecanjem, izgradnjom ili izradom kvalificiranog sredstva, a to je sredstvo koje nužno zahtijeva znatno vrijeme kako bi bilo spremno za namjeravanu uporabu ili prodaju, pripisuju se trošku nabave toga sredstva sve dok sredstvo većim dijelom ne bude spremno za namjeravanu uporabu ili prodaju. Svi drugi troškovi posudbe uključuju se u dobit ili gubitak razdoblja u kojem su nastali.

Državne potpore

Državne potpore ne priznaju se sve dok ispunjenje uvjeta za dobivanje državne potpore i primitak potpore ne postanu realno izvjesni.

Državne potpore priznaju se u dobit ili gubitak sustavno kroz razdoblje u kojem Grupa i Društvo troškove koji trebaju biti pokriveni potporom priznaju kao rashod. Konkretno, državne potpore kod kojih je osnovni uvjet da Grupa, odnosno Društvo nabavi, izgradi ili na neki drugi način stekne dugotrajnu imovinu (uključujući nekretnine i opremu) iskazuju se u izvještaju o financijskom položaju kao prihodi budućih razdoblja i prenose u dobit ili gubitak sustavno i racionalno tijekom korisnog vijeka predmetne imovine.

Potraživanja temeljem državnih potpora s naslova nadoknade već nastalih troškova ili gubitaka ili radi pružanja trenutačne financijske potpore Grupi, odnosno Društvu bez budućih povezanih troškova priznaju se u dobit i gubitak razdoblja u kojem nastane potraživanje po njima.

Primanja zaposlenih

Financijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu temeljne računovodstvene pretpostavke nastanka poslovnog događaja po kojem se učinci transakcija priznaju kada su nastali i iskazuju se u financijskim izvještajima za razdoblje na koje se odnose, te uz primjenu temeljne računovodstvene pretpostavke vremenske neograničenosti poslovanja.

a) Obveze za mirovine i ostale obveze nakon umirovljenja

U toku redovnog poslovanja prilikom isplata plaća Grupa i Društvo u ime svojih radnika koji su članovi obveznih mirovinskih fondova obavlja redovita plaćanja doprinosa sukladno zakonu. Obvezni mirovinski doprinosi fondovima iskazuju se kao dio troška plaća kada se obračunaju. Grupa i Društvo nemaju obvezu osigurati da bilo koja druga primanja radnika nakon njihova umirovljenja vezano uz mirovine iz obveznih mirovinskih fondova.

Obveza se odnosi na sve osobe koje su u radnom odnosu temeljem ugovora o radu. Navedeni doprinosi se uplaćuju u određenom postotnom iznosu utvrđenom na temelju bruto plaće. Doprinosi u ime poslodavca i u ime poslodavca obračunavaju se kao trošak razdoblja u kojem su nastali.

b) Otpremnine kod prestanka radnog odnosa

Obveze za otpremnine priznaju se kad Grupa i Društvo prekinu radni odnos radnika prije redovnog datuma umirovljenja ili odlukom radnika da dragovoljno prihvati prekid radnog odnosa u zamjenu za naknadu. Grupa i Društvo priznaju obveze za otpremnine kada su dokazivo preuzeli obvezu da prekinu radni odnos sa sadašnjim radnicima, na osnovu detaljnog formalnog plana bez mogućnosti da od njega odustanu ili osiguravaju otpremnine kao rezultat ponuda da potaknu dragovoljno raskidanje radnog odnosa.

c) Primanja prilikom umirovljenja

Isplate koje dospijevaju u razdoblju duljem od 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma, diskontiraju se na njihovu sadašnju vrijednost temeljem aktuarskog izračuna koji se izrađuje na kraju svakog izvještajnog razdoblja te koji koristi pretpostavke o broju radnika za koje se procjenjuje da će ostvariti pravo na otpremninu pri redovnoj mirovini, procijenjeni trošak navedenih otpremnina te diskontnu stopu koja je slična očekivanoj stopi prinosa na ulaganje u državne obveznice u Republici Hrvatskoj koje kotiraju na tržištu i kod kojih su valute i rokovi dospjeća u skladu s valutama i procijenjenim trajanjem obveze za isplatom primanja. Aktuarski dobiti ili gubici koji proizlaze iz usklade i promjena temeljenih na iskustvu u aktuarskim pretpostavkama knjiže se odmah unutar dobiti ili gubitka.

3. Temeljne računovodstvene politike (nastavak)

Primanja zaposlenih (nastavak)

d) Dugoročna primanja radnika

Grupa i Društvo priznaju obvezu za dugoročna primanja radnika (jubilarne nagrade) ravnomjerno u razdoblju u kojem je nagrada ostvarena na temelju stvarnog broja godina radnog iskustva. Nagrada za dugogodišnji rad isplaćuje se u najvećem iznosu na koji se sukladno važećim propisima ne plaća porez na dohodak. Obveza za dugoročna primanja radnika mjeri se na kraju svakog izvještajnog razdoblja koristeći pretpostavke o broju radnika kojima se navedena primanja trebaju isplatiti, procijenjeni trošak navedenih primanja te diskontne stope koja je određena kao prosječna očekivana stopa prinosa na ulaganja u državne obveznice.

Oporezivanje

Rashod temeljem poreza na dobit je zbroj tekuće porezne obveze i odgođenih poreza.

Tekući porez

Teuća porezna obveza temelji se na oporezivoj dobiti tekuće godine. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti iskazane u dobiti i gubitku jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili odbitne u drugim godinama, kao ni stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obveza Grupe i Društva izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na kraju izvještajnog razdoblja na snazi, odnosno eventualno u najavi.

Rezerviranje se priznaje za pitanja za koja je izračun poreza neizvjestan ali je vrlo vjerojatno da će doći do odljeva sredstava poreznom tijelu. Rezerviranja se mjere prema najboljoj mogućoj procjeni iznosa koji se očekuje biti plaćen. Procjena se temelji na prosudbi poreznih stručnjaka unutar Grupe i Društva u skladu s prethodnim iskustvom u takvim aktivnostima te u određenim slučajevima na temelju poreznih savjeta neovisnih stručnjaka.

Odgođeni porez

Odgođeni porez priznaje se temeljem razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u financijskim izvještajima i pripadajuće porezne osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti, a obračunava se metodom bilančne obveze. Odgođena porezna obveza u pravilu se iskazuju po svim privremenim oporezivim razlikama, a odgođena porezna imovina priznaje se do visine vjerojatno raspoloživog iznosa oporezive dobiti koji će omogućiti korištenje porezne olakšice povezane s odbitnim privremenim razlikama. Odgođena porezna obveza i odgođena porezna imovina se ne priznaju ako privremena razlika proizlazi iz početnog priznavanja ostale imovine i ostalih obveza (osim u slučaju poslovnog spajanja) u transakciji koja ne utječe ni na oporezivu niti na računovodstvenu dobit. Odgođena porezna obveza ne priznaje se ni po osnovi privremenih razlika kod prvog priznavanja goodwilla.

Odgođene porezne obveze se priznaju i temeljem oporezivih privremenih razlika koje proizlaze iz ulaganja u ovisna društva, izuzev u slučaju kad su Grupa i Društvo u mogućnosti utjecati na poništenje privremene razlike i kad je vjerojatno da se privremena razlika neće poništiti u doglednoj budućnosti. Odgođena porezna imovina koja proizlazi iz odbitnih privremenih razlika povezanih s ulaganjima i udjelima ove vrste obračunava se i iskazuje se samo do visine vjerojatno raspoloživog iznosa oporezive dobiti koji će omogućiti korištenje olakšice na osnovi odbitnih privremenih razlika i ako se njihovo poništenje očekuje u doglednoj budućnosti.

Knjigovodstvena vrijednost odgođene porezne imovine provjerava se na svaki izvještajni datum i umanjuje u mjeri u kojoj više nije vjerojatno postojanje dostatne oporezive dobiti koja bi omogućila realizaciju cijelog ili dijela porezne imovine.

Odgođeni porez obračunava se prema poreznim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u razdoblju u kojem će doći do podmirenja obveze, odnosno realizacije imovine na temelju poreznih stopa i poreznih zakona koji su na kraju izvještajnog razdoblja na snazi ili u postupku donošenja.

Utvrđivanje odgođenih poreznih obveza i odgođene porezne imovine odražava porezne posljedice koje bi proizašle iz načina na koji Grupa i Društvo na kraju izvještajnog razdoblja očekuju realizirati knjigovodstveni iznos svoje imovine, odnosno podmiriti knjigovodstveni iznos svojih obveza. Odgođena porezna imovina i obveze prebijaju se kada postoji zakonski ostvarivo pravo na prijeboj tekuće porezne imovine u odnosu na tekuće porezne obveze i kada se odnose na porez na dobit koji ubire isto porezno tijelo i Društvo, odnosno Grupa namjerava podmiriti svoju teuću poreznu imovinu i obveze na neto osnovi.

3. Temeljne računovodstvene politike (nastavak)**Oporezivanje (nastavak)***Tekući i odgođeni porezi tekuće godine*

Tekući i odgođeni porezi priznaju se u dobit ili gubitak, osim poreza koji se odnose na stavke koje se iskazuju u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti ili izravno u glavnici, te se u tom slučaju i porez iskazuje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, odnosno izravno u glavnici. Kod tekućih i odgođenih poreza koji proizlaze iz prvog knjiženja poslovnog spajanja, porezni učinak uključuje se u obračun poslovnog spajanja.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema koji se upotrebljavaju u isporuci dobara odnosno usluga ili za administrativne svrhe iskazani su u izvještaju o financijskom položaju po trošku, umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti, osim zemljišta koja su vrednovana po revaloriziranom modelu.

U slučaju kada je potrebno zamijeniti značajne dijelove nekretnina, postrojenja i opreme u definiranim vremenskim intervalima, Grupa i Društvo priznaju takve dijelove kao individualnu imovinu s određenim vijekom trajanja i amortizacijom. Isto tako, u slučaju većih kontrola ili održavanja, troškovi istih se priznaju u knjigovodstvenom iznosu postrojenja i opreme kao zamjena, ako su zadovoljeni uvjeti priznavanja. Svi ostali troškovi popravka i održavanja priznaju se u računu dobiti i gubitka kako nastaju.

Amortizacija dugotrajne materijalne imovine u pripremi, koja se obračunava na istoj osnovi kao i za ostale nekretnine, započinje kad je sredstvo spremno za namjeravanu uporabu. Zemljište u vlasništvu se ne amortizira. Amortizacija se obračunava na način da se nabavna vrijednost (trošak) odnosno procijenjena vrijednost imovine, osim zemljišta u vlasništvu i dugotrajne materijalne imovine u pripremi, otpisuje tijekom procijenjenog vijeka uporabe primjenom pravocrtne metode, na sljedećim osnovama:

Građevinski objekti	10 - 66 godina
Postrojenja i oprema	4 – 10 godina
Alati, inventar i transportna imovina i ostala materijalna imovina	4 – 10 godina

Procijenjeni vijek uporabe, ostatak vrijednosti i metoda amortizacije preispituju se na kraju svakog izvještajnog razdoblja, pri čemu se učinci eventualnih promjena procjena obračunavaju prospektivno. Nekretnine, postrojenja i oprema prestaju se obračunavati i iskazivati prilikom prodaje ili kada se od nastavka njihove uporabe više ne očekuju buduće ekonomske koristi. Dobit odnosno gubitak od prodaje ili rashodovanja stavke utvrđuje se kao razlika između priljeva ostvarenih prodajom i knjigovodstvene vrijednosti predmetnog sredstva koja se priznaje u dobit ili gubitak.

Ulaganja u nekretnine

Ulaganja u nekretnine obuhvaćaju ulaganja Grupe i Društva u nekretnine (građevinske objekte i zemljišta) s namjerom ostvarivanja zarade od najamnine i/ili porasta tržišne vrijednosti. Ulaganja u nekretnine priznaju se po trošku i naknadno se mjere po fer vrijednosti. Grupa i Društvo mjere fer vrijednost svojih ulaganja u nekretnine na kraju svakog izvještajnog razdoblja temeljem procjene angažiranog ovlaštenog procjenitelja. Promjene fer vrijednosti priznaju se u dobiti ili gubitku te ne podliježu amortizaciji. Prilikom prijenosa nekretnina s nekretnina koje koriste Grupa i Društvo, na ulaganja u nekretnine razlika između knjigovodstvene i fer vrijednosti na datum prijenosa priznaje se sukladno zahtjevima MRS 16 standarda.

Prijenosi sa ili iz ulaganja u nekretnine događaju se kad dođe do promjene u upotrebi, a dokaz tome je prestanak korištenja ili početak korištenja za vlastite potrebe. Ulaganja u nekretnine prestaju se priznavati prilikom otuđenja ili konačnog povlačenja iz upotrebe te kada se ne očekuju buduće ekonomske koristi od otuđenja. Dobici i gubici od povlačenja iz upotrebe ili otuđenja priznaju se u dobiti ili gubitku u razdoblju povlačenja ili otuđenja.

Nematerijalna imovina

Odvojeno stečena nematerijalna imovina određenog vijeka uporabe iskazuje se po trošku nabave umanjenom za ispravak vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Amortizacija se obračunava pravocrtnom metodom tijekom procijenjenog vijeka uporabe navedenog u bilješci 10. Procijenjeni vijek uporabe i metoda amortizacije preispituju se na kraju svakog izvještajnog razdoblja, te se učinci eventualnih promjena procjena obračunavaju prospektivno. Amortizacija se obračunava na način da se nabavna vrijednost (trošak), otpisuje tijekom procijenjenog vijeka uporabe primjenom pravocrtne metode, na sljedećim osnovama:

Softver	5 godina
---------	----------

3. Temeljne računovodstvene politike (nastavak)

Nematerijalna imovina (nastavak)

Nematerijalna imovina prestaje se priznavati otuđenjem ili kad se od njezine uporabe ili prodaje ne očekuju buduće ekonomske koristi. Svaka dobit odnosno svaki gubitak nastao prestankom priznavanja stavke nematerijalne imovine, koja se utvrđuje kao razlika između neto priljeva ostvarenih prodajom i neto knjigovodstvene vrijednosti te stavke, uključuje se u dobit ili gubitak razdoblja u kojem se stavka prestala priznavati.

Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine

Na kraju svakog izvještajnog razdoblja, Grupa i Društvo provjeravaju postoje li naznake o gubicima uslijed umanjenja vrijednosti. Ako takve naznake postoje, procjenjuje se nadoknadivi iznos imovine kako bi se odredili eventualni gubici nastali zbog umanjenja. Ako imovina ne stvara novčane tokove neovisne od druge imovine, Grupa i Društvo procjenjuju nadoknadivi iznos jedinice koja stvara novac kojoj ta imovina pripada. Ako je moguće odrediti realnu i dosljednu osnovu za raspoređivanje, imovina društava se također raspoređuje na pojedinačne jedinice koje stvaraju novac ili, ako to nije moguće, na najmanju skupinu jedinica koje stvaraju novac za koju je moguće odrediti realnu i konzistentnu osnovu raspoređivanja.

Nadoknadivi iznos je fer vrijednost umanjena za troškove prodaje ili vrijednost imovine u uporabi, ovisno o tome koji je viši. Za potrebe procjene vrijednosti u uporabi, procijenjeni budući novčani tokovi svode se na sadašnju vrijednost primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava tekuću tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za sredstvo za koje procjene budućih novčanih tokova nisu bile usklađene.

Ako je nadoknadivi iznos neke imovine (ili jedinice koja stvara novac) procijenjen na iznos niži od knjigovodstvene vrijednosti, knjigovodstvena vrijednost te imovine (jedinice koja stvara novac) umanjuje se do nadoknativog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah u dobiti ili gubitku, osim kod sredstva iskazanog u revaloriziranom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja priznaje na teret revalorizacijske rezerve ukoliko postoji.

Kod kasnijeg poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstvena vrijednost sredstva (jedinice koja stvara novac) povećava se do njegovog revidiranog procijenjenog nadoknativog iznosa na način da uvećana knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama po tom sredstvu (jedinici koja stvara novac) nisu bili priznati gubici od umanjenja. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti priznaje se odmah u dobiti i gubitku ako se njime eliminira gubitak od umanjenja vrijednosti koji je za imovinu iskazan u prethodnim godinama, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje u revaloriziranom iznosu, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje prvotno kroz revalorizacijsku rezervu, ukoliko postoji.

Zalihe

Zalihe se iskazuju u visini troška ili neto ostvarive vrijednosti ako je niža. Trošak obuhvaća izravne materijale te, prema potrebi, izravne troškove rada i viškove nastale pri dovođenju zaliha na njihovu sadašnju lokaciju i u njihovo trenutačno stanje. Trošak se izračunava uporabom metode vrednovanja prosječne ponderirane cijene. Neto utrživa vrijednost je procijenjena prodajna cijena umanjena za sve procijenjene troškove dovršenja i troškove koji su neophodni za marketing, prodaju i distribuciju.

Kalkulacije stvarne cijene proizvodnje obuhvaćaju troškove sirovina i materijala te troškove konverzije. Troškovi konverzije zaliha uključuju troškove izravno povezane s jedinicama proizvodnje, kao što je direktan rad. Također uključuju i sustavno raspoređene fiksne i varijabilne opće troškove proizvodnje koji su nastali konverzijom materijala u gotove proizvode. Fiksni troškovi uključuju se u mjerenje zaliha u visini iskorištenog normalnog kapaciteta.

Zalihe trgovačke robe iskazuju se po trošku nabave ili neto utrživoj vrijednosti, ovisno o tome što je niže. Utrošak zaliha trgovačke robe priznaje se po metodi prosječnih ponderiranih cijena.

Novac i ekvivalenti novca

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju novac u blagajni i tekuće račune kod banaka. Knjigovodstveni iznosi novca i novčanih ekvivalenata općenito su približni njihovim fer vrijednostima.

3. Temeljne računovodstvene politike (nastavak)**Rezervacije**

Rezervacije se priznaju kada Grupa i Društvo, imaju sadašnju zakonsku ili izvedenu obvezu, kao posljedicu prošlih događaja i ako je vjerojatno da će biti potreban odljev resursa koji sadrže ekonomske koristi radi podmirivanja tih obveza te ako se njihov iznos može pouzdano procijeniti, ili kada se to zahtijeva zakonom kao za rezervacije za neidentificirane gubitke po izvanbilančnoj izloženosti kreditnom riziku.

Ako je učinak vremenske vrijednosti novca značajan, rezervacije se diskontiraju stopom prije poreza, koja, kada je to primjereno, odražava specifičan rizik obveze. Kad se provodi diskontiranje, povećanje rezervacija zbog proteka vremena priznaje se kao trošak financiranja.

Rezervacije za obveze i troškove održavaju se na razini koju rukovodstvo Grupe i Društva smatra dostatnom za podmirenje mogućih budućih gubitaka. Uprava utvrđuje dostatnost rezervacija na osnovi uvida u pojedine stavke, tekuće ekonomske uvjete, karakteristike rizika različitih kategorija transakcija kao i ostale relevantne čimbenike.

Rezervacije se ukidaju samo za troškove za koje je rezervacija izvorno priznata. Ako odljev ekonomskih koristi za podmirenje obveza više nije vjerojatan, rezervacija se ukida.

Financijski instrumenti

Financijska imovina i financijske obveze priznaju se u izvještaju o financijskom položaju Grupe i Društva kada Grupa i Društvo postanu strana ugovornih odredbi instrumenta.

a) Financijska imovina

Ovisno o poslovnom modelu za upravljanje imovinom te ugovornim značajkama novčanih tokove financijske imovine, Grupa i Društvo mjere financijsku imovinu po amortiziranom trošku, fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili fer vrijednost kroz račun dobiti i gubitka.

Grupa i Društvo klasificiraju imovinu kako je prikazano u nastavku:

O P I S	Klasifikacija / mjerenje
Dugotrajna imovina	
Financijska imovina kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Vlasnički instrumenti Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
Dani zajmovi	Držanje radi naplate/ amortizirani trošak
Kratkotrajna imovina	
Novac i novčani ekvivalenti	Držanje radi naplate/ amortizirani trošak
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	Držanje radi naplate/ amortizirani trošak

Poslovni modeli Društva odražavaju način na koji Društvo upravlja imovinom, a s ciljem ostvarenja novčanih tokova.

a.1) Financijska imovina kroz ostalu sveobuhvatnu dobit**Početno priznavanje**

Grupa i Društvo priznaju financijsku imovinu kada i samo kada postaje ugovorna strana u ugovornim odredbama instrumenta. Grupa i Društvo početno priznaju financijsku imovinu po fer vrijednosti uvećanu za transakcijske troškove koji se izravno mogu pripisati stjecanju ili izdavanju financijske imovine.

Naknadno mjerenje

Nakon početnog priznavanja Grupa i Društvo mjere financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

a.2) Dani zajmovi

Dani zajmovi Grupe i Društva drže se unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje financijske imovine kako bi se naplatili ugovorni novčani tokovi. Ugovornim uvjetima na određeni datum nastaju novčani tokovi koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate. Pri tome je glavnica je fer vrijednost imovine pri početnom priznavanju.

Na osnovu navedenog, dani zajmovi mjereni su po amortiziranom trošku.

3. Temeljne računovodstvene politike (nastavak)

Financijski instrumenti (nastavak)

a) Financijska imovina (nastavak)

a.2) Dani zajmovi (nastavak)

Mjerenje po amortiziranom trošku podrazumijeva sljedeće:

- Prihod od kamata računa se korištenjem efektivne kamatne stope, te se ista pri obračunu primjenjuje na bruto knjigovodstvenu vrijednosti imovine.

a.3) Potraživanja od kupaca

Potraživanja od kupaca koja nemaju značajnu financijsku komponentu pri početnom priznavanju mjerena su po njihovoj transakcijskoj cijeni.

a.4) Umanjenje

Grupa i Društvo na osnovi očekivanih kreditnih gubitaka priznaju umanjena financijske imovine. Na svaki izvještajni datum, Grupa i Društvo mjere očekivane kreditne gubitke te iste priznaje u financijskim izvještajima. Očekivani kreditni gubici od financijskih instrumenata mjere se na način koji odražavaju:

- Nepristran i ponderiran iznos vjerojatnosti koji je određen procjenom raspona mogućih ishoda;
- Vremensku vrijednost novca;
- Razumne i prihvatljive podatke o prošlim događajima, trenutnim uvjetima i predviđanjima budućih ekonomskih uvjeta.

Kod potraživanja od kupaca Grupa i Društvo primjenjuju pojednostavljeni pristup MSFI-ja 9 za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka korištenjem očekivanih rezervacija za kreditne gubitke potraživanja od kupaca. Za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka potraživanja od kupaca, Grupa i Društvo su grupirali kupce u određene skupine te analizom starosne strukture te povijesnih podataka utvrdili očekivane buduće gubitke.

a.5) Prestanak priznavanja financijske imovine

Grupa i Društvo prestaju priznavati financijsku imovinu kada ističu ugovorna prava na novčane tokove od financijske imovine te kad prenose financijsku imovinu i pritom prijenos ispunjava uvjete za prestanak priznavanja. Grupa i Društvo prenose financijsku imovinu ako, i samo ako, ili:

- (a) prenose ugovorna prava na primanje novčanih tokova od financijske imovine, ili
- (b) zadržavaju ugovorna prava na primanje novčanih tokova od financijske imovine, ali pretpostavljaju ugovornu obavezu plaćanja novčanih tokova jednom ili više primatelja u aranžmanu.

Kada Grupa i Društvo prenose financijsku imovinu dužni su procijeniti obujam do kojeg zadržavaju rizike i koristi od vlasništva nad financijskom imovinom. U ovom slučaju kada se prenose svi rizici i koristi od vlasništva, Grupa i Društvo prestaju priznavati financijsku imovinu i priznaju odvojeno kao imovinu ili obveze sva prava i obveze koje su nastale ili zadržane prijenosom. Ako se zadržavaju suštinski svi rizici i koristi od vlasništva nad financijskom imovinom, Grupa i Društvo prestaju s priznavanjem imovine. Ako Grupa i Društvo niti prenose niti zadržavaju suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad financijskom imovinom, Grupa i Društvo određuju je li zadržana kontrola nad financijskom imovinom.

b) Financijske obveze i vlasnička glavnica

Razvrstavanje u obveze ili vlasničku glavnica

Dužnički i vlasnički instrumenti razvrstavaju se ili u financijske obveze ili u vlasničku glavnica, u skladu sa suštinom ugovornog sporazuma te definicijama financijske obveze i vlasničkog instrumenta.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrument je svaki ugovor koji pruža dokaz o preostalom udjelu u imovini nekog subjekta nakon oduzimanja svih njegovih obveza. Vlasnički instrumenti koje je izdala Grupa, odnosno Društvo iskazuju se u iznosu ostvarenih priljeva, umanjeno za izravne troškove izdavanja.

Financijske obveze

Sve se financijske obveze mjere naknadno po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope

na kraju svakog izvještajnog razdoblja.

Financijski instrumenti (nastavak)

b) Financijske obveze i vlasnička glavnica (nastavak)

Financijske obveze naknadno mjerene po amortiziranom trošku

Financijske obveze koje nisu (i) uvjetovana naknada koju će stjecatelj možda morati platiti u sklopu poslovnog spajanja, ii) namijenjene trgovanju ili (iii) predodređene za iskazivanje po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamate.

Financijske obveze naknadno mjerene po amortiziranom trošku (nastavak)

Metoda efektivne kamate je metoda kojom se izračunava amortizirani trošak financijske obveze i rashodi od kamata raspoređuju tijekom relevantnog razdoblja. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se procijenjeni budući novčani odljevi, uključujući sve naknade po plaćenim ili primljenim postotnim bodovima koje su sastavni dio efektivne kamatne stope, zatim troškove transakcije i druge premije i diskonte, svode na amortizirani trošak financijske obveze kroz očekivani vijek trajanja financijske obveze ili neko drugo razdoblje ako je kraće.

Dobici i gubici od promjene tečaja stranih valuta

Kad je riječ o financijskim obvezama u stranoj valuti mjenim po amortiziranom trošku na kraju svakog izvještajnog razdoblja, dobici i gubici od promjene tečaja stranih valuta određuju se na temelju amortiziranog troška instrumenata.

Prestanak priznavanja financijskih obveza

Grupa i Društvo prestaju priznavati financijske obveze samo i isključivo onda kada su obveze plaćene, poništene ili su istekle. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti financijske obveze koja se prestala priznavati te plaćene naknade i obveze za naknadu uključuje se u dobit ili gubitak.

Vlastite dionice

Kada Društvo, odnosno članica Grupe kupuje izdani dionički kapital (trezorske dionice), plaćeni iznos predstavlja odbitnu stavku od kapitala i rezervi koji pripadaju dioničarima, dok se dionice ne ponište, ponovno izdaju ili prodaju te se klasificiraju kao trezorske dionice. Kada se takve dionice naknadno prodaju ili ponovno izdaju, primljeni iznos, umanjen za transakcijske troškove, uključuje se u kapital i rezerve koji pripadaju dioničarima.

4. Kritične računovodstvene prosudbe i ključni izvori neizvjesnosti procjena

Pri primjeni računovodstvenih politika Grupe i Društva, opisanih u bilješki 3, Uprava mora donijeti prosudbe koje imaju značajan utjecaj na iskazane iznose te donijeti procjene i pretpostavke o knjigovodstvenoj vrijednosti imovine i obveza koje nisu vidljive iz drugih izvora. Procjene i s njima povezane pretpostavke temelje se na iskustvu iz prethodnih razdoblja i drugim čimbenicima koji se smatraju relevantnim. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od ovih procjena. Procjene i uz njih vezane pretpostavke kontinuirano se pregledavaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju revidiranja procjene ako utječu samo na to razdoblje ili u razdoblju revidiranja procjene i u budućim razdobljima ako utječu i na tekuće i na buduća razdoblja.

Kritične prosudbe pri primjeni računovodstvenih politika Grupe i Društva

Slijedi opis kritičnih prosudbi Uprave, osim onih koje uključuju procjene (koje su prezentirane u nastavku), u procesu primjene računovodstvenih politika Grupe i Društva koje su najznačajnije utjecale na iznose iskazane u priloženim financijskim izvještajima.

Ključni izvori neizvjesnosti procjena

U nastavku su iznesene ključne pretpostavke koje se odnose na budućnost i drugi ključni izvori neizvjesnosti procjena na kraju izvještajnog razdoblja koji nose znatan rizik značajnog usklađenja knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obveza u idućoj financijskoj godini.

Umanjenje potraživanja od kupaca

Potraživanja od kupaca procjenjuju se na svaki datum izvještavanja te im se vrijednost umanjuje sukladno procjeni vjerojatnosti naplate iskazanog iznosa. Svaki kupac se zasebno razmatra na temelju očekivanog datuma naplate potražnog iznosa i procijenjene vjerojatnosti naplate dospjelih iznosa. Uprava smatra da su potraživanja od kupaca iskazana sukladno njihovom nadoknadivom iznosu na datum izvještavanja.

Porez na dobit

Društvo obračunava poreznu obvezu u skladu s poreznim zakonodavstvom u Republici Hrvatskoj, dok ovisna društva u skladu sa svojim poreznim jurisdikcijama. Porezne prijave podložne su kontroli od strane poreznih vlasti koje imaju pravo provoditi naknadne kontrole poreznih obveznika. Postoje različite moguće interpretacije poreznih zakona; stoga se iznosi u financijskim izvještajima mogu mijenjati naknadno, ovisno o odluci poreznih vlasti.

Ispravak vrijednosti zaliha

Grupa, odnosno Društvo provodi umanjenje vrijednosti zaliha temeljem procjene zastarjelosti i daljnje neiskoristivosti. Vrijednosno usklađenje zaliha provodi se na teret troškova poslovanja.

Vijek trajanja nematerijalne imovine i prava na upravljanje imovinom

Grupa, odnosno Društvo pregledava procijenjeni vijek trajanja nematerijalne imovine te pravo na upravljanje imovinom na kraju svakog izvještajnog datuma. Nematerijalna imovina i prava na upravljanje imovinom iskazani su po trošku nabave umanjenom za akumulirani ispravak vrijednosti.

Vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacija se obračunava na način da se nabavna ili procijenjena vrijednost imovine, osim zemljišta u vlasništvu i nekretnina u izgradnji, otpisuje tijekom procijenjenog vijeka uporabe primjenom pravocrtne metode. Procijenjeni vijek uporabe, ostatak vrijednosti i metoda amortizacije se preispituju na kraju svake godine, pri čemu se učinci eventualnih promjena procjena obračunavaju prospektivno. Tijekom godine nije bilo promjene procjena životnog vijeka.

Procjene korištene za izračun naknada za odlazak u mirovinu i jubilarnih nagrada

Trošak definiranih planiranih naknada je utvrđen koristeći aktuarske procjene. Aktuarske procjene uključuju utvrđivanje pretpostavki o diskontnoj stopi, budućim povećanjima dohotka ili stopi fluktuacije. Zbog dugoročne prirode tih planova te procjene su predmet nesigurnosti. Ova prava uređena su kolektivnim ugovorom.

Procjene korištene za izračun ulaganja u nekretnine

Grupa i Društvo mjere ulaganja u nekretnine u skladu sa zahtjevima MRS-a 40, koristeći model fer vrijednosti. U skladu s tim, Grupa priznaje dobit ili gubitak koji proizlazi iz promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine unutar dobiti ili gubitka za razdoblje u kojem je nastala na osnovi procjene koju su proveli vanjski procjenitelji.

4. Kritične računovodstvene prosudbe i ključni izvori neizvjesnosti procjena (nastavak)

Ključni izvori neizvjesnosti procjena (nastavak)

Posljedice određenih sudskih sporova

Grupa i Društvo su stranka u određenim parnicama i postupcima nastalim u uobičajenom obavljanju poslovanja. Uprava koristi procjenu kada su najvjerojatnije posljedice tih aktivnosti procijenjene i rezerviranja su priznata na dosljednoj osnovi.

Priznavanje odgođene porezne imovine

Odgođena porezna imovina predstavlja iznose poreza na dobit koji su nadoknadivi na temelju budućih odbitaka oporezive dobiti te se iskazuje u izvještaju o financijskom položaju. Odgođena porezna imovina priznaje se do visine poreznih prihoda za koje je vjerojatno da će biti ostvareni. Prilikom utvrđivanja buduće oporezive dobiti i iznosa poreznih prihoda za koje je vjerojatno da će biti ostvareni u budućnosti, Uprava donosi prosudbe i izrađuje procjene na temelju oporezive dobiti iz prethodnih godina i u očekivanja budućih prihoda za koje se smatra da su razumni u postojećim okolnostima.

Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine

Imovina koja se amortizira pregledava se zbog umanjenja vrijednosti kada događaji ili promijenjene okolnosti ukazuju na to da knjigovodstvena vrijednost možda nije nadoknadiva. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i njenog nadoknadivog iznosa. Nadoknadivi iznos je fer vrijednost imovine umanjena za troškove prodaje ili vrijednost imovine u uporabi, ovisno o tome koja vrijednost je viša. Za potrebe procjene umanjenja vrijednosti, imovina se grupira na najniži nivo kako bi se pojedinačno utvrdio novčani tok (jedinice stvaranja novca). Nefinancijska imovina za koju je iskazano umanjene vrijednosti, provjerava se na svaki datum izvještavanja radi mogućeg ukidanja umanjenja vrijednosti. Na temelju pregleda imovine i stupnja korištenja, Uprava identificira potrebu za provedbom testa umanjenja imovine.

Određivanje fer vrijednosti

Grupa i Društvo primjenjuju računovodstvene politike i objave koje zahtijevaju mjerenje fer vrijednosti za financijsku i nefinancijsku imovinu.

Fer vrijednosti mjere se u odnosu na informacije prikupljene od trećih strana u kojem slučaju Uprava i funkcija financija ocjenjuju ukoliko dokazi prikupljeni od trećih strana osiguravaju da navedene procjene fer vrijednosti ispunjavaju zahtjeve MSFI-jeva, uključujući i razinu iz hijerarhije fer vrijednosti u koju bi te procjene trebale biti klasificirane.

Fer vrijednosti kategoriziraju se u različite razine u hijerarhiji fer vrijednosti na temelju ulaznih varijabli koje se koriste u tehnikama procjene kao što slijedi:

- Razina 1 – kotirane cijene (nekorrigirane) na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obveze
- Razina 2 – ulazne varijable koje ne predstavljaju kotirane cijene uključene u razinu 1, a radi se o ulaznim varijablama za imovinu ili obveze za koje su vidljive bilo izravno (npr. Kao cijene) bilo neizravno (npr. Izvedene iz cijena)
- Razina 3 – ulazne varijable za imovinu ili obveze koje se ne temelje na vidljivim tržišnim podacima (ulazne varijable koje nisu vidljive)

Fer vrijednost financijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima temelji se na kotiranim tržišnim cijenama na dan bilance. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cijene poznate temeljem burze, aktivnosti brokera, industrijske skupine ili regulatorne agencije, a te cijene predstavljaju stvarne i redovite tržišne transakcije prema uobičajenim trgovačkim uvjetima.

Fer vrijednost financijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primjer, OTC derivati) utvrđuje se korištenjem tehnika procjene. Te tehnike zahtijevaju maksimalno korištenje vidljivih tržišnih podataka gdje je to moguće, a oslanjaju se što je manje moguće na procjene specifične za pojedini subjekt. Ako se jedna ili više značajnih ulaznih varijabli ne temelji na vidljivim tržišnim podacima, procjena fer vrijednosti kategorizira se kao razina 3.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022. godine

5. PRIHODI OD UGOVORA S KUPCIMA

	2022.	2021.	2022.	2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Prihodi od prodaje u zemlji	630.275	573.740	630.275	556.523
Prihodi od prodaje u inozemstvu	500.183	467.104	390.578	354.958
Ostali prihodi od prodaje	11.035	7.730	20.529	23.578
Ukupno	1.141.493	1.048.574	1.041.382	935.059

Grupa i Društvo ostvaruju prihode od ugovora s kupcima (prihodi od prodaje u zemlji i inozemstvu), za prijenos robe u određenom trenutku u vremenu.

Ostali prihodi od prodaje se u najvećem dijelu odnose na prihode od prodaje materijala te prihode od najma imovine. Pregled danih najmova te očekivanih prihoda po najmovima u budućim razdobljima prikazano je u bilješci 19. Ulaganja u nekretnine.

5.1. SEGMENTI

Grupa

Značajni kupci Grupe, koji se odnose na prihode od prodaje u zemlji te prihode od prodaje u inozemstvu su objavljeni ispod:

	2022.		2021.
	'000 HRK		'000 HRK
Konzum plus d.o.o.	176.393	Konzum plus d.o.o.	167.102
Nelt d.o.o. Istočno Sarajevo	132.966	Nelt d.o.o. Istočno Sarajevo	126.220
Krašcommerce d.o.o., Ljubljana	92.918	Omar Ali Balsharaf	40.797
Spar d.o.o.	52.691	PS Mercator d.d.	34.085
Plodine d.d.	47.331	Plodine d.d.	45.647
Tommy d.o.o.	40.655	Kolid S Team dooel	34.038
Omar Ali Balsharaf	38.171	Tommy d.o.o.	38.322
D Way d.o.o.	37.270	D Way d.o.o.	26.243
Kaufland kd	34.263	Studenac d.o.o.	25.611
Studenac d.o.o.	31.866	Albi commerce	21.457
Ukupno	684.523	Ukupno	559.520
Ukupno prihodi	1.141.493	Ukupno prihodi	1.048.574
Udjel u ukupnim prihodima (%)	59,97%	Udjel u ukupnim prihodima (%)	53,36%

Ostvareni prihodi po vrsti proizvoda su objavljeni ispod:

	Proizvodi od kaka	Bomboni	Keksi, vafli i slani asortiman	Trgovačka roba	Usklade	Ukupno
	2022.	2022.	2022.	2022.	2022.	2022.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Prihodi od prodaje u tuzemstvu i inozemstvu	452.076	107.442	654.800	6.615	133.000	1.141.493
	Proizvodi od kaka	Bomboni	Keksi, vafli i slani asortiman	Trgovačka roba	Elimiancije	Ukupno
	2021.	2021.	2021.	2021.	2021.	2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Prihodi od prodaje u tuzemstvu i inozemstvu	451.524	98.180	748.855	31.915	(281.900)	1.048.574

5.1. SEGMENTI (NASTAVAK)**Grupa (nastavak)**

Izveštajni segment Grupe obuhvaća sljedeće:

	Konditorski segment	Konsolidirano	Konditorski segment	Konsolidirano
	2022.	2022.	2021.	2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Prihodi				
Vanjska prodaja	1.141.493	1.141.493	1.048.574	1.048.574
Ukupni prihodi	<u>1.141.493</u>	<u>1.141.493</u>	<u>1.048.574</u>	<u>1.048.574</u>
Rezultat				
Dobit po segmentima	<u>44.219</u>	<u>44.219</u>	<u>38.419</u>	<u>38.419</u>
Financijski prihodi	9.699	9.699	8.922	8.922
Financijski rashodi	(9.119)	(9.119)	(8.899)	(8.899)
Dobit prije poreza	44.799	44.799	38.442	38.442
Porez na dobit	<u>(8.365)</u>	<u>(8.365)</u>	<u>(8.307)</u>	<u>(8.307)</u>
Dobit tekuće godine	<u>36.434</u>	<u>36.434</u>	<u>30.135</u>	<u>30.135</u>

	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK
Konditorski segment	<u>1.248.430</u>	<u>1.089.707</u>
Ukupna imovina segmenata	<u>1.248.430</u>	<u>1.089.707</u>
Ukupna konsolidirana imovina	<u>1.248.430</u>	<u>1.089.707</u>
	Amortizacija	Amortizacija
	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK
Konditorski segment	<u>62.390</u>	<u>56.511</u>
	<u>62.390</u>	<u>56.511</u>

Teritorijalna analiza poslovanja

	Prihodi od vanjskih kupaca	
	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK
HRVATSKA	630.275	573.740
BOSNA I HERCEGOVINA	135.771	129.229
SLOVENIJA	98.837	96.800
MAKEDONIJA	29.610	41.091
SRBIJA	39.519	29.939
PREKOMORSKE ZEMLJE	117.371	95.958
OSTALO	90.110	81.817
	<u>1.141.493</u>	<u>1.048.574</u>

Ostali prihod od prodaje odnosi se na prodaju konditorskog asortimana na ostala tržišta, osim gore navedenih, prihod od prodaje nekonditorske trgovačke robe, prihod od prodaje materijala i usluga te prihod od najma.

5.1. SEGMENTI (NASTAVAK)**Društvo**

Značajni kupci Društva, koji se odnose na prihode od prodaje u zemlji te prihode od prodaje u inozemstvu su:

	2022.		2021.
	'000 HRK		'000 HRK
Konzum plus d.o.o.	176.393	Konzum plus d.o.o.	167.102
Nelt d.o.o. Istočno Sarajevo	102.819	Nelt d.o.o. Istočno Sarajevo	65.280
Krašcommerce d.o.o., Ljubljana	55.189	Omar Ali Balsharaf	28.584
Spar d.o.o.	52.691	Krašcommerce d.o.o., Ljubljana	59.938
Plodine d.d.	47.331	Plodine d.d.	45.647
Tommy d.o.o.	40.655	Kolid S Team dooel	29.226
Kaufland kd	34.263	Tommy d.o.o.	38.322
Studenac d.o.o.	31.866	D Way d.o.o.	22.617
D Way d.o.o.	30.599	Mira a.d. Prijedor	16.724
New world distribution dmcc	27.361	Studenac d.o.o.	25.611
Ukupno	599.167	Ukupno	499.050
Ukupno prihodi	1.041.382	Ukupno prihodi	935.059
Udjel u ukupnim prihodima (%)	57,57%	Udjel u ukupnim prihodima (%)	53,37%

Ostvareni prihodi po vrsti proizvoda su objavljeni ispod:

	Proizvodi od kakaa	Bomboni	Keksi, vafli i slani asortiman	Trgovačka roba	Ukupno
	2022. '000 HRK	2022. '000 HRK	2022. '000 HRK	2022. '000 HRK	2022. '000 HRK
Prihodi od prodaje u tuzemstvu i inozemstvu	416.640	101.110	470.837	52.795	1.041.382
	Proizvodi od kakaa	Bomboni	Keksi, vafli i slani asortiman	Trgovačka roba	Ukupno
	2021. '000 HRK	2021. '000 HRK	2021. '000 HRK	2021. '000 HRK	2021. '000 HRK
Prihodi od prodaje u tuzemstvu i inozemstvu	388.862	86.810	414.076	23.578	935.059

Izvještajni segment Grupe obuhvaća sljedeće:

	Konditorski segment	Ukupno	Konditorski segment	Ukupno
	2022. '000 HRK	2022. '000 HRK	2021. '000 HRK	2021. '000 HRK
Prihodi				
Vanjska prodaja	1.041.382	1.041.382	935.059	935.059
Ukupni prihodi	1.041.382	1.041.382	935.059	935.059
Rezultat				
Dobit po segmentima	31.467	31.467	26.084	26.084
Financijski prihodi	8.099	8.099	8.533	8.533
Financijski rashodi	(7.559)	(7.559)	(7.603)	(7.603)
Dobit prije poreza	32.007	32.007	27.014	27.014
Porez na dobit	(8.115)	(8.115)	(6.988)	(6.988)
Dobit tekuće godine	23.892	23.892	20.026	20.026

5.1. SEGMENTI (NASTAVAK)**Društvo (nastavak)**

	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK
Konditorski segment	1.158.524	961.055
Ukupna imovina segmenata	1.158.524	961.055
Ukupna konsolidirana imovina	1.158.524	961.055

	Amortizacija	
	2022.	2021.
	'000 HRK	'000 HRK
Konditorski segment	52.359	34.019
	52.359	34.019

Teritorijalna analiza poslovanja

	Prihodi od vanjskih kupaca	
	2022.	2021.
	'000 HRK	'000 HRK
HRVATSKA	604.949	556.523
BOSNA I HERCEGOVINA	103.323	104.245
SLOVENIJA	62.659	62.025
MAKEDONIJA	23.525	30.886
SRBIJA	32.849	24.942
PREKOMORSKE ZEMLJE	95.381	79.062
OSTALO	118.696	77.376
	1.041.382	935.059

Ostali prihod od prodaje odnosi se na prodaju konditorskog asortimana na ostala tržišta, osim gore navedenih, prihod od prodaje nekonditorske trgovačke robe, prihod od prodaje materijala i usluga te prihod od najma.

5.2. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	2022.	2021.	2022.	2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Naplata prethodno otpisanih potraživanja	176	21	809	21
Prihodi od naplata šteta, refundacija i poticaja	3.805	2.703	2.736	1.592
Prihodi od promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine	528	3.473	467	3.986
Dobitci od prodaje dugotrajne imovine	2.229	316	2.229	128
Prihodi od otpisa obveza prema dobavljačima	-	29	-	-
Prihodi od ukidanja rezerviranja za godišnje odmore	6.193	3.442	6.193	3.442
Prihod od ukidanja rezerviranja za jubilarne nagrade	2.114	-	2.114	-
Prihodi od ukidanja vrijednosnog usklađenja zaliha	3.601	3.524	3.592	3.524
Prihodi iz protekle godine	1.348	491	1.348	487
Prihodi od prodaje prava	848	-	1.404	259
Viškovi proizvoda i robe	1.473	167	1.473	163
Prihodi od ukidanja zakupnina	-	473	-	473
Prihod od marketinške suradnje	200	200	200	200
Ostali poslovni prihodi	2.736	2.547	1.935	1.137
Ukupno	25.251	17.386	24.500	15.412

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022. godine

6. TROŠKOVI PRODANE ROBE

	2022.	2021.	2022.	2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Troškovi prodane robe	17.912	11.683	77.602	203.606
Ukupno	17.912	11.683	77.602	203.606

Početkom 2022. godine izvršeno je pripajanje društva Karolina d.o.o. Osijek, te se proizvodi tvornice Karolina koji su u Društvu u 2021. godini bili trgovačka roba, u 2022. godini se vode kao gotovi proizvodi (bilješka 37.).

7. MATERIJALNI TROŠKOVI

	2022.	2021.	2022.	2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Utrošene sirovine i materijal, ambalaža	562.448	479.119	477.050	325.261
Utrošena energija	37.793	29.745	33.121	20.656
Sitan inventar	1.572	1.425	1.535	929
Ukupno	601.814	510.289	511.706	346.847

8. TROŠKOVI USLUGA

	2022.	2021.	2022.	2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Vanjske usluge reklame i propagande	59.716	61.414	48.815	48.391
Prijevozne usluge	18.282	15.318	16.460	13.229
Ostale vanjske usluge	18.044	14.119	17.186	9.384
Usluge održavanja	14.187	12.282	13.428	10.435
Intelektualne i osobne usluge*	6.504	7.456	6.201	6.464
Najamnine i zakupnine	4.078	3.582	3.854	3.642
Komunalne usluge	3.571	3.317	3.253	2.747
Vanjske usluge reprezentacije	433	551	209	236
Usluge sajмова	93	152	93	152
Ukupno	124.909	118.190	109.499	94.680

*U okviru intelektualnih i osobnih usluga Grupa i Društvo evidentiraju trošak revizije financijskih izvještaja. Naknada za uslugu revizije za 2022. godinu za Grupu iznosila je 463 tisuće kuna (2021: 501 tisuću kuna), a za Društvo 316 tisuća kuna (2021: 267 tisuća kuna).

9. TROŠKOVI OSOBLJA

	2022.	2021.	2022.	2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Neto plaće	159.855	154.803	139.556	113.235
Porezi i doprinosi iz plaće	60.966	56.485	50.669	40.731
Doprinosi na plaće	29.805	28.765	29.020	23.220
Ukupno	250.626	240.052	219.245	177.185

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022. godine

9. TROŠKOVI OSOBLJA (NASTAVAK)

Na kraju 2022. godine broj zaposlenih u Grupi je 2.189 (2021: 2.343), dok je na kraju 2021. godine broj zaposlenih u Društvu 1.774 (2021: 1.547).

Na razini Grupe u 2022. godini je uplaćeno 46.748 tisuća kuna doprinosa za mirovinsko osiguranje (2021: 44.721 tisuća kuna), a na razini Društva u 2022. godini je uplaćeno 37.959 tisuća kuna (2021: 30.588 tisuća kuna).

10. TROŠAK AMORTIZACIJE

	2022.	2021.	2022.	2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	56.056	51.078	47.383	29.793
Trošak amortizacije imovine s pravom uporabe	5.007	4.780	3.903	3.650
Trošak amortizacije nematerijalne imovine	1.271	588	1.018	521
Trošak amortizacije biološke imovine	56	64	56	55
Ukupno	62.390	56.511	52.359	34.019

10.1. GUBICI OD UMANJENJA VRIJEDNOSTI FINANCIJSKE IMOVINE

	2022.	2021.	2022.	2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Vrijednosno usklađenje potraživanja od kupaca	3.921	9.902	3.130	8.689
Vrijednosno usklađenje potraživanja od kupaca - povezane strane	-	-	2.454	1.584
Ostalo	-	10	-	-
Ukupno	3.921	9.912	5.584	10.273

10.2. GUBICI OD UMANJENJA VRIJEDNOSTI NEFINANCIJSKE IMOVINE

	2022.	2021.	2022.	2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Vrijednosno usklađenje zaliha	2.621	3.598	2.621	3.593
Ostalo	140	-	-	-
Ukupno	2.760	3.598	2.621	3.593

11. OSTALI RASHODI

	2022.	2021.	2022.	2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Naknade troškova zaposlenima	37.536	40.235	35.033	32.241
Pomoći i ostala davanja	1.906	1.556	836	754
Doprinosi, članarine i druga davanja	6.057	5.793	5.920	4.670
Premije osiguranja	3.941	4.025	3.748	3.291
Gubici od fer vrednovanja ulaganja u nekretnine	1.514	7.316	1.514	7.316
Neiskorišteni dani godišnjih odmora	6.255	6.193	6.253	5.416
Naknade članovima Nadzornog odbora	823	1.648	823	898
Dnevnice za službena putovanja i putni troškovi	2.139	1.531	2.097	1.462
Jubilarnе nagrade i otpremnine za mirovinu	1.368	324	713	206
Porezi koji ne ovise o rezultatu i takse	806	707	415	312
Rezerviranja za sudske sporove*	21.330	-	21.330	-
Otpis zaliha	2.425	940	2.206	546
Ostali nematerijalni troškovi poslovanja	6.842	5.049	5.531	5.366
Ukupno	92.942	75.317	86.419	62.478

*Grupa je stranka u sudskim sporovima proizašlim iz redovnog poslovanja. Rezerviranja se evidentiraju ukoliko postoji sadašnja obveza kao rezultat prošlog događaja (uzimajući u obzir sve raspoložive dokaze, uključujući mišljenje pravnih stručnjaka) gdje je vjerojatno da će podmirenje obveze zahtijevati odljev resursa i ukoliko se iznos obveze može pouzdano procijeniti.

Naknade troškova zaposlenima u Grupi u 2022. godini se najvećim dijelom odnose na troškove prijevoza na posao i s posla 6.361 tisuću kuna, otpremnine po sporazumu i zbog poslovno i osobno uvjetovanog otkaza 8.446 tisuća kuna, prigodne nagrade 10.219 tisuća kuna te naknade troškova prehrane radnicima 8.924 tisuća kuna (2021. najvećim dijelom se odnose na troškove prijevoza na posao i s posla 7.284 tisuće kuna, otpremnine po sporazumu i zbog poslovno i osobno uvjetovanog otkaza 12.818 tisuća kuna, prigodne nagrade 7.437 tisuća kuna te naknade troškova prehrane radnicima 9.148 tisuća kuna).

Naknade troškova zaposlenima u Društvu u 2022. godini najvećim dijelom se odnose na troškove prijevoza na posao i s posla 5.728 tisuće kuna, otpremnine po sporazumu i zbog poslovno i osobno uvjetovanog otkaza 8.446 tisuća kuna, prigodne nagrade 9.658 tisuća kuna, te, naknade troškova prehrane radnicima 7.747 tisuća kuna (2021. godina najvećim dijelom se odnose na troškove prijevoza na posao i s posla 5.591 tisuće kuna, otpremnine po sporazumu i zbog poslovno i osobno uvjetovanog otkaza 11.991 tisuća kuna, prigodne nagrade 5.631 tisuću kuna te naknade troškova prehrane radnicima 6.534 tisuća kuna).

12. FINANCIJSKI RASHODI

	2022.	2021.	2022.	2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Negativne tečajne razlike	8.015	5.498	6.598	4.437
Rashodi od kamata	683	773	604	621
Rashodi kamata s osnove obveza po najmu	353	339	289	256
Nerealizirani gubici	68	2.289	68	2.289
Ukupno	9.119	8.899	7.559	7.603

13. FINANCIJSKI PRIHODI

	2022. '000 HRK Grupa	2021. '000 HRK Grupa	2022. '000 HRK Društvo	2021. '000 HRK Društvo
Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	9.610	8.904	8.010	7.383
Prihod od kamata	13	12	13	407
Prihodi od udjela u dobiti	-	-	-	742
Prihodi od dividendi	2	2	2	2
Ostali financijski prihodi	75	3	74	-
Ukupno	9.699	8.922	8.099	8.533

14. POREZ NA DOBIT

	2022. '000 HRK Grupa	2021. '000 HRK Grupa	2022. '000 HRK Društvo	2021. '000 HRK Društvo
Trošak poreza na dobit tekuće godine	(7.390)	(8.987)	(6.970)	(7.593)
Odgođeni porez	(974)	680	(1.144)	605
Ukupno	(8.363)	(8.307)	(8.115)	(6.988)
Računovodstvena dobit prije oporezivanja	44.799	38.442	32.007	27.014
Porez na dobit	8.064	6.920	5.761	4.862
Učinak porezno nepriznatih rashoda	4.872	2.021	1.485	2.985
Učinak porezno izuzetih prihoda	(827)	(634)	(275)	(253)
Porezni rashod	8.363	8.307	8.115	6.988
<i>Efektivna porezna stopa</i>	19%	22%	25%	26%
Ukupno	-	255	-	-

S 31.12.2022. godine Grupa i Društva Grupe nemaju prenesenih poreznih gubitaka.

U skladu s poreznim propisima, Porezna uprava može u svakom trenutku pregledati knjige i evidencije Društva u razdoblju od tri godine nakon isteka godine u kojoj je porezna obveza iskazana te može nametnuti dodatne porezne obveze i kazne. Uprava Društva nije upoznata ni s kakvim okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalnih značajnih obveza u tom pogledu.

15. ZARADA PO DIONICI

	2022. '000 HRK Grupa	2021. '000 HRK Grupa	2022. '000 HRK Društvo	2021. '000 HRK Društvo
Neto dobit pripisiva vlasnicima kapitala matičnog društva	36.435	30.132	23.893	20.026
Prosječan ponderirani broj redovnih dionica za potrebe izračuna osnovne zarade po dionici	1.419.672	1.419.336	1.419.672	1.419.336
Osnovna zarada po dionici	25,66	21,23	16,83	14,11

Razrijeđena zarada po dionici jednaka je osnovnoj zaradi budući da nije bilo razrijeđenih potencijalno redovnih dionica.

16. NEMATERIJALNA IMOVINA

Grupa	Zaštitni znakovi	Software	Licence	Ostala nematerijalna imovina	Nematerijal na imovina u pripremi	Ostalo	Ukupno
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Trošak nabave							
Na dan 01. siječnja 2021.	75	13.914	138	226	10	4.005	18.366
Povećanja	-	199	9	-	2.146	-	2.354
Prijenos s imovine u pripremi	-	51	-	-	(51)	-	-
Smanjenja	-	(154)	-	-	-	(480)	(634)
Tečajne razlike	-	(3)	-	-	(1)	(2)	(6)
Na dan 31. prosinca 2021.	75	14.007	147	226	2.104	3.523	20.081
Povećanja	-	129	(147)	(226)	5.683	-	5.586
Prijenos s imovine u pripremi	-	3.341	-	-	(4.614)	1.273	-
Smanjenja	-	(539)	-	-	-	(329)	(868)
Tečajne razlike	-	3	-	-	-	7	10
Na dan 31. prosinca 2022.	75	16.940	-	-	3.173	4.474	25.035
Amortizacija							
Na dan 01. siječnja 2021.	75	12.571	137	226	-	3.479	16.487
Amortizacija za godinu	-	386	1	-	-	201	588
Smanjenja	-	(118)	-	-	-	(480)	(598)
Tečajne razlike	-	(8)	-	-	-	6	(2)
Na dan 31. prosinca 2021.	75	12.830	138	226	-	3.206	16.474
Amortizacija za godinu	-	689	2	-	-	579	1.270
Smanjenja	-	(456)	-	-	-	(400)	(856)
Tečajne razlike	-	13	-	-	-	14	27
Na dan 31. prosinca 2022.	75	13.077	140	-	-	3.398	16.915
Knjigovodstvena vrijednost							
Na dan 31. prosinca 2022.	-	3.864	7	-	3.173	1.076	8.120
Na dan 31. prosinca 2021.	-	1.177	9	-	2.104	317	3.607

16. NEMATERIJALNA IMOVINA (NASTAVAK)

Društvo	Zaštitni znakovi	Software	Licence	Nematerijalna imovina u pripremi	Ostalo	Ukupno
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Trošak nabave						
Na dan 01. siječnja 2021.	-	12.171	-	10	3.345	15.527
Povećanja	-	-	-	2.146	-	2.146
Prijenos s imovine u pripremi	-	51	-	(51)	-	-
Smanjenja	-	(59)	-	-	(108)	(167)
Na dan 31. prosinca 2021.	-	12.164	-	2.104	3.237	17.505
Pripajanje Karolina (bilješka 37.)	75	519	147	-	-	741
Povećanja	-	-	-	5.683	-	5.683
Prijenos s imovine u pripremi	-	3.341	-	(4.614)	1.273	-
Smanjenja	-	(48)	-	-	(329)	(378)
Na dan 31. prosinca 2022.	75	15.976	147	3.173	4.181	23.552
Amortizacija						
Na dan 01. siječnja 2021.	-	11.012	-	-	2.849	13.860
Amortizacija tijekom godine	-	321	-	-	201	521
Smanjenja	-	(59)	-	-	(108)	(167)
Na dan 31. prosinca 2021.	-	11.274	-	-	2.941	14.215
Pripajanje Karolina (bilješka 37.)	75	495	138	-	-	708
Amortizacija tijekom godine	-	678	2	-	338	1.018
Smanjenja	-	(48)	-	-	(159)	(208)
Na dan 31. prosinca 2022.	75	12.398	140	-	3.120	15.733
Knjigovodstvena vrijednost						
Na dan 31. prosinca 2022.	-	3.577	7	3.173	1.069	7.819
Na dan 31. prosinca 2021.	-	890	-	2.104	296	3.290

Efekt pripajanja ovisnog društva Karolina d.o.o. opisan u bilješki 37.

17. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Knjigovodstvena vrijednost				
Građevinski objekti	172.752	187.451	141.887	128.595
Postrojenja i oprema	191.010	133.516	170.079	70.112
Zemljišta	85.684	85.715	80.552	47.258
Imovina u pripremi	21.348	80.313	19.247	73.822
Predujmovi za materijalnu imovinu	13.432	12.118	12.253	5.977
Alati, inventar i transportna imovina	22.014	17.497	21.556	11.756
Ostala materijalna imovina	729	683	596	498
Ukupno	506.969	517.294	446.170	338.017

Imovina založena kao jamstvo

Na dan 31. prosinca 2022. godine i na dan 31. prosinca 2021. godine Grupa nema založene dugotrajne materijalne imovine kao sredstvo osiguranja. Obveze po kreditima prema bankama osigurane su mjenicama i zadužnicama.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu završenu 31. prosinca 2022. godine

17. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (NASTAVAK)

Grupa	Građevinski objekti	Zemljišta	Postrojenja i oprema	Alati, inventar i transportna imovina	Ostala materijalna imovina	Imovina u pripremi	Predujmovi za materijalnu imovinu	Ukupno
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Nabavna vrijednost								
Na dan 01. siječnja 2021.	761.395	89.940	984.362	115.121	6.308	77.096	20.401	2.054.623
Povećanja	908	39	5.347	21	-	35.481	9.668	51.464
Transfer na imovinu u pripremi	-	-	-	-	-	18.617	(18.617)	-
Smanjenja	(75)	(77)	(15.923)	(4.253)	(58)	(166)	-	(20.552)
Transfer sa imovine u pripremi	2.168	1.971	40.974	5.566	27	(50.706)	-	-
Prijenos na ulaganja u nekretnine*	(3.580)	(6.138)	-	-	-	-	-	(9.718)
Tečajne razlike	(60)	(20)	(508)	(14)	15	(8)	666	71
Na dan 31. prosinca 2021.	760.756	85.715	1.014.252	116.441	6.292	80.313	12.118	2.075.886
Povećanja	241	-	7.897	-	-	41.559	5.005	54.702
Smanjenja	(2.150)	-	(37.791)	(7.457)	(144)	(947)	-	(48.489)
Transfer sa imovine u pripremi	4.044	-	85.446	10.667	149	(99.625)	(3.699)	(3.019)
Prijenos na ulaganja u nekretnine	(3.712)	(91)	-	-	-	-	-	(3.803)
Tečajne razlike	111	60	(299)	23	-	48	9	(48)
Na dan 31. prosinca 2022.	759.289	85.684	1.069.505	119.674	6.296	21.348	13.432	2.075.228
Akumulirana amortizacija i umanjenje								
Na dan 01. siječnja 2021.	558.145	-	866.523	97.378	5.524	-	-	1.527.570
Amortizacija tijekom godine	15.515	-	29.984	5.439	139	-	-	51.078
Smanjenja	(68)	-	(15.979)	(3.506)	(54)	-	-	(19.607)
Prijenos u ulaganja u nekretnine	(162)	-	-	-	-	-	-	(162)
Tečajne razlike	(126)	-	208	(367)	-	-	-	(286)
Na dan 31. prosinca 2021.	573.304	-	880.736	98.944	5.609	-	-	1.558.593
Amortizacija tijekom godine	15.481	-	34.465	6.006	104	-	-	56.056
Smanjenja	(2.150)	-	(35.650)	(7.330)	(119)	-	-	(45.249)
Prijenos u ulaganja u nekretnine	(258)	-	(819)	-	(28)	-	-	(1.103)
Tečajne razlike	159	-	237	40	-	-	-	435
Na dan 31. prosinca 2022.	586.537	-	878.495	97.660	5.567	-	-	1.568.259
Knjigovodstvena vrijednost								
Na dan 31. prosinca 2022.	172.752	85.684	191.010	22.014	729	21.348	13.432	506.969
Na dan 31. prosinca 2021.	187.451	85.715	133.516	17.497	683	80.313	12.118	517.294

*Prijenos na ulaganja u nekretnine odnosi se imovinu (stanovi i zemljište) koje je Grupa do 2021. godine koristila za svoje potrebe, a od 2021. godine daje u najam.

17. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (NASTAVAK)

Društvo	Građevinski objekti	Zemljišta	Postrojenja i oprema	Alati, inventar i transportna imovina	Ostala materijalna imovina	Imovina u pripremi	Predujmovi za materijalnu imovinu	Ukupno
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Nabavna vrijednost								
Na dan 01. siječnja 2021.	569.327	53.396	779.973	92.916	5.992	44.484	17.931	1.564.019
Povećanja	-	-	-	-	-	21.224	5.977	27.201
Transfer na imovinu u pripremi	-	-	-	-	-	17.931	(17.931)	-
Smanjenja	(61)	-	(11.482)	(1.614)	(36)	(1)	-	13.194
Prijenos sa imovine u pripremi	453	-	5.212	4.101	27	(9.815)	-	(21)
Prijenos na ulaganja u nekretnine	(3.580)	(6.138)	-	-	-	-	-	(9.719)
Na dan 31. prosinca 2021.	566.138	47.258	773.703	95.403	5.984	73.822	5.977	1.568.285
Pripajanje Karolina (bilješka 37.)	110.321	33.385	155.169	17.609	149	3.852	2.444	322.929
Povećanja	-	-	-	-	-	40.406	3.831	44.237
Smanjenja	(2.150)	-	(34.868)	(6.632)	(119)	(73)	-	(43.844)
Prijenos sa imovine u pripremi	3.978	-	80.967	10.667	149	(98.760)	-	(2.998)
Prijenos na ulaganja u nekretnine	(3.712)	(91)	-	-	-	-	-	(3.803)
Na dan 31. prosinca 2022.	674.575	80.552	974.971	117.047	6.163	19.247	12.253	1.884.808
Akumulirana amortizacija i umanjenje								
Na dan 01. siječnja 2021.	426.877	-	700.308	81.234	5.395	-	-	1.213.814
Amortizacija tijekom godine	10.882	-	14.765	4.021	124	-	-	29.793
Smanjenja	(54)	-	(11.482)	(1.608)	(33)	-	-	(13.176)
Prijenos na ulaganja u nekretnine	(162)	-	-	-	-	-	-	(162)
Na dan 31. prosinca 2021.	437.543	-	703.591	83.647	5.486	-	-	1.230.268
Pripajanje Karolina (bilješka 37.)	84.051	-	108.043	12.463	97	-	-	204.654
Amortizacija tijekom godine	13.446	-	27.933	5.900	104	-	-	47.382
Smanjenja	(2.150)	-	(34.675)	(6.519)	(119)	-	-	(43.464)
Prijenos na ulaganja u nekretnine	(202)	-	-	-	-	-	-	(202)
Na dan 31. prosinca 2022.	532.688	-	804.892	95.491	5.567	-	-	1.438.639
Knjigovodstvena vrijednost								
Na dan 31. prosinca 2022.	141.887	80.552	170.079	21.556	596	19.247	12.253	446.170
Na dan 31. prosinca 2021.	128.595	47.258	70.112	11.756	498	73.822	5.977	338.017

18. IMOVINA S PRAVOM UPORABE

	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Imovina s pravom uporabe - Građevinski objekti	10.279	16.225	10.176	12.630
Imovina s pravom uporabe - Informatička oprema	1.574	2.262	1.574	2.262
Imovina s pravom uporabe - Vozila i Viličari	1.752	1.206	1.669	1.037
Ukupno	13.605	19.694	13.419	15.929

Grupa	Informatička oprema	Vozila i Viličari	Građevinski objekti	Ukupno
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Trošak nabave				
Na dan 01. siječnja 2021.	4.286	7.011	11.586	22.883
Povećanja	408	195	11.194	11.797
Prestanak najma	-	(2.702)	(1.303)	(4.005)
Tečajne razlike	-	(7)	(17)	(24)
Na dan 31. prosinca 2021.	4.694	4.497	21.460	30.650
Povećanja	465	1.576	553	2.594
Prestanak najma	-	(803)	(7.892)	(8.695)
Tečajne razlike	-	-	17	17
Na dan 31. prosinca 2022.	5.159	5.270	14.137	24.566
Akumulirana amortizacija				
Na dan 01. siječnja 2021.	1.500	3.563	2.881	7.944
Amortizacija tijekom godine	931	1.101	2.747	4.780
Prestanak najma	-	(1.379)	(435)	(1.813)
Tečajne razlike	-	5	41	46
Na dan 31. prosinca 2021.	2.431	3.291	5.235	10.957
Amortizacija tijekom godine	1.153	944	2.909	5.006
Prestanak najma	-	(717)	(4.294)	(5.011)
Tečajne razlike	-	-	8	8
Na dan 31. prosinca 2022.	3.585	3.518	3.858	10.961
Knjigovodstvena vrijednost				
Na dan 31. prosinca 2022.	1.574	1.752	10.279	13.605
Na dan 31. prosinca 2021.	2.262	1.206	16.225	19.694

	2022.	2021.
	'000 HRK	'000 HRK
Amortizacija	5.006	4.780
Rashodi kamata s osnove obveza po najmu	353	339
Trošak kratkoročnih najмова	4.068	3.582
Otplata obveza po najmu	(9.741)	(8.058)

Obveze s osnova najma prikazane su u bilješki 32. Grupa koristi poslovne prostore (građevinski objekti) za obavljanje trgovačke i ugostiteljske djelatnosti, ugovoreno s lokalnim nepovezanim stranama. IT oprema pretežno se odnosi na poslužitelje za podršku informacijskim sustavima Grupe. Vozila u najmu iznajmljuju se za članove uprave i prodajnu operativu dok se viličari koriste u procesu proizvodnje.

Ukupni novčani odljev po najmovima u 2022. godini iznosio je 5.320 tisuća kuna (2021: 4.137 tisuća kuna).

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022. godine

18. IMOVINA S PRAVOM UPORABE (NASTAVAK)

Društvo	Informatička oprema	Vozila i Viličari	Građevinski objekti	Ukupno
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Trošak nabave				
Na dan 01. siječnja 2021.	4.286	4.449	4.909	13.644
Povećanja	408	195	10.479	11.082
Prestanak najma		(994)	(703)	(1.697)
Na dan 31. prosinca 2021.	4.694	3.650	14.685	23.029
Povećanja	465	1.576	553	2.595
Prestanak najma		(606)	(1.856)	(2.462)
Na dan 31. prosinca 2022.	5.159	4.620	13.383	23.162
Akumulirana amortizacija				
Na dan 01. siječnja 2021.	1.500	2.483	609	4.592
Amortizacija tijekom godine	931	1.084	1.634	3.650
Prestanak najma	-	(955)	(188)	(1.142)
Na dan 31. prosinca 2021.	2.431	2.613	2.055	7.099
Amortizacija tijekom godine	1.153	944	1.805	3.903
Prestanak najma		(606)	(653)	(1.259)
Na dan 31. prosinca 2022.	3.585	2.951	3.207	9.743
Knjigovodstvena vrijednost				
Na dan 31. prosinca 2022.	1.574	1.669	10.176	13.419
Na dan 31. prosinca 2021.	2.262	1.037	12.630	15.929
			2022.	2021.
			'000 HRK	'000 HRK
Amortizacija			3.903	3.650
Rashodi kamata s osnove obveza po najmu			289	256
Trošak kratkoročnih najmova			3.854	3.642
Otplata obveza po najmu			(7.999)	(7.606)

Ukupni novčani odljev po najmovima u 2022. godini iznosio je 3.857 tisuća kuna (2021: 3.708 tisuća kuna).

19. ULAGANJA U NEKRETNINE

Grupa	Građevinski objekti	Zemljišta	Ukupno
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Na dan 01. siječnja 2021.	9.738	45.769	55.506
Povećanja	189	-	189
Dobici (Gubici) od fer vrednovanja	989	(4.833)	(3.844)
Smanjenja	(2.691)	-	(2.691)
Prijenos na ulaganja u nekretnine	4.194	5.363	9.558
Na dan 31. prosinca 2021.	12.419	46.299	58.718
Donos sa nekretnina, postrojenja i opreme	3.511	91	3.602
Dobici (Gubici) od fer vrednovanja ulaganja u nekretnine	245	(1.231)	(986)
Smanjenja	(3.216)	-	(3.216)
Prijenos sa imovine u pripremi	2.700		2.700
Na dan 31. prosinca 2022.	15.659	45.159	60.818

Grupa je u 2021. godini, imovinu (građevinske objekte i zemljište) koje je koristila za vlastite svrhe dala u najam te iste sukladno MRS-u 40. vodi kao ulaganja u nekretnine.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022. godine

19. ULAGANJA U NEKRETNINE (NASTAVAK)

Ulaganja u nekretnine iskazane na dan 31. prosinca 2022. godine u iznosu od 60.818 tisuće kuna (58.718 tisuća kuna na dan 31. prosinca 2021. godine) odnose se na iznajmljeni poslovni prostor i poljoprivredno zemljište. Grupa mjeri ulaganja u nekretnine u skladu sa zahtjevima MRS-a 40, koristeći model fer vrijednosti. U skladu s tim, Grupa priznaje dobit ili gubitak koji proizlazi iz promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine unutar dobiti ili gubitka za razdoblje u kojem je nastala na osnovi procjene koju su proveli vanjski procjenitelji.

Generirana fer vrijednost nekretnine predstavlja 2. razinu unutar hijerarhije fer vrijednosti.

	Fer vrijednost na dan 31. prosinca 2022. godine	Fer vrijednost na dan 31. prosinca 2021. godine	Vrednovanje	Značajni nedostupni ulazni podaci
Zemljišta	45.159	46.299	- Prosjek oglašanih vrijednosti usporedivih obližnjih građevinskih zemljišta slične vrste, veličine i lokacije (poljoprivredno)	<p>2022:</p> <p>- raspon cijena HRK/m² (HRK 3,69 - 54,47 po m²) za zemljišta slične vrste, veličine i lokacije</p> <p>2021:</p> <p>- raspon cijena HRK/m² (HRK 3,77 - 56,06 po m²) za zemljišta slične vrste, veličine i lokacije</p>
Građevinski objekti	19.421	16.200	- Prosjek oglašanih vrijednosti usporedivih obližnjih građevinskih objekata iste vrste, veličine i lokacije - Prihodovna metoda - Troškovna metoda	<p>2022:</p> <p>- raspon cijena HRK/m² (HRK 9.200- HRK 17.300 po m²) za građevinske objekte slične vrste, veličine i lokacije - Stopa kapitalizacije: 6,60% - 8%</p> <p>2021:</p> <p>- raspon cijena HRK/m² (HRK 13.921- HRK 14.147 po m²) za građevinske objekte slične vrste, veličine i lokacije - Stopa kapitalizacije 6% - 7%</p>

U nastavku je prikaz po danim najmovima te očekivanim prihodima po najmovima u budućim razdobljima na razini Grupe.

	2022.	do godine dana	do dvije godine	do tri godine	do četiri godine	do pet godina	nakon 5 godina
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Prihodi od najma	5.413	5.546	4.665	3.083	3.601	2.312	7.537
Ukupno	5.413	5.546	4.665	3.083	3.601	2.312	7.537
	2021.	do godine dana	do dvije godine	do tri godine	do četiri godine	do pet godina	nakon 5 godina
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Prihodi od najma	4.960	4.208	3.089	2.047	2.037	1.619	5.280
Ukupno	4.960	4.208	3.089	2.047	2.037	1.619	5.280

19. ULAGANJA U NEKRETNINE (NASTAVAK)

Društvo	Građevinski objekti	Zemljišta	Ukupno
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Nabavna vrijednost ili vrednovanje			
Na dan 01. siječnja 2021.	10.504	45.769	56.273
Donos sa nekretnina, postrojenja i opreme	4.193	5.363	9.557
Dobici (Gubici) od fer vrednovanja ulaganja u nekretnine	1.503	(4.833)	(3.330)
Na dan 31. prosinca 2021.	16.200	46.299	62.499
Donos sa nekretnina, postrojenja i opreme	3.511	91	3.602
Dobici (Gubici) od fer vrednovanja ulaganja u nekretnine	184	(1.231)	(1.047)
Prijenos sa imovine u pripremi	2.700	-	2.700
Smanjenja	(3.174)	-	(3.174)
Na dan 31. prosinca 2022.	19.421	45.159	64.580

Ulaganja u nekretnine iskazane na dan 31. prosinca 2022. godine u iznosu od 64.580 tisuće kuna (62.499 tisuća kuna na dan 31. prosinca 2021. godine) odnose se na iznajmljeni poslovni prostor i poljoprivredno zemljište. Društvo mjeri ulaganja u nekretnine u skladu sa zahtjevima MRS-a 40, koristeći model fer vrijednosti. U skladu s tim, Društvo priznaje dobit ili gubitak koji proizlazi iz promjene fer vrijednosti ulaganja u nekretnine unutar dobiti ili gubitka za razdoblje u kojem je nastala na osnovi procjene koju su proveli vanjski procjenitelji.

Generirana fer vrijednost nekretnine predstavlja 2. razinu unutar hijerarhije fer vrijednosti.

	Fer vrijednost na dan 31. prosinca 2022. godine	Fer vrijednost na dan 31. prosinca 2021. godine	Vrednovanje	Značajni nedostupni ulazni podaci
Zemljišta	45.159	46.299	- Prosjek oglašanih vrijednosti usporedivih obližnjih građevinskih zemljišta slične vrste, veličine i lokacije (poljoprivredno)	2022: - raspon cijena HRK/m ² (HRK 3,69 - 54,47 po m ²) za zemljišta slične vrste, veličine i lokacije 2021: - raspon cijena HRK/m ² (HRK 3,77 - 56,06 po m ²) za zemljišta slične vrste, veličine i lokacije
Građevinski objekti	19.421	16.200	- Prosjek oglašanih vrijednosti usporedivih obližnjih građevinskih objekata iste vrste, veličine i lokacije - Prihodovna metoda - Troškovna metoda	2022: - raspon cijena HRK/m ² (HRK 9.200- HRK 17.300 po m ²) za građevinske objekte slične vrste, veličine i lokacije - Stopa kapitalizacije: 6,60% - 8% 2021: - raspon cijena HRK/m ² (HRK 13.921- HRK 14.147 po m ²) za građevinske objekte slične vrste, veličine i lokacije - Stopa kapitalizacije 6% - 7%

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022. godine

19. ULAGANJA U NEKRETNINE (NASTAVAK)

U nastavku je prikaz prihoda po danim najmovima, te očekivanim prihodima po najmovima u budućim razdobljima Društva.

	2022. '000 HRK	do godine dana '000 HRK	do dvije godine '000 HRK	do tri godine '000 HRK	do četiri godine '000 HRK	do pet godina '000 HRK	nakon 5 godina '000 HRK
Prihodi od najma ovisnim društvima	161	161	161	161	161	145	-
Prihodi od najma povezanom društvu	1.260	1.052	1.049	1.024	1.024	1.024	1.208
Prihodi od najma - ostalo	4.409	4.641	3.761	2.178	2.991	2.119	7.535
Ukupno	5.830	5.854	4.971	3.363	4.176	3.288	8.743
	2021. '000 HRK	do godine dana '000 HRK	do dvije godine '000 HRK	do tri godine '000 HRK	do četiri godine '000 HRK	do pet godina '000 HRK	nakon 5 godina '000 HRK
Prihodi od najma ovisnim društvima	188	161	161	161	161	145	-
Prihodi od najma povezanom društvu	542	1.057	1.000	1.000	1.000	1.000	2.208
Prihodi od najma - ostalo	1.456	3.188	2.069	1.027	1.017	907	5.262
Ukupno	2.186	4.405	3.230	2.188	2.178	2.052	7.470

20. FINANCIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT

	31.12.2022. '000 HRK Grupa	31.12.2021. '000 HRK Grupa	31.12.2022. '000 HRK Društvo	31.12.2021. '000 HRK Društvo
<u>Dionice</u>				
Croatia osiguranje d.d.	9.240	9.803	9.240	9.803
Privredna banka Zagreb d.d.	-	37	-	37
Zagrebačka banka d.d.	18	15	18	15
Ostalo	25	25	25	-
Ukupno	9.283	9.881	9.283	9.856

Ulaganja u financijsku imovinu Grupa i Društvo drže s ciljem dugoročnog ostvarivanja prinosa. Takva ulaganja se početno mjere po trošku stjecanja, uvećano za transakcijske troškove, a naknadno po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, gdje se promjene u fer vrijednosti priznaju u revalorizacijske rezerve. Navedena imovina je kategorizirana kao razina 1 obzirom da se fer vrijednost temelji na kotiranim tržišnim cijenama.

21. DANI ZAJMOVI

	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
Financijska imovina mjerena po amortiziranom trošku	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Dugoročni				
Karolina d.o.o. (bilješka 37.)	-	-	-	24.000
Mira a.d.	-	-	-	-
Dani zajmovi zaposlenicima	366	656	366	656
Umanjenje vrijednosti zajmova i depozita i novca - povezane strane	-	-	-	(436)
Umanjenje vrijednosti zajmova i depozita i novca	-	(17)	-	(17)
Ukupno	366	638	366	24.202
Kratkoročni				
Trade Inn d.o.o., Crna gora	-	15	-	15
Autotehnica Fleet Services	27	-	27	-
Ukupno	27	15	27	15

U 2022. godini Grupa i Društvo nemaju značajnijih danih zajmova, kredita.

U 2021. godini Društvo od najvećih danih kredita je imalo sljedeće:

- Kredit od 1.500 tisuća kuna (2020.: 3.500 tisuća kuna), koji je dan 16.04.19. Karolini d.o.o. za potrebe financiranja investicija. Kredit dospijeva 30.09.2022. Kamatna stopa iznosi 1% (2020.: 1%) godišnje.
- Kredit od 8.000 tisuća kuna (2020.: 11.000 tisuća kuna), koji je dan Karolini d.o.o. 17.12.19. za potrebe financiranja obrtnog poslovanja. Kredit dospijeva 31.08.23. Kamatna stopa iznosi 1% (2020.: 1%) godišnje.
- Kredit od 6.250 tisuća kuna, koji je dan Karolini d.o.o. 26.01.21. za potrebe financiranja obrtnog poslovanja. Kredit dospijeva 31.03.23. Kamatna stopa iznosi 1,1% godišnje.
- Kredit od 8.250 tisuća kuna, koji je dan Karolini d.o.o. 02.02.21. za potrebe financiranja obrtnog poslovanja. Kredit dospijeva 30.06.23. Kamatna stopa iznosi 1,1% godišnje.
- Kredit odobrenog iznosa 700 tis EUR, koji je dan Miri d.o.o. 16.01.19. za potrebe financiranja investicija. Kredit je prijevremeno otplaćen 30.09.2021. u iznosu 132 tis EUR (993 tis HRK).
- Kredit odobrenog iznosa 500 tis EUR, koji je dan Miri d.o.o. 23.10.2019. za potrebe financiranja investicija. Kredit je prijevremeno otplaćen 30.09.2021. u iznosu 325 tis EUR (2.436 tis HRK).
- Kredit odobrenog iznosa 400 tis EUR, koji je dan Miri d.o.o. 21.01.2021. za potrebe financiranja obrtnog poslovanja. Kredit je prijevremeno otplaćen 30.09.2021. u iznosu 300 tis EUR (2.249 tis HRK).

S 01.01.2022. godine Karolina d.o.o. je pripojena Društvu (bilješka 37).

22. BIOLOŠKA IMOVINA

Grupa	Biološka imovina	Ukupno
	'000 HRK	'000 HRK
Trošak nabave		
Na dan 01. siječnja 2021.	4.293	4.293
Smanjenja	(2.987)	(2.987)
Tečajne razlike	28	28
Na dan 31. prosinca 2021.	1.333	1.333
Smanjenja	(15)	(15)
Na dan 31. prosinca 2022.	1.319	1.319
Amortizacija		
Na dan 01. siječnja 2021.	3.282	3.282
Amortizacija tijekom godine	65	65
Smanjenja	(2.827)	(2.827)
Na dan 31. prosinca 2021.	521	521
Amortizacija tijekom godine	56	56
Smanjenja	(14)	(14)
Na dan 31. prosinca 2022.	562	562
Knjigovodstvena vrijednost		
Na dan 31. prosinca 2022.	756	756
Na dan 31. prosinca 2021.	813	813
Društvo		
Trošak nabave		
Na dan 01. siječnja 2021.	1.342	1.342
Prijenos sa imovine u pripremi (bilješka 17.)	21	21
Smanjenja	(37)	(37)
Na dan 31. prosinca 2021.	1.327	1.327
Povećanje (pripajanje Karolina)	7	7
Smanjenja	(15)	(15)
Na dan 31. prosinca 2022.	1.319	1.319
Amortizacija		
Na dan 01. siječnja 2021.	492	492
Amortizacija tijekom godine	55	55
Smanjenja	(26)	(26)
Na dan 31. prosinca 2021.	521	521
Amortizacija tijekom godine	56	56
Smanjenja	(14)	(14)
Na dan 31. prosinca 2022.	562	562
Knjigovodstvena vrijednost		
Na dan 31. prosinca 2022.	756	756
Na dan 31. prosinca 2021.	806	806

23. OSTALA FINANCIJSKA ULAGANJA

	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Dugoročno				
Potraživanja s osnove police životnog osiguranja	-	268	-	-
Ostala dugotrajna potraživanja	179	150	-	-
Dani depoziti	294	294	294	294
Ukupno	473	712	294	294
Kratkoročno				
Ostala kratkotrajna financijska imovina	88	90	83	85
Ukupno	88	90	83	85

24. ULAGANJA U OVISNA DRUŠTVA

Naziv ovisnog društva	Mjesto osnutka i poslovanja	31.12.2022. godine	31.12.2021. godine
Kraš Trgovina d.o.o., Prijedor *	Prijedor, BiH	-	100%
Kraš-trgovina d.o.o., Zagreb	Zagreb, RH	100%	100%
Kraš Commerce d.o.o., Beograd	Novi Beograd, Srbija	100%	100%
Krašcommerce d.o.o., Ljubljana	Ljubljana, Slovenija	100%	100%
Kraškomerc Kraš dooel, Skopje	Skopje, Sjeverna Makedonija	100%	100%
Karolina d.o.o., Osijek *	Osijek, RH	-	99,7%
Mira d.o.o., Prijedor *	Prijedor, BiH	100%	100%

	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK
	Društvo	Društvo
Karolina d.o.o.*	-	54.484
Mira a.d.*	38.620	38.620
Kraškomerc Skopje d.o.o.el.	3.686	3.686
Kraškomerc Ljubljana d.o.o.	1.540	1.540
Kraš Trgovina Prijedor d.o.o.*	-	146
Kraš Trgovina Zagreb d.o.o.	-	-
Kraškomerc Beograd d.o.o.	-	-
Ukupno	43.845	98.476

24. ULAGANJA U OVISNA DRUŠTVA (NASTAVAK)

Ulaganja u ovisno društvo Kraš Commerce d.o.o., Beograd bruto knjigovodstvene vrijednosti 4.657 tisuća kuna je u potpunosti umanjeno.

*Pripajanje društva Karolina d.o.o. Osijek društvu Kraš d.d. i likvidacija društva Kraš trgovina d.o.o. Prijedor 2022.

Dana 01.01.2022. godine Karolina d.o.o. Osijek pripojena je matičnom društvu Kraš d.d. Zagreb (bilješka 37.)

U 2022. godini nad društvom Kraš trgovina d.o.o. Prijedor je pokrenut dobrovoljni skraćeni likvidacijski postupak te je zaključenjem postupka, a sukladno Rješenju br. 067-0-Reg-22-000308 od 23.12.2022. godine Okružnog privrednog suda u Prijedoru društvo KRAŠ Trgovina Prijedor prestalo s radom i brisano iz sudskog registra. U 2022. godini u Društvu je isknjižen osnivački ulog u iznosu od 146.414,33 kn, a na razini Grupe smanjila se konsolidirana dobit za ostvareni gubitak KRAŠ Trgovine Prijedor u iznosu od 335.698 kn.

Povećanje udjela u Miri d.o.o.. Prijedor

2021.

Dana 4.6.2021. godine *Centralni registar hartija od vrijednosti a.d.* Banja Luka objavio je "Obavijest o prijenosu dionica sa manjinskih dioničara emitenta MIRA AD PRIJEDOR na otkupioca" temeljem kojeg je 5.5.2021. godine završen postupak prijenosa dionica manjinskih dioničara Mira a.d Prijedor, članica Kraš Grupe, na Kraš d.d. Zagreb.

Po završenom postupku *squeeze out-a* KRAŠ d.d u vlasništvu drži 18.473.634 dionice oznake MIRA-R-A, što čini 100% temeljnog kapitala Mire a.d. Prijedor.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)
Za godinu završenu 31. prosinca 2022. godine

25. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA I ODGOĐENA POREZNA OBEVA

	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Odgođena porezna obveza	9.359	9.641	8.738	3.030
Odgođena porezna imovina	3.239	4.199	4.273	5.002
	(6.120)	(5.442)	(4.466)	1.972
Odgođena porezna imovina				
Iznosi se odnose na privremene razlike nastale iz:				
Rezervacija za jubilarne nagrade i otpremnine	1.882	2.134	1.882	1.811
Očekivanih kreditnih gubitaka po potraživanjima od kupaca, danih zajmova i danih depozita	(118)	496	84	801
Vrijednosno usklađenje zaliha	471	647	471	647
Revalorizacija dionica	157	66	157	66
Prenesenih poreznih gubitaka	8	16	-	-
Umanjenje ulaganja u ovisno društvo Kraš Komerc Beograd	-	-	838	838
Depozitarne potvrde i obveznice Fortenova Grupe	840	840	840	840
Ukupna odgođena porezna imovina	3.239	4.199	4.273	5.002
Neto odgođena porezna imovina	3.239	4.199	4.273	5.002
Odgođena porezna obveza				
Iznosi se odnose na privremene razlike nastale iz:				
Revalorizacije građevinskih objekata i zemljišta	8.738	8.738	8.738	3.030
Privremene porezne razlike nastale na razlici knjigovodstvenih i poreznih vrijednosti na građevinskim objektima	620	902	-	-
Ukupna odgođena porezna obveza	9.359	9.641	8.738	3.030
Stavke koje mogu biti predmet netiranja	-	-	-	-
Neto odgođena porezna obveza	9.359	9.641	8.738	3.030

25. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA I ODGOĐENA POREZNA OBEVA (NASTAVAK)

Grupa	Rezervacija za jubilarne nagrade i otpremnine	Očekivanih kreditnih gubitaka po potraživanjima od kupaca, danih zajmova i danih depozita	Revalorizacija dionica	Umanjenja biološke imovine	Ispravak vrijednosti zaliha	Prenesenih poreznih gubitaka	Depozitarne potvrde i obveznice Fortenova Grupe	Ukupno
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Na dan 01. siječnja 2021.	2.114	395	218	216	816	204	-	3.963
Knjiženje u dobiti ili gubitku	20	101	-	(216)	(189)	(188)	840	388
Knjiženje u ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	(152)	-	-	-	-	(152)
Na dan 31. prosinca 2021.	2.134	496	66	-	647	16	840	4.199
Knjiženje u dobiti ili gubitku	(252)	(615)	-	-	(176)	(8)	-	(1.050)
Knjiženje u ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	91	-	-	-	-	91
Na dan 31. prosinca 2022.	1.882	(118)	157	-	471	8	840	3.239

Odgođena porezna obveza	Privremenih poreznih razlika nastali na razlici knjigovodstvenih i poreznih vrijednosti na građevinskim objektima	Revalorizacija građevinskih objekata i zemljišta	Ulaganja u nekretnine	Dionice	Ukupno
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Na dan 01. siječnja 2020.	859	9.273	31	-	10.163
Knjiženje u dobiti ili gubitku	44	(535)	(31)	-	(522)
Na dan 31. prosinca 2021.	902	8.738	-	-	9.641
Knjiženje u dobiti ili gubitku	(282)	-	-	-	(282)
Na dan 31. prosinca 2022.	620	8.738	-	-	9.359

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)
 Za godinu završenu 31. prosinca 2022. godine

25. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA I ODGOĐENA POREZNA OBVEZA (NASTAVAK)

Društvo

Odgođena porezna imovina	Rezervacija za jubilarne nagrade i otpremnine	Očekivanih kreditnih gubitaka po potraživanjima od kupaca, danih zajmova i danih depozita	Vrijednosno usklađenje zaliha	Revalorizacija dionica	Umanjenje ulaganja u ovisno društvo Kraš Komerc Beograd	Depozitarne potvrde i obveznice Fortenova Grupe	Ukupno
Na dan 01. siječnja 2021.	1.787	890	816	218	838	-	4.549
Knjiženje u dobiti ili gubitku	24	(89)	(170)	-	-	840	605
Knjiženje u ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	(152)	-	-	(152)
Na dan 31. prosinca 2021.	1.811	801	647	66	838	840	5.002
Knjiženje u dobiti ili gubitku	(252)	(717)	(176)	-	-	-	(1.144)
Knjiženje u ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	91	-	-	91
Prijenos u zadržanu dobit pripajanjem Karolina Osijek	323	-	-	-	-	-	323
Na dan 31. prosinca 2022.	1.881	84	471	157	838	840	4.273

Odgođena porezna obveza	Ulaganja u nekretnine	Revalorizacija dionica	Revalorizacija građevinskih objekata i zemljišta	Ukupno
Na dan 01. siječnja 2020.	31	-	3.030	3.061
Knjiženje u dobiti ili gubitku	(31)	-	-	(31)
Na dan 31. prosinca 2021.	-	-	3.030	3.030
Knjiženje u dobiti ili gubitku	-	-	5.708	5.708
Na dan 31. prosinca 2022.	-	-	8.738	8.738

26. ZALIHE

	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Sirovine i materijal	148.730	110.391	123.575	82.773
Gotovi proizvodi	89.469	59.520	78.286	41.058
Trgovačka roba	4.150	6.813	5.343	11.960
Proizvodnja u tijeku	6.367	655	6.347	-
Predujmovi za zalihe	266	141	263	139
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	1.040	-	-	-
Ukupno	250.024	177.520	213.813	135.930

Na razini Grupe, u 2022. godini umanjene vrijednosti zaliha na teret troškova iznosi 2.760 tisuća kuna (2021.: 3.598 tisuća kuna). Društvo je tijekom 2022. godine umanjilo vrijednost zaliha na teret troškova u iznosu od 2.621 tisuća kuna (2021. 3.593 tisuće kuna) (bilješka 10.2).

27. POTRAŽIVANJA OD KUPACA

	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Potraživanja od kupaca u zemlji	122.148	115.669	122.148	112.342
Potraživanja od kupaca u inozemstvu	155.812	132.247	106.784	89.557
Umanjenje vrijednosti potraživanja	(23.773)	(19.010)	(22.821)	(18.342)
Potraživanja od povezanih strana	-	1.750	22.680	38.344
Umanjenje vrijednosti potraživanja - povezane strane	-	-	(6.261)	(6.116)
Ukupno	254.182	230.656	222.531	215.785

Prosječno razdoblje kreditiranja prodaje robe je 81 dana (Grupa) i 78 dana Društvo (2021.: 84 dana (Grupa) i 80 dana (Društvo). Kamata se ne zaračunava na nepodmirena potraživanja od kupaca.

Grupa i Društvo uvijek vrednuju smanjenje vrijednosti potraživanja od kupaca u iznosu istovjetnom očekivanim kreditnim gubicima kroz cijeli vijek. Očekivani kreditni gubici za potraživanja od kupaca procjenjuju se s pomoću matrice za određivanje rezerviranja na temelju proteklog iskustva s nenaplaćenim potraživanjima u proteklim razdobljima i analize trenutnog financijskog položaja dužnika, uz primjenu usklađenja s čimbenicima koji su svojstveni dužnicima, općim gospodarskim uvjetima u industriji u kojoj posluju dužnici te procjeni trenutnog i predviđenog smjera kretanja uvjeta na izvještajni datum. Grupa i Društvo su priznali ispravak vrijednosti za potraživanja za koja se procijenilo da je neizvjesna naplata.

Grupa i Društvo su povećali očekivanu stopu gubitka za potraživanja od kupaca iz prethodne godine na temelju svoje procjene učinka trenutnih gospodarskih uvjeta i predviđenog smjera kretanja na izvještajni datum. Metode procjene tijekom tekućeg izvještajnog razdoblja nisu se mijenjale.

Grupa i Društvo otpisuju potraživanja od kupaca ako postoji informacija koja upućuje na to da je dužnik u ozbiljnim financijskim poteškoćama i ne postoje izgledi za oporavak, na primjer ako je dužnik u postupku likvidacije ili je nad njime pokrenut stečajni postupak. Nijedno otpisano potraživanje od kupaca nije predmet prisilne naplate.

S obzirom na to da iskustvo Grupe i Društva oko kreditnog gubitka iz prethodnog razdoblja ne upućuje na znatno različite obrasce gubitka za različite segmente kupaca, rezerviranja za ispravak vrijednosti na temelju prekoračenja dopijea ne razlikuju se dodatno među različitim kupcima Grupe i Društva.

Umanjenje vrijednosti potraživanja najvećim dijelom se odnosi na potraživanje od kupca na tržištu Saudijske Arabije koji je bio u procesu financijskog restrukturiranja, a koji je na zahtjev vjerovnika prekinut. Poštujući načelo opreznosti, te imajući u vidu da je mogućnost naplate iznimno mala, Društvo je na dan 31.12.2022. godine vrijednosno uskladilo sva potraživanja u iznosu od 22.270 tisuće kuna za koje je proteklo 60 i više dana od dana dospijea do 31.12.2022. godine. U 2021. godini vrijednosno su usklađena potraživanja u iznosu od 14.809 tisuća kuna.

U 2023. godini Grupa i Društvo su prekinuli poslovnu suradnju s navedenim kupcem te su u postupku pregovora s drugim potencijalnim poslovnim partnerima na tržištu Saudijske Arabije.

27. POTRAŽIVANJA OD KUPACA (NASTAVAK)

U financijskom izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, radi adekvatnije prezentacije, izvršeno je netiranje naplaćenih prethodno vrijednosno usklađenih potraživanja u iznosu od 16.235 tisuća kuna u 2022. godini (2021: 8.120 tisuća kuna) i ispravka vrijednosti potraživanja u 2022. godini u iznosu od 16.059 tisuća kuna (2021: 8.099 tisuća kuna).

Promjene ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca treće strane

Grupa

	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK
Stanje na početku godine	19.010	19.067
Ponovna mjerenja ispravka vrijednosti, neto	19.975	18.001
Iznosi naplaćeni tijekom godine	(16.235)	(8.120)
Otpisani iznosi (Isknjiženje)	1.023	(9.938)
Stanje na kraju godine	23.773	19.010

Bruto potraživanja od kupaca – starosna struktura						
31.12.2022.	Nedospjela	0 – 90	91 - 180	181 - 360	> 360	Ukupno
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	211.860	37.191	16.752	11.898	271	277.972

Bruto potraživanja od kupaca – starosna struktura						
31.12.2021.	Nedospjela	0 – 90	91 - 180	181 - 360	> 360	Ukupno
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	204.153	34.714	7.709	8.500	669	255.745

Promjena ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca

Društvo

	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK
Stanje na početku godine	24.458	20.972
Ponovna mjerenja ispravka vrijednosti, neto	19.189	16.788
Iznosi naplaćeni tijekom godine	(16.868)	(8.120)
Otpisani iznosi	2.303	(5.182)
Stanje na kraju godine	29.082	24.458

Bruto potraživanja od kupaca – starosna struktura						
31.12.2022.	Nedospjela	0 – 90	91 - 180	181 - 360	> 360	Ukupno
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	186.432	35.090	11.694	11.898	6.498	251.612

Bruto potraživanja od kupaca – starosna struktura						
31.12.2021.	Nedospjela	0 – 90	91 - 180	181 - 360	> 360	Ukupno
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	178.576	33.691	12.022	11.497	4.456	240.242

28. OSTALA POTRAŽIVANJA

	31.12.2022. '000 HRK Grupa	31.12.2021. '000 HRK Grupa	31.12.2022. '000 HRK Društvo	31.12.2021. '000 HRK Društvo
Potraživanja za akontacije poreza na dobit	6.718	1.078	6.058	-
Potraživanja za više plaćeni porez na dodanu vrijednost	1.485	3.552	-	-
Potraživanja od HZZO	426	659	114	200
Ostala potraživanja od države	1.486	7.031	777	7.027
Unaprijed plaćeni troškovi	1.750	1.094	1.699	995
Potraživanja od zaposlenika	86	293	59	270
Potraživanja za dane predujmove	1.693	183	1.693	133
Ostala potraživanja	2.809	2.787	2.809	1.554
Umanjenje vrijednosti ostalih potraživanja	(1.080)	(2.243)	(1.080)	(1.080)
Ukupno	15.374	14.435	12.130	9.099

29. NOVAC U BANCIMA I BLAGAJNI

	31.12.2022. '000 HRK Grupa	31.12.2021. '000 HRK Grupa	31.12.2022. '000 HRK Društvo	31.12.2021. '000 HRK Društvo
Novac na deviznim računima u banci	27.501	25.261	21.553	15.886
Novac na kunskim računima u banci	97.560	26.106	97.560	25.842
Novac u blagajni	46	69	24	40
Ukupno	125.108	51.436	119.136	41.768

30. TEMELJNI KAPITAL

	31.12.2022. '000 HRK Grupa	31.12.2021. '000 HRK Grupa	31.12.2022. '000 HRK Društvo	31.12.2021. '000 HRK Društvo
Temeljni kapital	599.448	599.448	599.448	599.448
Ukupno	599.448	599.448	599.448	599.448

Temeljni (upisani) kapital na dan 31. prosinca 2022. godine utvrđen je u nominalnoj vrijednosti u iznosu od 599.448 tisuća kuna (31. prosinca 2021. godine u iznosu od 599.448 tisuća kuna) i sastoji se od 1.498.621 dionice nominalne vrijednosti od 400 kuna (2021.: 1.498.621 dionice nominalne vrijednosti od 400 kuna) te predstavlja vlastite trajne izvore za poslovanje Grupe i Društva i obuhvaća temeljnu glavnica registriranu kod Trgovačkog suda u Zagrebu.

30. TEMELJNI KAPITAL (NASTAVAK)

Vlasnička struktura dioničara na dan 31. prosinca 2022. godine upisana u informacijski sustav SKDD prikazana je kako slijedi:

31.12.2022.		
Dioničar	Broj dionica	Udio u temeljnom kapitalu (%)
MESNA INDUSTRIJA BRAĆA PIVAC d.o.o. Vrgorac	824.155	54,99%
KAPPA STAR LIMITED d.o.o. Nicosia Cipar	483.117	32,24%
Ostale fizičke osobe	109.201	7,29%
Ostale pravne osobe	3.199	0,21%
KRAŠ d.d. Zagreb – Trezorski račun	78.949	5,27%
Ukupno	1.498.621	100,00%

U nastavku je prikazana vlasnička struktura prvih deset dioničara na dan 31. prosinca 2022. godine upisanih u informacijski sustav SKDD:

31.12.2022.		
Dioničar	Broj dionica	Udio u temeljnom kapitalu (%)
MESNA INDUSTRIJA BRAĆA PIVAC d.o.o. Vrgorac	824.155	54,99%
KAPPA STAR LIMITED d.o.o., Nicosia, Cipar	483.117	32,24%
KRAŠ d.d. Zagreb - trezorski račun	78.949	5,27%
HRVATSKI ZAVOD ZA TRANSFUZIJSKU MEDICINU	2.000	0,13%
ZORIĆ MARIJA	1.707	0,11%
JUKIĆ BORIS	1.661	0,11%
MIKUŠ BEBAN ANA	1.339	0,09%
LISICA DANIJELA	1.039	0,07%
BLAŽIĆ ZVJEZDANA	900	0,06%
ŠVALJEK BARICA	900	0,06%
Ukupno	1.395.767	93,13%

Vlasnička struktura dioničara na dan 31. prosinca 2021. godine upisana u informacijski sustav SKDD prikazana je kako slijedi:

31.12.2021.		
Dioničar	Broj dionica	Udio u temeljnom kapitalu (%)
MESNA INDUSTRIJA BRAĆA PIVAC d.o.o. Vrgorac	823.677	54,96%
KAPPA STAR LIMITED d.o.o. Nicosia Cipar	474.341	31,65%
Ostale fizičke osobe	117.302	7,83%
Ostale pravne osobe	4.016	0,27%
KRAŠ d.d. Zagreb – Trezorski račun	79.285	5,29%
Ukupno	1.498.621	100,00%

30. TEMELJNI KAPITAL (NASTAVAK)

U nastavku je prikazana vlasnička struktura prvih deset dioničara na dan 31. prosinca 2021. godine upisanih u informacijski sustav SKDD:

31.12.2021.		
Dioničar	Broj dionica	Udio u temeljnom kapitalu (%)
MESNA INDUSTRIJA BRAČA PIVAC d.o.o. Vrgorac	823.677	54,96%
KAPPA STAR LIMITED d.o.o., Nicosia, Cipar	474.341	31,65%
KRAŠ d.d. Zagreb - trezorski račun	78.949	5,27%
KRAŠ d.d. Zagreb - vlastite dionice na računu SKDD d.d.	336	2,00%
HRVATSKI ZAVOD ZA TRANSFUZIJSKU MEDICINU	2.000	0,13%
MARIJA ZORIĆ	1.857	0,12%
BORIS JUKIĆ	1.661	0,11%
ANA MIKUŠ BEBAN	1.339	0,09%
DANIJELA LISICA	1.039	0,07%
BARICA ŠVALJEK	900	0,06%
ZVJEZDANA BLAŽIĆ	900	0,06%
Ukupno	1.386.999	92,53%

Konsolidirane financijske izvještaje grupe poduzetnika u kojoj Društvo sudjeluje kao kontrolirani član sastavlja MESNA INDUSTRIJA BRAČA PIVAC d.o.o., te će isti biti javno dostupni u zakonskom roku kod registra Financijske agencije.

30.1. KAPITALNE REZERVE

Kapitalne rezerve iskazane na dan 31. prosinca 2022. godine u negativnom iznosu od 15.435 tisuća kuna (31. prosinca 2021. godine u negativnom iznosu od 15.435 tisuće kuna) odnose se na kapitalni gubitak od prodaje vlastitih dionica.

30.2. ZAKONSKE REZERVE

Zakonske rezerve iskazane su na dan 31. prosinca 2022. godine u iznosu od 32.398 tisuća kuna (Grupa), odnosno 29.972 tisuće kuna (Društvo), (31. prosinca 2021. godine u iznosu od 32.398 tisuća kuna, odnosno 29.972 tisuće kuna) i u njih u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima unosi se 5% dobiti tekuće godine nakon pokrića gubitka, sve dok zakonske rezerve ne dosegnu minimalni zakonski iznos od 5% temeljnog kapitala.

30.3. REVALORIZACIJSKE PRIČUVE - ZEMLJIŠTA

Revalorizacijske pričuve u iznosu od 13.914 tisuće kuna formirane su prilikom prijenosa zemljišta i građevinskih objekata u Bratini s nekretnina koje koristi Društvo na ulaganje u nekretnine koje se iskazuje po fer vrijednosti. Društvo je razliku između knjigovodstvene vrijednosti nekretnine utvrđene sukladno MRS-u 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ i njene fer vrijednosti sukladno MRS-u 40 „Ulaganje u nekretnine“ na datum prijenosa u iznosu od 16.833 tisuće kuna, iskazalo kao revalorizacijsku rezervu u iznosu od 13.803 tisuće kuna te odgođenu poreznu obvezu u iznosu od 2.919 tisuća kuna.

30.4. REVALORIZACIJSKE PRIČUVE – FINANCIJSKA IMOVINA VREDNOVANA KROZ OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT

Revalorizacijske pričuve financijske imovine vrednovane kroz ostalu sveobuhvatnu dobit iskazane na dan 31. prosinca 2022. godine u negativnom iznosu od 759 tisuća kuna (31. prosinca 2021. godine u negativnom iznosu od 300 tisuća kuna) predstavljaju pričuve po osnovi naknadnog vrednovanja po fer vrijednosti financijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

30.5. NEKONTROLIRAJUĆI UDJELI

	31.12. 2022.	31.12. 2021.
	'000 HRK	'000 HRK
Stanje na početku godine	236	2.980
Stjecanje nekontrolirajućih udjela	(236)	(2.747)
Udjeli u dobiti tekuće godine	-	3
Stanje na kraju godine	-	236

Iz dobiti ostvarene u poslovnoj 2022. godini isplaćena je dividenda u iznosu 10 kn po dionici svim dioničarima koji su bili upisani u depozitariju Središnjeg klirinškog depozitarnog društva na dan 19.07.2022. godine (2021. 10 kn po dionici).

SKDD d.d. je na temelju provedenih upisa u sudskom registru u svom informacijskom sustavu 7. siječnja 2022. proveo korporativnu akciju pripajanja Pripojenog društva društvu Preuzimatelju. Na temelju Ugovora o pripajanju koji je sklopljen 23. lipnja 2021. godine u Zagrebu, pripajanje se provodi tako da Pripojeno društvo prenosi Društvu preuzimatelju svu svoju imovinu u zamjenu za redovne dionice Društva preuzimatelja. Zamjena poslovnih udjela Pripojenog društva za dionice Društva preuzimatelja provedena je u omjeru 1:0,234981 tako da je svaki imatelj poslovnog udjela za svakih 100,00 HRK nominalnog iznosa poslovnog udjela stekao pravo na 0,234981 redovne dionice Društva preuzimatelja oznake KRAS-R-A, pojedinačnog nominalnog iznosa od 400,00 HRK.

Članovima Pripojenog društva koji su nakon obračuna zamjene poslovnih udjela za dionice ostvarili pravo na dionice Društva preuzimatelja koje nisu cijeli broj, broj dionica zaokružen je na prvi niži cijeli broj kako je definirano Ugovorom o pripajanju. Doplata u novcu bit će isplaćena razmjerno procijenjenoj vrijednosti jedne dionice oznake KRAS-R-A u iznosu od 794,62186 kn, a provest će je Društvo preuzimatelj. Nakon provedene korporativne akcije u informacijskom sustavu SKDD-a temeljni kapital Društva preuzimatelja ostaje nepromijenjen i iznosi 599.448.400,00 HRK i podijeljen je na 1.498.621 redovnu dionicu oznake KRAS-R-A pojedinačnog nominalnog iznosa od 400,00 HRK.

31. POSUDBE

Dugoročne posudbe po amortiziranom trošku	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
OTP banka d.d.	94.935	64.192	94.935	56.522
UIB AD Skopje	45	49	-	-
HBOR	32.544	-	32.544	-
Zagrebačka banka d.d.	49.485	9.523	33.152	-
	177.009	73.765	160.630	56.522
Kratkoročne posudbe po amortiziranom trošku	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Privredna banka Zagreb d.d.	-	26.831	-	26.831
OTP banka d.d.	41.593	30.056	41.593	26.413
Raiffeisenbank Austria d.d.	-	940	-	-
HBOR	18.596	-	18.596	-
Zagrebačka banka d.d.	13.496	680	9.041	-
	73.686	58.508	69.231	53.245
Ukupno	250.694	132.272	229.861	109.766

31. POSUDBE (NASTAVAK)

Grupa ima sljedeće bankovne kredite na dan 31.12.2022.:

Kraš d.d. Zagreb:

- (i) kredit dugoročni od 56.509 tisuća kuna, koji je ugovorilo dana 02.07.2020. s OTP bankom d.d. Otplata započinje dana 31.01.2022. te će se nastaviti do dana 31.12.2025. Zajam je osiguran zadužnicom i mjenicom izdanim od strane korisnika. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 0,50%.
- (ii) kredit dugoročni od 42.193 tisuća kuna, koji je ugovorilo dana 16.08.2021. s Zagrebačkom bankom d.d. Otplata započinje dana 31.08.2022. te će se nastaviti do dana 31.07.2027. Zajam je osiguran zadužnicom i mjenicom izdanim od strane korisnika. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 0,50%.
- (iii) kredit dugoročni od 51.140 tisuća kuna, koji je ugovorilo dana 29.04.2022. s Hrvatskom bankom za obnovu i razvitak. Otplata započinje dana 31.12.2022. te će se nastaviti do dana 30.09.2025. Zajam je osiguran zadužnicom i mjenicom izdanim od strane korisnika. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 0,00%.
- (iv) kredit dugoročni od 7.689 tisuća kuna, koji je ugovorilo dana 26.07.2019. s OTP bankom d.d. Otplata započinje dana 31.12.2020. te će se nastaviti do dana 31.03.2023. Zajam je osiguran zadužnicom i mjenicom izdanim od strane korisnika. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 0,50%. U 2022. godini izvršena je reklasifikacija u kratkoročni kredit, jer isti dospijeva s 31.03.2023.
- (v) kredit dugoročni od 14.316 tisuća kuna, koji je ugovorilo dana 28.09.2022. s OTP bankom d.d. Otplata započinje dana 28.10.2022. te će se nastaviti do dana 28.09.2027. Zajam je osiguran zadužnicom i mjenicom izdanim od strane korisnika. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 0,55%.
- (vi) kredit dugoročni od 14.316 tisuća kuna, koji je ugovorilo dana 30.09.2022. s OTP bankom d.d. Otplata započinje dana 30.10.2022. te će se nastaviti do dana 30.09.2027. Zajam je osiguran zadužnicom i mjenicom izdanim od strane korisnika. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 0,55%.
- (vii) kredit dugoročni od 14.567 tisuća kuna, koji je ugovorilo dana 06.10.2022. s OTP bankom d.d. Otplata započinje dana 06.11.2022. te će se nastaviti do dana 06.10.2027. Zajam je osiguran zadužnicom i mjenicom izdanim od strane korisnika. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 0,55%.
- (viii) kredit dugoročni od 14.567 tisuća kuna, koji je ugovorilo dana 05.10.2022. s OTP bankom d.d. Otplata započinje dana 05.11.2022. te će se nastaviti do dana 05.10.2027. Zajam je osiguran zadužnicom i mjenicom izdanim od strane korisnika. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 0,55%.
- (ix) kredit dugoročni od 14.567 tisuća kuna, koji je ugovorilo dana 04.10.2022. s OTP bankom d.d. Otplata započinje dana 04.11.2022. te će se nastaviti do dana 04.10.2027. Zajam je osiguran zadužnicom i mjenicom izdanim od strane korisnika. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 0,55%.

Knjigovodstveni iznosi posudbi odgovaraju približno fer vrijednosti posudbi.

U nastavku je dinamika po otplatnim planovima dugoročnog dijela kredita.

Grupa	(HRK)			
	2024.	2025.	2026.	2027.
OTP BANKA	33.905	33.905	15.069	12.055
ZAGREBAČKA BANKA	13.496	13.496	13.496	8.997
HBOR	18.596	13.947	-	-
UIB AD SKOPJE	-	-	45	-
UKUPNO :	65.998	61.348	28.610	21.053

31. POSUDBE (NASTAVAK)

Društvo	(HRK)			
	2024.	2025.	2026.	2027.
OTP BANKA	33.905	33.905	15.069	12.055
ZAGREBAČKA BANKA	9.041	9.041	9.041	6.028
HBOR	18.596	13.947	-	-
UKUPNO :	61.543	56.894	24.110	18.083

Prosječna efektivna kamatna stopa u 2022. godini iznosi 0,44% za Grupu i 0,43% za Društvo (2021: 0,54% za Grupu i 0,52% za Društvo).

Mira Prijedor:

- (i) kredit dugoročni od 20.788 tisuća kuna, koji je ugovorilo dana 17.08.2021. godine s Zagrebačkom bankom d.d. Zagreb. Otplata započinje dana 31.08.2022. godine te će se nastaviti do dana 31.07.2027. godine. Zajam je osiguran mjenicom izdanom od strane korisnika i zadužnicom izdanom od strane sudužnika. Na zajam se primjenjuje kamatna stopa od 0,50%.

	31.12.2022.	2021.	31.12.2022.	2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Stanje na dan 1. siječnja	132.272	136.889	122.019	108.621
Novi krediti	188.387	79.824	176.396	69.666
Otplate kredita	(69.964)	(84.486)	(68.555)	(68.521)
Tečajne razlike	-	45	-	-
Stanje na dan 31. prosinca	250.694	132.272	229.861	109.766
Analiza posudbi po valuti:	EUR	EUR	HRK	HRK
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Društvo	Grupa	Društvo
31. prosinca 2022.				
Bankovni krediti	250.694	229.861	-	-
	250.694	229.861	-	-
31. prosinca 2021.				
Bankovni krediti	103.127	92.914	29.145	16.852
	103.127	92.914	29.145	16.852

32. OBVEZE S OSNOVA NAJMA

	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Obveze s osnove najma - kratkoročno	3.852	5.538	3.514	3.573
Obveze s osnove najma - dugoročno	10.573	15.452	10.105	12.510
Ukupno	14.426	20.990	13.619	16.083

33. REZERVIRANJA

	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Rezerviranja za jubilarne nagrade i otpremnine*	18.854	13.561	16.738	10.063
Rezerviranja za neiskorištene dane godišnjeg odmora	6.253	6.193	6.253	5.416
Rezerviranja za započete sudske sporove**	21.330	-	21.330	-
Rezerviranja za nadoknadu štete	231	-	-	-
Ukupno	46.669	19.754	44.322	15.479

*Trošak definiranih planiranih naknada je utvrđen koristeći aktuarske procjene. Sve obveze izračunate su u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom (MRS) 19 i u skladu s načelima aktuarske struke. Izračun sadašnje vrijednosti obveza raden je po Metodi projicirane kreditne jedinice. Kamatna stopa određena je na nivou Grupe u iznosu 3,5% (2021. 1,15%) na osnovi prinosa obveznica RH, kao kombinacija kamatne stope na najkvalitetnije korporativne obveznice s dospijecom do 2 godine i državnih obveznica i municipalne obveznice s dospijecom preko 2 godina od dana obračuna.

**Grupa je tijekom redovnog poslovanja bila tuženik, odnosno tužitelj u sudskim sporovima koji su u tijeku. Prema mišljenju Uprave, Grupa neće imati materijalnih gubitaka po ovim sporovima iznad iznosa za koje su izvršena rezerviranja na dan 31.12.2022. godine.

Grupa	Rezerviranja za jubilarne nagrade i otpremnine	Rezerviranja za neiskorištene dane godišnjeg odmora	Rezerviranja za započete sudske sporove	Rezerviranja za nadoknadu štete	Ukupno
Na dan 1.siječnja 2022.	13.561	6.193	-	-	19.388
Povećanja	6.237	6.253	21.330	231	34.417
Iskorišteno	(944)	-	-	-	(944)
Ukinuto	-	(6.193)	-	-	(6.193)
Na dan 31. prosinca 2022.	18.854	6.253	21.330	231	46.669

Društvo	Rezerviranja za jubilarne nagrade i otpremnine	Rezerviranja za neiskorištene dane godišnjeg odmora	Rezerviranja za započete sudske sporove	Ukupno
Na dan 1.siječnja 2022.	10.063	5.416	-	15.479
Pripajanje Karoline	1.797	777	-	2.574
Povećanja	5.822	6.253	21.330	33.405
Iskorišteno	(944)	-	-	(944)
Ukinuto	-	(6.193)	-	(6.193)
Na dan 31. prosinca 2022.	16.738	6.253	21.330	44.322

34. OSTALE DUGOROČNE OBVEZE

	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Ostale dugoročne obveze	185	332	185	332
Ukupno	185	332	185	332

35. OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA

	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Obveze prema dobavljačima u zemlji	53.157	58.715	53.157	52.850
Obveze prema dobavljačima u inozemstvu	56.613	53.356	30.987	31.660
Obveze prema povezanim stranama	-	25	8.014	13.472
Ukupno	109.771	112.096	92.159	97.982

36. OSTALE KRATKOROČNE OBVEZE

	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
Obveze prema zaposlenima za plaće	12.709	13.314	10.229	9.054
Odgođeno plaćanje troškova	10.344	3.050	9.122	2.341
Ostale obveze za poreze i doprinose	8.126	3.883	8.782	2.885
Obveze za doprinose iz i na plaće	5.400	6.323	5.221	4.639
Obveze za prodane stanove	1.954	1.745	1.954	1.745
Ostalo	1.522	1.422	920	772
Obveze za porez na dodanu vrijednost	286	815	-	-
Obveze za porez i prirez	954	1.348	954	932
Obveze s osnova neisplaćene dobiti – dividende	890	726	890	726
Ostale obveze prema zaposlenima	876	8.581	785	8.303
Obveze za primljene predujmove	334	305	328	151
Obveze za kamate	55	11	55	11
Obveze prema članovima Nadzornog odbora	-	83	-	83
Ukupno	43.454	41.605	39.256	31.642

37. PRIPAJANJE OVISNOG DRUŠTVA

Na dan 01. siječnja 2022. godine KRAŠ d.d. je pripojio ovisno društvo Karolina d.o.o., Osijek. Efekti pripajanja provedeni su prema knjigovodstvenim vrijednostima imovine i obveza društva Karolina d.o.o. Poslovna transakcija pripajanja društva Karolina d.o.o. društvu Kraš d.d. provedena je isključivo temeljem strateških ciljeva i gospodarski opravdanih poslovnih razloga.

Efekti priznavanja s 1.1.2022.

<i>Bilanca društva Karolina d.o.o. 1.1.2022.</i>	'000 HRK
Nekretnine, postrojenja i oprema	118.275
Ostalo	659
Ukupno dugotrajna imovina	118.934
Zalihe	20.750
Potraživanja od kupaca	9.650
Novac	267
Ostalo	309
Ukupno kratkotrajna imovina	30.796
Ukupno imovina	149.730
Posudbe	(7.670)
Odgođena porezna obveza	(5.780)
Rezerviranja	(2.574)
Ukupne dugoročne obveze	(15.953)
Obveze prema dobavljačima	10.291
Posudbe	28.583
Ostalo	4.267
Ukupno kratkoročne obveze	(43.141)
Ukupno obveze	(59.094)
Kapital	90.635
Efekt eliminacije međusobnih odnosa	(54.005)
Neto stečena imovina	36.630

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022. godine

38. FINACIJSKI INSTRUMENTI

(a) Ciljevi upravljanja financijskim rizikom

Grupa i Društvo su izloženi međunarodnom tržištu, odnosno Grupa i Društvo su podložni utjecaju promjena cijena glavnih sirovina na svjetskom tržištu koje ovise o kretanju tečaja stranih valuta.

Financijski rizici uključuju tržišni rizik (uključujući valutni rizik i rizik cijena), valutni rizik, kamatni rizik, kreditni rizik i rizik likvidnosti.

(b) Tržišni rizik

Grupa i Društvo su prije svega izloženi financijskom riziku promjene valutnih tečajeva, kamatnih stopa te promjene cijena sirovina na svjetskom tržištu. Nije bilo promjena izloženosti Grupe i Društva tržišnim rizicima ili načina na koji Grupa i Društvo upravljaju tim rizikom i mjere ga. Grupa i Društvo ne ulaze u derivativne financijske instrumente kako bi upravljali izloženosti kamatnom i tečajnom riziku.

(b)(i) Upravljanje valutnim rizikom

Grupa i Društvo određene transakcije zaključuje u stranoj valuti, te je po tom pitanju izloženo rizicima promjene valutnih tečajeva. Grupa i Društvo u ovom trenutku nemaju posebnih instrumenata zaštite već je isto djelomično osigurano kroz valutnu usklađenost imovine i obveza Grupe i Društva. U idućoj su tablici prikazani knjigovodstveni iznosi monetarne imovine i monetarnih obveza Grupe i Društva u stranoj valuti na dan izvještavanja:

Grupa	31. prosinca 2022. godine			31. prosinca 2021. godine		
	EUR	USD	Ostalo	EUR	USD	Ostalo
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Dani zajmovi	-	-	-	15	-	-
Potraživanja od kupaca	106.122	10.566	15.628	78.499	27.626	11.054
Ostala potraživanja	104	-	-	927	-	666
Posudbe	(250.649)	-	(45)	(103.127)	-	-
Obveze s osnova najma	(11.061)	-	(49)	(16.519)	-	(414)
Obveze za zajmove depozite isl.	-	-	(65)	-	-	-
Ostale dugoročne obveze	(1.592)	-	(2.048)	-	-	(1.395)
Obveze prema dobavljačima	(36.768)	(1.594)	(6.962)	(49.119)	(2.450)	(3.627)
Ostale kratkoročne obveze	(1.035)	-	(3.593)	(1.438)	-	(1.544)
Neto bilančna izloženost	(194.879)	8.972	2.866	(90.762)	25.176	4.740

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022. godine

38. FINACIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

(b)(i) Upravljanje valutnim rizikom (nastavak)

Društvo	31.12.2022			31.12.2021		
	EUR	USD	Ostalo	EUR	USD	Ostalo
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Dani zajmovi	-	-	-	15	-	-
Potraživanja od kupaca	97.107	1.967	1.859	79.808	20.834	3.597
Posudbe	(229.861)	-	-	(92.914)	-	-
Obveze s osnova najma	(11.122)	-	-	(12.821)	-	-
Obveze prema dobavljačima	(25.916)	(1.593)	(213)	(36.822)	(2.027)	-
Neto bilančna izloženost	(169.792)	374	1.646	(62.734)	18.807	3.597

38. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)**(b)(i) Upravljanje valutnim rizikom (nastavak)****Analiza osjetljivosti na valutni rizik**

Grupa i Društvo su prvenstveno izloženi riziku valute Europske unije (EUR) i valute Sjedinjenih Američkih Država (USD). U idućim je tablicama analizirana osjetljivost Grupe i Društva na povećanje i smanjenje tečaja kune od 1% u odnosu na relevantne strane valute. Stopa osjetljivosti od 1% je stopa koja se upotrebljava u internim izvještajima ključnim rukovoditeljima o valutnom riziku i predstavlja procjenu rukovodstva o realno mogućim promjenama valutnih tečajeva. Analiza osjetljivosti uključuje samo otvorene novčane stavke u stranoj valuti i njome su preračunate stavke usklađene za promjenu od 1 posto u valutnim tečajevima na kraju godine. Analiza osjetljivosti uključuje vanjske zajmove, kao i zajmove inozemnim subjektima Grupe i Društva koji su nominirani u valuti koja nije valuta vjerovnika ili dužnika. Pozitivan broj pokazuje povećanje dobiti i ostale glavnice ako vrijednost kune poraste za 1% u odnosu na predmetnu valutu. U slučaju pada vrijednosti kune za 1% u odnosu na predmetnu valutu, utjecaj na dobit ili glavnice bio bi jednak ali suprotan, odnosno iznosi u tablici bi bili negativni.

Grupa	2022.	2021.
EUR 1	7,531585	7,524183
USD 1	7,064035	6,643548
	7,60690085	7,59942483
	7,13467535	6,70998348
	Dobit ili gubitak	
	Aprecijacija	Deprecijacija
31. prosinca 2022. godine		
EUR (1% promjena)	(14.677)	14.677
USD (1% promjena)	634	(634)
31. prosinca 2021. godine		
EUR (1% promjena)	(6.829)	6.829
USD (1% promjena)	1.673	(1.673)
Društvo	2022.	2021.
EUR 1	7,531585	7,524183
USD 1	7,064035	6,643548
	7,60690085	7,59942483
	7,13467535	6,70998348
	Dobit ili gubitak	
	Aprecijacija	Deprecijacija
31. prosinca 2022. godine		
EUR (1% promjena)	(12.788)	12.788
USD (1% promjena)	26	(26)
31. prosinca 2021. godine		
EUR (1% promjena)	(4.720)	4.720
USD (1% promjena)	1.249	(1.249)

38. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

(c)(ii) Upravljanje rizikom kamatne stope

Grupa i Društvo nisu izloženi kamatnom riziku iz razloga što Grupa i Društvo posuđuju sredstva po fiksnim kamatnim stopama.

Analiza osjetljivosti na kamatni rizik

Analize osjetljivosti koje slijede temelje se na izloženosti kamatnim stopama po neizvedenim instrumentima na kraju izvještajnog razdoblja. Povećanje ili smanjenje kamatnih stopa za 1% upotrebljava se u internom izvještavanju o riziku kamatne stope i predstavlja procjenu rukovodstva o razumnoj mogućoj promjeni kamatnih stopa.

U slučaju da su kamatne stope bile 1% više/nije dok su ostale varijable bile konstantne:

- dobit tekuće godine koja je završila 31. prosinca 2022. smanjila/ povećala bi se za 2.507 tisuća kuna za Grupu i 2.299 tisuća kuna za Društvo (2021.: 1.323 tisuće kuna za Grupu, 1.098 tisuća kuna za Društvo).

(d) Upravljanje kreditnim rizikom

Bilješka u nastavku sadržava pojedinosti o maksimalnoj izloženosti kreditnom riziku i osnovama mjerenja za određivanje očekivanih kreditnih gubitaka.

Kako bi smanjili kreditni rizik, Grupa i Društvo su usvojili politiku poslovanja isključivo s kreditno sposobnim stranama i pribavljanja dostatnih instrumenata osiguranja naplate kako bi, prema potrebi, ublažilo rizik financijskog gubitka zbog neispunjenja obveza. Grupa i Društvo posluju samo sa subjektima čiji je rejting ekvivalentan investicijskom stupnju.

Prije nego što prihvati novog kupca, tim odgovoran za određivanje kreditnih limita upotrebljava sustav ocjenjivanja kreditne sposobnosti kako bi procijenio kreditnu sposobnost kupca i odredio kreditni limit za svakog pojedinog kupca.

Osim toga, uspostavljeni su i postupci odobravanja kredita i ostali postupci praćenja kako bi se osiguralo poduzimanje radnji potrebnih za naplatu dospjelih dugova. Nadalje, Grupa i Društvo preispituju nadoknadiv iznos duga i dužničkog ulaganja na pojedinačnoj osnovi na kraju izvještajnog razdoblja kako bi se osigurala primjerene rezervacije za umanjenje vrijednosti za nenadoknadive iznose. U tom pogledu, rukovodstvo Grupe i Društva smatraju da je kreditni rizik Društva, odnosno Grupe znatno smanjen. Potraživanja od kupaca odnose se na mali broj kupaca. Kreditna analiza provodi se na temelju financijskog stanja potraživanja i, prema potrebi, pribavlja se osigurateljsko pokriće za kreditna jamstva.

Kreditni rizik po likvidnim sredstvima je ograničen, budući da su ugovorne strane banke kojima su međunarodne rejting agencije dodijelile visoki kreditni rejting.

(d)(i) Instrumenti osiguranja naplate i druga kreditna poboljšanja

Društvo ne drži nikakve instrumente osiguranja naplate i kreditna poboljšanja kao pokriće za svoj kreditni rizik povezan sa svojom financijskom imovinom.

d)(ii) Pregled izloženosti kreditnom riziku

Kreditni rizik se odnosi na rizik neispunjenja ugovornih obveza druge ugovorne strane, čime bi Grupa i Društvo pretrpjeli financijske gubitke. Na dan 31. prosinca 2022. godine, najveća izloženost Grupe i Društva kreditnom riziku, ne uzimajući u obzir instrumente osiguranja naplate ili duga kreditna poboljšanja, koji mogu prouzročiti financijski gubitak za Grupu i Društvo zbog nemogućnosti plaćanja obveza drugih strana i financijskih jamstava koje su Grupa i Društvo dali, proizlazi iz:

- knjigovodstvene vrijednosti financijske imovine iskazane u konsolidiranom, odnosno nekonsolidiranom izvještaju o financijskom položaju

Tablice u nastavku sadržavaju pojedinosti o kreditnoj kvaliteti financijske imovine, kao i maksimalne izloženosti kreditnom riziku po ocjenama kreditnog rizika:

- (i) Kada je riječ o potraživanjima od kupaca, Grupa i Društvo primijenili su puni pristup iz MSFI-ja 9 kako bi izmjerili rezervacije za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

38. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)**(d) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)****d)(ii) Pregled izloženosti kreditnom riziku**

Grupa				Bruto knjigovodstvena vrijednost	Rezervacije za umanjene vrijednosti	Neto knjigovodstvena vrijednost
31.12.2022.	Bilješka	Vanjski kreditni rejting	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Dani zajmovi	21	N/p	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	393	-	393
Potraživanja od kupaca	27	N/p	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	277.973	(23.773)	254.200
Grupa						
31.12.2021.	Bilješka	Vanjski kreditni rejting	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Rezervacije za umanjene vrijednosti	Neto knjigovodstvena vrijednost
				'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Dani zajmovi	21	N/p	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	654	-	654
Potraživanja od kupaca	27	N/p	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	249.666	(19.010)	230.656
Društvo						
31.12.2022.	Bilješka	Vanjski kreditni rejting	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Rezervacije za umanjene vrijednosti	Neto knjigovodstvena vrijednost
				'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Dani zajmovi	21	N/p	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	393	-	393
Potraživanja od kupaca	27	N/p	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	127.557	(29.082)	98.476
31.12.2021.						
	Bilješka	Vanjski kreditni rejting	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Rezervacije za umanjene vrijednosti	Neto knjigovodstvena vrijednost
				'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Dani zajmovi	21	N/p	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	24.217	-	24.217
Potraživanja od kupaca	27	N/p	Očekivani kreditni gubici kroz cijeli vijek	240.243	(24.458)	215.785

Knjigovodstvena vrijednost financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit kako je navedena u bilješci 20 najbolje predstavlja njegovu maksimalnu izloženost kreditnom riziku.

(e) Upravljanje rizikom likvidnosti

Krajnju odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti snosi rukovodstvo, koje je postavilo odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti kojim se vodi u upravljanju kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim potrebama za financiranjem te likvidnošću. Grupa i Društvo upravljaju rizikom likvidnosti na način da održava adekvatne pričuve i kreditne linije, konstantno nadgleda prognoziranje i stvarne priljeve i odljeva novca te usklađuje dospjeće financijske imovine i financijskih obveza.

(e)(i) Tablična analiza rizika likvidnosti i kamatnog rizika

Tablice u nastavku sadržavaju analizu preostalog razdoblja do ugovornog dospjeća neizvedenih financijskih obveza Grupe i Društva. Tablice su sastavljene na temelju nediskontiranih novčanih tokova financijskih obveza prema najranijem datumu na koji se od Grupe i Društva može zatražiti plaćanje. Tablice prikazuju novčane tokove po glavnici i kamatama.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)
Za godinu završenu 31. prosinca 2022. godine

38. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

(e) Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

(e)(i) Tablična analiza rizika likvidnosti i kamatnog rizika (nastavak)

Grupa	Prosječna ponderirana efektivna kamatna stopa	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 2 godine	Od 2 do 5 godina	Nakon 5 godina	Ukupno	Knjigovodstvena vrijednost
	%	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
31. prosinca 2022.									
Obveze prema dobavljačima	-	74.235	35.536	-	-	-	-	109.775	109.775
Obveze za zajmove depozite i sl.	-	-	-	276	-	126	-	402	402
Obveze po najmu (nominalni iznos)	2,50%	353	668	2.832	2.519	4.430	3.624	14.426	14.426
Kamate na obveze po najmu	-	27	54	213	234	364	135	1.027	n/p
Posudbe (nominalni iznos)	0,44%	4.254	19.933	49.497	65.996	111.014	-	250.694	250.694
Kamate na posudbe	-	-	-	-	-	2.232	-	2.232	n/p
Ostale dugoročne obveze	-	-	-	-	-	185	-	185	185
Ostale kratkoročne obveze	-	30.659	9.110	3.684	-	-	-	43.453	43.453
31. prosinca 2021.									
Obveze prema dobavljačima	-	86.012	24.064	2.020	-	-	-	112.096	112.096
Obveze za zajmove depozite i sl.	-	-	1.250	-	-	-	-	1.250	1.250
Obveze po najmu (nominalni iznos)	6%	639	1.154	3.745	4.320	6.307	4.825	20.990	20.990
Kamate na obveze po najmu	-	32	65	255	297	435	194	1.278	n/p
Posudbe (nominalni iznos)	0,54%	15.626	11.939	31.016	28.551	45.140	-	132.272	132.272
Kamate na posudbe	-	51	89	296	248	196	-	880	n/p
Ostale dugoročne obveze	-	-	-	-	-	332	-	332	332
Ostale kratkoročne obveze	-	37.521	664	3.420	-	-	-	41.605	41.605

38. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

(e) Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

(e)(i) Tablična analiza rizika likvidnosti i kamatnog rizika (nastavak)

Društvo	Prosječna ponderirana efektivna kamatna stopa	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 2 godine	Od 2 do 5 godina	Nakon 5 godina	Ukupno	Knjigovodstvena vrijednost
	%	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
31. prosinca 2022.									
Obveze prema dobavljačima	-	61.920	30.239	-	-	-	-	92.159	92.159
Obveze za zajmove depozite i sl.	-	-	-	336	-	-	-	336	336
Obveze po najmu (nominalni iznos)	-	330	622	2.563	2.324	4.156	3.624	13.619	13.619
Kamate na obveze po najmu	2,50%	23	45	177	183	344	135	907	n/p
Posudbe (nominalni iznos)	0,43%	3.883	19.191	46.157	61.543	99.087	-	229.861	229.861
Ostale dugoročne obveze	-	-	-	-	-	185	-	185	185
Kamate na posudbe	-	116	112	581	578	583	-	1.970	n/p
Ostale kratkoročne obveze	-	27.338	9.110	2.844	-	-	-	39.292	39.292
31. prosinca 2021.									
Obveze prema dobavljačima	-	79.038	18.944	-	-	-	-	97.982	97.982
Obveze za zajmove depozite i sl.	-	-	1.250	308	-	-	-	1.558	1.558
Obveze po najmu (nominalni iznos)	6%	327	629	2.617	3.058	4.627	4.825	16.083	16.083
Kamate na obveze po najmu	-	25	50	199	211	399	194	1.078	n/p
Posudbe (nominalni iznos)	0,52%	15.322	10.389	27.541	18.825	37.689	-	109.766	109.766
Ostale dugoročne obveze	-	-	-	-	-	332	-	332	332
Kamate na posudbe	-	51	89	296	248	196	-	880	n/p
Ostale kratkoročne obveze	-	1.774	634	3.420	-	-	-	5.828	5.828

38. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

(e) Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

(e)(i) Tablična analiza rizika likvidnosti i kamatnog rizika (nastavak)

Tablice u nastavku sadržavaju analizu preostalog razdoblja do ugovornog dospijeća neizvedene financijske imovine Grupe i Društva. Tablice su sastavljene na temelju nediskontiranih novčanih tokova financijske imovine prema najranijem datumu na koje Društvo može tražiti naplatu. Tablice prikazuju novčane tokove po glavnici i kamatama.

Grupa	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 2 godine	2-5 godina	Nakon 5 godina	Ukupno
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
31. prosinca 2022.							
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	9.283	-	-	9.283
Dani zajmovi	1	5	60	100	224	3	393
Ostala financijska imovina	-	-	88	149	294	-	531
Potraživanja od kupaca	154.933	99.267	-	-	-	-	254.200
31. prosinca 2021.							
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	9.881	-	-	9.881
Dani zajmovi	11	34	207	320	77	5	654
Ostala financijska imovina	-	-	508	294	-	-	802
Potraživanja od kupaca	89.638	108.635	32.383	-	-	-	230.656
Društvo							
Društvo	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 2 godine	2-5 godina	Nakon 5 godina	Ukupno
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
31. prosinca 2022.							
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	9.283	-	-	9.283
Dani zajmovi	1	5	60	100	224	3	393
Ostala financijska imovina	-	-	83	-	294	-	377
Potraživanja od kupaca	122.632	99.899	-	-	-	-	222.531
31. prosinca 2021.							
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	9.856	-	-	9.856
Dani zajmovi	10.313	2.587	11.282	-	31	5	24.217
Ostala financijska imovina	-	-	85	294	-	-	380
Potraživanja od kupaca	113.735	83.256	18.794	-	-	-	215.785

38. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)**(f) Rizik upravljanja kapitalom**

Grupa i Društvo upravljaju svojim kapitalom kako bi osigurali da subjektima u sklopu Grupe i Društva bude omogućen vremenski neograničen nastavak poslovanja, uz istodobnu realizaciju najvećeg mogućeg povrata za vlasnike udjela kroz optimiziranje stanja između dužničkog i vlasničkog kapitala. Kapital Grupe i Društva sastoji se od neto dužničkog dijela (uključujući posudbe objavljene u bilješci 31 i umanjene za novac u banci i blagajni) i vlasničke glavnice Grupe i Društva (koja obuhvaća temeljni kapital, kapitalne rezerve, zakonske rezerve, revalorizacijske pričuve, zadržanu dobit, translacijske rezerve, nekontrolirajuće udjele i ostalu stavku kapitala). Na Društvo i Grupi se ne primjenjuju nikakvi izvana nametnuti kapitalni zahtjevi.

Koeficijent financiranja

Koeficijent financiranja na kraju godine može se prikazati kako slijedi:

Dug obuhvaća dugoročne i kratkoročne posudbe i obveze po najmu.

Vlasnički kapital uključuje ukupni kapital i pričuve kojima Grupa i Društvo upravljaju kao kapitalom.

Rizik upravljanja kapitalom

Grupa	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK
Dug	261.670	149.282
Novac u banci i blagajni	125.108	51.436
Neto dug	136.563	97.846
Vlasnički kapital	773.473	751.459
Omjer neto duga i vlasničkog kapitala	0,18	0,13

Rizik upravljanja kapitalom

Društvo	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK
Dug	243.479	125.850
Novac u banci i blagajni	119.136	41.768
Neto dug	124.343	84.082
Vlasnički kapital	731.049	685.183
Omjer neto duga i vlasničkog kapitala	0,17	0,12

39. TRANSAKCIJE S POVEZANIM OSOBAMA**Grupa****Kupoprodajne transakcije**

	Prihodi od prodaje robe i ostali prihodi		Troškovi nabave robe i ostali troškovi	
	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
MESNA INDUSTRIJA BRAČA PIVAC d.o.o., Vrgorac	4.761	5.519	104	-
P P K d.d., Karlovac	1.251	1.261	2.643	2.400
Vajda d.d., Čakovec	45	48	13	42
Venio Indicium d.o.o., Split	36	-	351	-
Sol tourism d.o.o., Vrgorac	12	12	72	40
	6.105	6.841	3.181	2.482

U nastavku slijede iznosi otvoreni na izvještajni datum:

	Potraživanja od povezanih osoba		Obveze prema povezanim osobama	
	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
MESNA INDUSTRIJA BRAČA PIVAC d.o.o., Vrgorac	1.150	1.569	-	17
P P K d.d., Karlovac	-	182	455	-
Vajda d.d., Čakovec	3	-	-	-
Venio Indicium d.o.o., Split	3	-	121	-
Sol tourism d.o.o., Vrgorac	2	-	-	8
	1.157	1.750	576	25

39. TRANSAKCIJE S POVEZANIM OSOBAMA (NASTAVAK)**Društvo****Kupoprodajne transakcije**

	Prihodi od prodaje robe i ostali prihodi		Troškovi nabave robe i ostali troškovi	
	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Kraš Trgovina d.o.o., Prijedor	-	21.654	-	-
Krašcommerce d.o.o., Ljubljana	55.982	60.736	1.837	-
Kraš Commerce d.o.o., Beograd	-	1.170	1.085	-
Kraškomerc Kraš Skopje dooel, Skopje	-	1.649	-	-
Mira a.d., Prijedor	14.848	18.153	47.508	47.865
Karolina d.o.o., Osijek	-	6.957	-	131.353
MESNA INDUSTRIJA BRAČA PIVAC d.o.o., Vrgorac	4.761	5.519	104	-
P P K d.d., Karlovac	1.251	1.261	2.643	2.400
Vajda d.d., Čakovec	45	48	13	42
Venio Indicium d.o.o., Split	36	-	351	-
Sol tourism d.o.o., Vrgorac	12	12	72	40
	76.934	117.159	53.611	181.700

U nastavku slijede iznosi otvoreni na izvještajni datum:

	Potraživanja od povezanih osoba		Obveze prema povezanim osobama	
	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK	'000 HRK
Kraš Trgovina d.o.o., Prijedor	-	1.662	-	-
Kraš Commerce d.o.o., Beograd	6.261	6.879	90	-
Krašcommerce d.o.o., Ljubljana	10.966	18.322	1.448	-
Kraškomerc Kraš Skopje dooel, Skopje	-	103	-	-
Mira a.d., Prijedor	5.454	8.390	6.476	7.190
Karolina d.o.o., Osijek	-	1.239	-	6.257
MESNA INDUSTRIJA BRAČA PIVAC d.o.o., Vrgorac	1.150	1.569	-	-
P P K d.d., Karlovac	-	182	455	17
Vajda d.d., Čakovec	3	-	-	-
Venio Indicium d.o.o., Split	3	-	121	-
Sol tourism d.o.o., Vrgorac	2	-	-	8
	23.837	38.345	8.590	13.472

Naknade ključnim rukovoditeljima

Naknada ključnim rukovoditeljima Grupe i Društva, navedena je skupno za svaku kategoriju navedenu u MRS-u 24. Ključno rukovodstvo Grupe i Društva obuhvaća funkcije članova Uprave i Nadzornog odbora i direktora članica Grupe.

Grupa**Naknade ključnim rukovoditeljima**

	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK
Kratkoročna primanja zaposlenih	5.534	6.969
	5.534	6.969

39. TRANSAKCIJE S POVEZANIM OSOBAMA (NASTAVAK)**Naknade ključnim rukovoditeljima (nastavak)**

Društvo		
Naknade ključnim rukovoditeljima		
	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK
Kratkoročna primanja zaposlenih	3.410	3.965
	<u>3.410</u>	<u>3.965</u>

Zajmovi povezanim osobama

Društvo je svojim ovisnim društvima odobrila kratkoročne zajmove po stopama koje se mogu usporediti s prosječnim komercijalnim kamatnim stopama:

Zajmovi povezanim osobama		
	31.12.2022.	31.12.2021.
	'000 HRK	'000 HRK
Zajmovi povezanim osobama:		
<i>Karolina d.o.o., Osijek</i>	-	24.000
	<u>-</u>	<u>24.000</u>

40. DOGAĐAJI NAKON IZVJEŠTAJNOG RAZDOBLJA*Izmjene u Upravi Društva*

Predsjednik Uprave Društva Slavko Ledić je podnio ostavku na funkciju predsjednika Uprave Društva s učinkom od 31. ožujka 2023. godine.

Na sjednici Nadzornog odbora od 15. ožujka 2023. godine imenovan je novi predsjednik Uprave Kraša Allen Halamić, koji je 01. travnja 2023. godine preuzeo navedenu funkciju. Predsjednik Uprave zastupa Društvo sukladno Statutu Društva, pojedinačno i samostalno.

Član Uprave Društva Davor Bošnjaković podnio je ostavku na funkciju člana Uprave Društva s učinkom od 31. ožujka 2023. godine.

Nadzorni odbor Društva je na sjednici održanoj 30. ožujka 2023. godine za zamjenika člana Uprave imenovao člana Nadzornog odbora Nevenu Pivac. Zamjenik člana Uprave zastupa Društvo skupno s još jednim članom Uprave. Zamjenik člana Uprave imenuje se za razdoblje od 01. travnja do 15. lipnja 2023. godine.

Promjena funkcionalne valute

Od početka 2023. godine Republika Hrvatska uvela je kao službenu valutu euro. Konverzija iz kuna u euro obavlja se po fiksnom tečaju konverzije koji iznosi 7,5345 kn za 1 euro. Ovaj tečaj istovjetan je tečaju koji je Društvo koristilo za preračunavanje monetarnih stavaka na 31.12.2022. godine.

Ratni sukob u Ukrajini

Nakon dvije pandemijske godine, neizvjesnost se nastavila i u 2022. godini, a dodatno je pojačana ratnim zbivanjima u Ukrajini. Izravna posljedica toga svakako je i značajan rast cijena sirovina i energenata kao i pitanje njihove dostupnosti. Važno je bilo brzo se prilagođavati promjenama, a Kraš grupa je spremno odgovarala na ove izazove pravovremenim reakcijama te optimizacijom i prilagodbom poslovanja. U fokusu poslovanja u Krašu je bilo zadržavanje najviše razine kvalitete proizvoda, razvoj novih proizvoda te održavanje planirane razine investicija.

Grupa i Društvo nemaju poslovnih partnera na tržištu Ukrajine.

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022. godine

41. POTENCIJALNE I UGOVORENE OBVEZE

U 2022. godini ugovoreni su troškovi nabave dugotrajne materijalne imovine s dobavljačima u iznosu od 23.017 tisuća kuna (2021: 18.490 tisuća kuna) koji još nisu realizirani niti su iskazani u izvještaju o financijskom položaju.

Grupa i Društvo nemaju potencijalnih ostalih obveza po danim garancijama ili jamstvima.